

Velika zmaga solidarnosti

V občini Trebnje 70,38 odst. volivcev glasovalo za samoprisepek - že tretji po vrsti

Občani trebanjske občine so izglasovali tretji samoprisepek za šolsstvo in tokrat še za komunalne naprave. V delovnih organizacijah so se delavci odločili že v petek: zanj je bilo kar 75,3 odst. delavcev, v krajevnih skupnostih pa v nedeljo - zanj je bilo 69 odst. oddanih glasov. Razen petletne obveznosti po 1,5 odst. Od OD, pokojnin in dohodka obrtnikov ter KD od kmetijske dejavnosti so se delovne organizacije obvezale še za 1 odst. od družbenega proizvoda.

V vrsti volivnih enot je bilo štiri glasovnic ZA okrog 90 odst.: v Dolnjih Selih v Suhi krajini 90,9 odst., Rdečem kalu 90 odst., Veliki

Loki 90,5 odst., v Repčah pa kar 95,7 odst. V krajevni skupnosti Veliki Gaber, kjer plačujejo občani še svoj samoprisepek (v višini 3 odst.), so v Zubini glasovali 90,7-odstotno. „ZA“. Med delovnimi organizacijami so se bolj kot „veliki“ izkazali „mali“: v volivni enoti Putnik, Petrol in baza AMS kar 97 odst., GOP Mirna 94,5. In glasovi PROTI? Pod mejo 50 odst. ZA je bilo med 103 volivnimi enotami 12 volišč; tako so se odločali le v nekaterih manjših voliščih. Uspeh zadnjega glasovanja daleč presega izid referendumov pred petimi leti, ko so odločale desetinke odstotkov.

A. Z.

Zloraba vere - protiustavna

V današnjih DOLENJSKIH RAZGLEDIH objavljamo na tuvodnem mestu govor, ki ga je imel 15. julija letos Franc Štinc, sekretar sekretariata CK ZK Slovenije v Žužemberku na proslavi partizanskih divizij, brigad in krajevnega praznika tega tolikanj preizkušenega mesta ob zgornjem toku Krke. Združili smo ga z razmišljanjem o odnosih socialističnih sil do Cerkev, vere in klerikalizma. Medtem ko smo o močnih odmevih, ki jih je vzbudil med ljudmi Štincov govor v Žužemberku, pred meseci že poročali, želimo z objavo njegovih takratnih ugotovitev prispevati k jasnim razmejitvam med klerikalizmom in vero. Dogodki in čas kažejo, da je to danes nujno potrebno. K temu nas spodbujajo verni občani sami, ki prav nič ne potrebujejo, da bi se kdorkoli v „njihovem imenu“ potegoval za versko svobodo in njihove ustavne pravice.

BREŽICE - Splošni zbor občine Brežice bo v soboto obravnaval statut občine in predlog razvojnega programa Posavja od 1971/85.

CRNOMELJ - Glasbena mladina Bele krajine organizira 26. decembra gostovanje gledališkega igralca Borisa Kralja iz Ljubljane. Ta dan bo obiskal osnovni šoli na Vinici in v Starem trgu ter gimnazijo in poklicno šolo v Crnomlju.

TREBNJE - Jutri bodo odborniki obeh zborov občinske skupščine Sprejemali sklep o uvedbi samoprisevka za šolsstvo in komunalne naprave, ki je bil izglasovan na referendumu v nedeljo.

NOVO MESTO - Medobčinski svet ZK Novo mesto bo danes obravnaval samoupravni sporazum o združevanju TOZD. CRNOMELJ - Jutri bo tu gostovalo Mestno gledališče ljubljansko z igrano „Posli gospe Warnevo“. V soboto bodo to predstavili tudi v Metliki.

SEVNICA - Jutri ob 18. uri se bodo predstavili mladi telovadci PARTIZANA na prireditvi v počastitev dneva JLA.

CATEZ - V motelu bo jutri seja medobčinskega sveta ZK Posavje. S predsedniki občinskih skupščin sindikalnih svetov in predsedniki komisij ZK bodo razpravljali o nalogah pri ustanavljanju TOZD in sklepanju samoupravnih sporazumov o združevanju TOZD.

BREŽICE - Jutri ob 13. uri bodo v prosvetnem domu odprli likovno razstavo del nemškega slikarja Alberta Duerera. Razstava bo odprta teden dni.

KRSKO - Odborniki bodo jutri razpravljali o konceptu gospodarskega, socialnega in regionalnega razvoja Posavja.

BREŽICE - Nocoj prihaja v goste Šentjakobsko gledališče iz Ljubljane. Upriporilo bo Fodorjevo „Maturó“, igrano iz dijaškega življenja.

SEVNICA - Včeraj je svet za gospodarstvo Obs obravnaval poročilo SDK o gospodarjenju delovnih organizacij od januarja do septembra, odlok o ustanovitvi samoupravne stanovanjske skupnosti in družbeni dogovor za financiranje zemljiških skupnosti.

BREŽICE - Splošni zbor občine Brežice bo v soboto obravnaval statut občine in predlog razvojnega programa Posavja od 1971/85.

CRNOMELJ - Glasbena mladina Bele krajine organizira 26. decembra gostovanje gledališkega igralca Borisa Kralja iz Ljubljane. Ta dan bo obiskal osnovni šoli na Vinici in v Starem trgu ter gimnazijo in poklicno šolo v Crnomlju.

TREBNJE - Jutri bodo odborniki obeh zborov občinske skupščine Sprejemali sklep o uvedbi samoprisevka za šolsstvo in komunalne naprave, ki je bil izglasovan na referendumu v nedeljo.

600 novih naročnikov

Tretji teden naše akcije je bil doslej najuspešnejši: pridobili smo 243 novih naročnikov, skupno število vseh novih prijateljev domačega pokrajinskega tednika pa se je od 23. 11. do 18. 12. dvignilo na 600.

Tokrat so se najbolj izkazali poštni dostavljaci iz novomeške, sevniške in trebanjske občine: pridobili so 66, 65 oz. 25 novih naročnikov. Pridružili so se jim tudi nekateri drugi aktivisti, ki želijo sodelovati pri dviganju naklade domačega lista. Eden med njimi (ime bomo povedali kasneje) je sklenil: „Sam bom pridobil sto novih naročnikov!“ Skoraj da mu že verjamemo...

SKUPEN USPEH PO 3 TEDNIH AKCIJE: od 600 novih naročnikov so jih pridobili: 34 v brežiški občini, 9 v črnomaljski, 37 v kočevski, 72 v krški, 15 v metliški, 156 v novomeški, 12 v ribniški, 142 v sevniški in 46 v trebanjski. S področja raznih pošt v Sloveniji in SFRJ smo dobili 61 novih naročnikov, iz inozemstva pa 16.

Tudi danes se predstavljamo v novih domovih in družinah v pokrajini z vabilom: naročite si tudi v DOLENJSKI LIST!

Naročilnico za vas ima vaš pismonoša

UREDNIŠTVO IN UPRAVA LISTA

OB DNEVU JLA - „Združeni v bratstvu in enotnosti smo nepremagljivi,“ je večkrat poudaril tovariš Tito. Zato tudi ob letošnjem dnevu JLA poudarjamo nenehno potrebo po sožitju vseh narodov in narodnosti, po še tesnejši vzajemnosti in medsebojni pomoči vseh republik. Pripadniki JLA, čuvarji naših meja in branilci vseh pridobitev naše socialistične revolucije ter samoupravljanja, imajo pri tem še posebno vlogo. Več o njihovem sodelovanju z ostalim prebivalstvom, o njihovem nepogrešljivem prispevku k napredku našega območja preberite na 7. strani današnje številke.

Pot Štirinajste ni pozabljena

Slavnostna akademija bo 5. januarja prihodnje leto v Ljubljani - Vrsta proslav v raznih krajih - Tudi na Suhorju - Izredna junaštva

Pred tridesetimi leti, 6. januarja 1944, je 1.112 borcev treh brigad, ki so se združile v XIV. divizijo, krenilo s Suhorja nad Metliko v tridesetdni pohod preko Štajerske. V spomin na ta pohod bo več prireditev. Tako so povedali prejšnji četrtek predstavniki odbora za organizacijo prireditev na novinarski konferenci v Ljubljani.

Osrednja prireditev, slavnostna akademija, na katero so povabili vse, je nekaj več kot 400 - bo 5. januarja na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Na akademiji bo sprgo-

voril predsednik CK ZKS France Popit. Potek akademije pa bo prihodnji dan posredovala gledalcem tudi ljubljanska RTV. Po proslavi bo (Nadaljevanje na 4. str.)

ZLATO NA VINICO

Na XIV. republiški razstavi pionirske fotografije, ki je bila pred kratkim končana v Ilirski Bistrici, so razstajali tudi učenci osnovnih šol Kočevje, Katja Rupena iz Novoga mesta ter Vinice pri Crnomlju. Na razstavo so poslali fotografije tudi učenci novomeške šole Milka Sohar - Nataša, vendar njihovih del niso prikazali.

V šole z našega območja je šlo tudi nekaj odličij: zlato medaljo „Janez Puhar“ za najboljšo fotografijo posameznikov je prejela učenka vinskih šol Jožica Benec za fotografijo „Zapis dveh vojn“. Bronasto medaljo za najboljšo kolekcijo pa je žirija, kakor smo že poročali, prisodila Primožu Lovrinu, članu fotokluba osnovne šole Kočevje.

Zbrani z obeh strani Sotle

Kumrovec: borci slavili 30-letnico bojev

Preživeli borci Kozjanske čete in prvega udarnega bataljona Zagorskega partizanskega odreda so se 15. decembra v prisotnosti domačinov in gostov iz Slovenije in Hrvaške zbrali v Kumrovcu na proslavi 30-letnice prehoda čez Sotlo.

Srečanje je bilo nadvse pristrčno. O dramatičnih dogodkih pred 30 leti so spregovorili poslanec Stjepan Iveković, komisar I. bataljona Zagorskega odreda Milan Sepetec, komandant I. udarnega bataljona Ivica Družinaec ter podpolkovnik Milan Kostevc, ki je bil tedaj med kozjanskimi borci.

Hrvaški partizani so krenili na slovensko stran v noči od 19. na 20. december 1943. S kozjanskimi borci so bili dogovorjeni za napad na Sempeter (Bistrica ob Sotli). Po bitki so se umaknili vsi skupaj čez Sotlo, ker jim je zmanjkalo municije. To je bilo v noči od 21. na 22. december. Večina borcev ni znala plavati, zato so jim pomagali na vse načine.

Na srečanju v Kumrovcu sta zapele združena moška pevska zbora Artiće-Globoko, nastopili pa so tudi učenci osnovnih šol z obeh strani Sotle. Borci so poudarili, da proslavljajo skupno zgodovino, davno in bližnjo preteklost, pa tudi skupno sedanjost, skupno planiranje za na-

predk Zagorja in Kozjanskega. Ljudi ob Sotli družijo stoletja od kmečkih punovt dalje, ko so se prvič borili skupaj slovenski in hrvaški tlačani.

Udeleženci srečanja so poslali pozdravna pisma predsedniku Titu in centralnim komitejema ZK Hrvaške ter Slovenije. J. TEPPEY

Na proslavi v Kumrovcu so preživeli borci oživili spomine na skupne boje slovenskih in hrvaških partizanskih enot. (Foto: J. Teppey)

V KRKI: ZA STANOVANJA ŽE 10.987 PROSTOVOLJNIH UR DELA

Veliko stisko zaradi pomanjkanja stanovanj rešujejo v novomeški tovarni zdravil tudi tako, da bo vsak zaposleni opravil 24 ur prostovoljnega dela. Tako upajo zbrati za stanovanjski sklad dodatno kakih 75 milijonov starih dinarjev. Do srede decembra je 652 delavcev podjetja že podarilo v ta namen nad 10.900 delovnih ur. Solidarnostno akcijo nadaljujejo, denar iz nje pa bo kolektiv namenil predvsem za stanovanja delavcev z nižjimi osebnimi dohodki.

Danes: Razgledi

Kot prilogo današnje številke smo izdali 6. številko drugega snopiča DOLENJSKIH RAZGLEDOV. V njej med drugim poročamo o klerikalizmu katoliške Cerkve na Slovenskem, pri čemer v komentarju posebej poudarjamo, da „klerikalizem ni vera, temveč je nasilje nad njo, politikanstvo in boj za zemeljsko oblast“, kot je dejal že pokojni tovariš Boris Kidrič. Ivo Pirko- vič piše o Kandjiški bolnišnici med zadnjo vojno, Janez Bogataj o Ljudski medicini na Dolenjskem, Jože Škufca pa o obisku v Trubarjevem Derendignu. Dr. Vilko Novak se spominja življenja in dela pokojnega rojaka prof. dr. Nika Zupaniča, medtem ko Marjan Mušič in Božidar Jakac komentirata letošnjo razstavo akadem. slikarja Franca Zupana v Novem mestu. Objavljeno je poročilo o tretji dolenski slikarski koloniji in več drugih sestavkov, številka pa je tudi tokrat bogato ilustrirana. Ljubitelji proze in poezije bodo našli v njej tudi odmev zadnjega literarnega večera, ki je bil 9. novembra v Dolenjski galeriji. V komentarju „Dolenjski razgledi - da ali ne“ sprašujemo za bodočnost te naše občasne priloge, glede katere menijo mnogi naši naročniki in bralci, da bi morala izhajati pogostejše oz. kar redno. Knjižnicam, šolam in drugim pripravljamo, naj prilogo shranijo; še nekaj številok bo verjetno dopolnilo sedanji II. snopič.

VREME

Obetajo se otoplite s padavinami kot dež, predvsem v zahodni in osrednji Sloveniji. Okoli nedelje pričakujemo ohladitve s padavinami kot sneg.

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL

NOVO MESTO

Katrcra za osem dinarjev!

Kje? Seveda pri Dolenjskem listu - kot darilo novomeške IMV. Zraven pa še štiri lepa darila: 1000 strešnikov od Novoteksa, zmrzovalna skrinja od Novotehne, pralni stroj od Dolenjke in 7-dnevni penzion za dve osebi v Čateških Toplicah.

Kdaj in kako? Prva uganka je bila objavljena v prilogi prejšnji četrtek, naslednja bo v „P“ prihodnji četrtek, potem pa še vsakih 14 dni po ena. Še enkrat vas opozarjamo: rešene uganke nam pošljite šele potem, ko bodo objavljene vse štiri. Ne pošiljajte posameznih rešitev! Dr. kdaj boste morali poslati, vas bomo obvestili ob pravem času!

Bolj zanesljivo boste prišli do nagrad, če se boste naročili na DOLENJSKI LIST, saj kar 96 odstotkov časopisa pride v roke rednim naročnikom in komaj 4 odstotki so v prosti prodaji!

Richard Milhous Nixon, sedemindeseti predsednik Združenih držav Amerike res nima miru v Beli hiši. Ob aferi Watergate, ki se še vedno ni pogleda (in v zvezi, s katero je vse več mnenj, da Nixon ne bo mogel do konca preživeti svoj mandat v Beli hiši, marveč bo moral prej odstopiti), se porajajo nove in nove. Najnovejša: dolžijo ga, da je zakrivil utajo davkov, ki bi jih moral plačati, ko je prodal svoje newyorško stanovanje. Nixonovi odvetniki zagovarjajo svojega gospodarja z naslednjim: po ameriških zakonih ni treba funkcionarjem, ki so jih izvolili za mesta v zvezni upravi, plačati davkov v dveh zveznih državah hkrati. In tako se Nixon tudi brani: ker sem v Washingtonu samočasno (sicer pa prijavljen kot stalni prebivalec v San Clementu v zvezni državi Kaliforniji) nisem dolžan plačati davkov na dohodek od prodanega newyorškega stanovanja v Washingtonu. Toda hkrati nisem dolžan plačati tega davka niti v Kaliforniji, ker pač tam stanujem stalno in prebivam samo od časa do časa...

Nixonov kolega, britanski premier Edward Heath, pa sicer nima takih problemov, ima pa skoraj vse druge. Najpomembnejši je te dni vsekakor splošno pomanjkanje energije, zaradi katere je bil prisiljen vpeljati samo tri dni delovni teden! Kajpak bodo Britanci to samo na videz všečno zadevo (podobno že kar napovedim za dvaindvajseto stoletje!) drago plačali, kajti dežela, ki dela samo tri dni na teden resda štiri dni počiva — zato pa tudi toliko manj proizvede in je za toliko revnejša... kratkotrajna radost zaradi nedela, ki jo bo treba kasneje nadoknaditi tako ali drugače...

In če smo že pri energetski krizi ne bo odveč še kratka informacija, da velika večina omejitev, vpeljanih nedavno v deželah Zahodne Evrope, še vedno velja. Doslej pa zaradi tega niso prihranili samo precej energije, marveč tudi mnoga človeška življenja. V Zahodni Nemčiji, kjer tedensko izgubi po cestah življenje zaradi prometnih nesreč nekaj deset ljudi, je bil med zadnjim vikendom samo eden mrtev...

Dve plati pokojnin

Pogoji za pokojninsko zavarovanje kmetov ustrezajo družbeno-gospodarski usmeritvi, toda kdo bo poskrbel, da bodo tudi uresničeni?

Kmetje kooperanti se lahko pokojninsko in invalidsko zavarujejo pod enakimi pogoji kot delavci. Tako je že določeno v zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in s statutom pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije. Razpravljajo le še, kako to uresničevati. O tem naj skleneta pogodbo skupnost zavarovanja in zadružna zveza SR Slovenije.

Pri pripravljanju pogodbe se kaže dve nekoliko nasprotujoči si težnji. Prva ima predvsem socialni motiv, druga pa tudi gospodarskega.

Mnogi kmetje menijo, naj bi tako pokojninsko in invalidsko zavarovanje, kot ga imajo delavci, bilo omogočeno vsem kmečkim ljudem, ki bi se hoteli zavarovati in bi zmogli plačevati prispevke. Njihovih dohodkov iz kooperacijske proizvodnje naj ne bi natančno ugotavljali. Druga stran pa zagovarja stališče, da bi se kot pogoj za zavarovanje kmetov naj upoštevala le trdna kooperacija z organizacijami združenega dela in dejanski dohodki iz nje. Pravijo, naj bi pokojninsko zavarovanje kmetov spodbujalo tudi k večji proizvodnji in k uveljavljanju samoupravljanja kmetov tako, kot določa zakon o njihovem združevanju.

Predlog kmetov je jasen. Najnižji zavarovalni znesek naj bi bil enak minimalnim osebnim

dohodkom delavcev v kmetijstvu. Za tiste, ki bi se želeli zavarovati za višje zneske, bi določili več kategorij, ne da bi ugotavljali njihov stvarni dohodek. Mesečni prispevek bi bil okrog 21% od zavarovalnega zneska.

Mnogi kmetje pa ne vedo, da bi pri delavskem pokojninskem zavarovanju morali imeti 25. oz. 20 let zavarovalne dobe, preden bi dobili pokojnino. Taka pokojnina bi bila še vedno skoraj za polovico nižja kot pokojnina delavca, ki bi imel pri enakih dohodkih 40 let delovne dobe. Starejši kmetje bi torej morali dokupiti veliko let. Koliko bi jih zmoglo tako plačilo in ali bi se jim zdelo še sploh koristno?

Po takih ugotovitvah se nam predlog, ki zahteva kot pogoj za zavarovanje kmetov trdno kooperacijo, temelječo na samoupravljanju, ne zdi tako ozkosrčen kot na prvi pogled.

Tako samoupravljanje kmetov je sicer že določeno z zakonom o združevanju, zapisano pa bo tudi v novi ustavi. Nekatere kmetijske organizacije pa tega še ne upoštevajo. Kmetove pravice se končajo ob prodaji pridelkov ali živine. Pogoj, da taka kooperacija ni dovolj za pokojninsko zavarovanje, naj bi spodbujal in silil kmetje, da bi zahtevali od svoje zadruge ali obrata za kooperacijo, naj uvede pravo proizvodno sodelovanje.

JOŽE PETEK

RIM — Tako se je začelo: prepad na rimsko letališče. Zajetje talcev, uničenje ameriškega letala in ugrabitev nemškega, s katerim so napadalci skupaj s talci odleteli v Ateno. Tam so zahtevali od grških oblasti, naj izpustijo dva palestinska komandos, ki sta v grških zaporih že od tedaj, ko sta na atenskem letališču izvedla pred časom napad na neko letalo (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

Svet, ki je po malem že začel verjeti, da je zdrav razum naposled zmagal nad nesmiselnim nasiljem, je od včeraj zopet v šoku: brezumno nasilje na letališčih v Rimu in Atenah znova pretresa javnost. Podrobnosti: DRAMA NEDOLŽNIH: začelo se je predvčerajšnjim okoli 13. ure v Rimu, kjer so napadalci izsilili na sicer dobro zastraženem (vsaj po mnenju italijanskih varnostnih organov) letališču prehod do letala ameriške družbe in ga napadli z bombami. V napadu je izgubilo življenje 31 ljudi, več pa jih je ranjenih. V letalu sta bila v tem trenutku tudi dva maroška ministra. Zločinci so se takoj zatem vkrcali v letalo nemške letalske družbe Lufthansa in z njim odleteli proti Atenam.

Po noči, ki je bila polna napetosti, so naslednji dan z letalom odleteli naprej. V trenutku, ko to poročamo, se drama ugrabljenega letala nadaljuje. Zadnja novica, ki smo jo še dobili, priča, da so napadalci v Atenah izpustili otroke in žene ter položili na pristajalno stezo truplo nekega ubitega civilista, nato pa odleteli.

Kako se bo drama končala je lahko v tem trenutku samo predmet ugibanja, zato pa so toliko bolj na mestu besede obsodbe.

Predvsem je treba reči, da je to zločin in nič drugega. Ničesar ni, s čemer bi lahko opravičili zračni teror napadalcev, ki prihajajo po dosedaj znanih podatkih sicer iz Bližnjega vzhoda, ki pa prav gotovo ne bodo s svojim dejanjem niti malo prispevali k rešitvi zapletov na tem področju.

Svet se je že zdavnaj ogradil od terorističnih akcij take vrste (ne glede na to, proti komu so uperjene in kdo jih izvaja) in jih obsojal. V tem konkretnem primeru je zločinska trojka z pobjem nekaj deset ljudi samo umazala sicer pravične cilje, v imenu katerih naj bi bilo podlo dejanje opravljeno.

Napadi te vrste ne bodo nikoli mogli koristno prispevati k reševanju političnih problemov in tudi ta ne bo. Napadalci iz Rima in Aten so s svojim dejanjem samo neizmerno škodovali sicer pravičnemu boju Palestincev.

Napad so doslej obsodile že številne arabske države, ki poudarjajo, da z njim nimajo nič skupnega — toda to je po našem mnenju premalo. Tisto, kar lahko prepreči morebitne žalostne ponovitve najnovejše tragedije bi bilo ostro in dosledno kaznovanje krivcev takih napadov. To pa se doslej še ni zgodilo in zdi se, da je tudi v tem mogoče iskati vzroke za dejanja brezumnega terorja, kakršen je ta, ki smo mu priče.

Edino, kar ostaja v tem trenutku, je upanje, da bodo ugrabitelji spoznali nesmiselnost svojega dejanja in prihranili življenja tistih, ki so jim sedaj kot ujetniki prepuščeni na milost in

nemilost. To lahko tragedijo vsaj zmanjša.

PRED ŽENEVO: medtem ko je še negotovo kako bo lahko najnovejši zločinski napad teroristov vplival na ženevske razgovore, ki so jih preložili z 18. na 21. december, pa je že znano, kdo bo vodil sovjetsko in ameriško delegacijo. To bosta veleposlanika Vinogradov in Bunker.

Prav tako je znano, da v prvem obdobju na konferenci ne bosta sodelovali delegaciji Libanona in palestinskega osvobodilnega gibanja, marveč samo ZDA, SZ, Egipta, Sirije in Izraela.

Kot kaže, bo konferenca razdeljena v dva dela. V prvem

Teror brez-umnih

bodo predvsem govorili o tako imenovanem dezangaziranju sil na bojiščih (se pravi o umiku obeh strani in prihodu varnostnih sil Združenih narodov med nasprotnike), v drugem pa se bodo začeli pogajati o bistvenih in vsebinskih problemih bližnjevzhodne krize.

Pred tem bo verjetno treba rešiti še neko drugo, nič manj občudljivo vprašanje: zahtevo Izraela, naj Sirija izpusti njihovih 150 vojni ujetnikov (v zameno za 800 sirskih). Temu Sirija odločno nasprotuje, ker trdi, da se mora Izrael poprej umakniti z zasedenega sirskega ozemlja in osvoboditi okoli 15.000 sirskih državljanov ki so sedaj pod izraelsko okupacijo.

BIJEDIĆ KONČAL OBISK: predsednik zveznega izvršnega sveta Djemal Bijedić je končal uradni obisk na Poljskem in v ČSSR in se vrnil domov. Po povratku je izjavil, da je z obiskom zelo zadovoljen in da so med koristnimi pogovori sklenili tudi vrsto konkretnih gospodarskih dogovorov.

TELEGRAMI

TEL AVIV — Ameriški zunanji minister Henry Kissinger je končal večurna pogajanja z izraelskimi voditelji in odpoštoval na Portugalsko. Pred odhodom iz Tel Aviva je dejal, da se Izrael strinja s tem, da bo sodeloval na ženevski konferenci o Bližnjem vzhodu in da bo prvi del konference obravnaval predvsem to, kako končati vojaški del bližnjevzhodne krize.

BEJRUT — Iz Kaira prihajajo glasovi, da bo predsednik Anvar el Sadat verjetno reorganiziral vlado. Kot najverjetnejšega kandidata za predsednika omenjajo posebnega svetovnega predsednika republike inž. Saida Mareija.

(Iz Pavlihe)

— Tako mu je, kot bi bil živ. Na mrzlem je in sveče mu svetijo.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Poglavitne naloge naše ekonomske politike v prihodnjem letu so sedaj — ko se staro leto tako rekoč že izteka v zadnje dni — že zgoščene v določene okvire, začrtane po posameznih področjih in precej točno nakazane. To velja tako za vso državo kot tudi za posamezne republike — kajpak tudi za našo. Zvezni izvršni svet je v dneh prejšnjega tedna (predvsem na svoji seji minulo sredo) posvetil tem vprašanjem zaključno pozornost — razprave o tem so kajpak potekale že prej, kar smo na tem mestu tudi že poročali — saj je ZIS minulo sredo tudi sprejel osnutek resolucije o temeljnih politike družbenoekonomskega razvoja naše države za prihodnje leto.

Sočasno s tem je ZIS na tej svoji seji sprejel tudi osnove za politiko cen v prihodnjem letu, kar je seveda še posebej pomembno, saj vemo, kako neprijetne vplive so imela nihanja cen in njihovo pogosto že kar nekontrolirano divjanje na izvajanje naše ekonomske politike v letošnjem letu. ZIS je ob tem pozval vse pristojne organe v državi, naj pripravijo določne predloge akcij in ukrepov za uresničitev enega najpomembnejših ciljev pravkar sprejete resolucije — za boj proti inflaciji. Ta prizadevanja, ta boj proti inflaciji, bo usmerjen v zaustavitev nadaljnega naraščanja življenjskih stroškov in cen nasploh. Bržčas ni potrebno še posebej poudarjati, kako pomembna za vsakogar je uresničitev te velike naloge naše ekonomske politike v prihodnjem letu.

Enak poudarek so dobila ta temeljna vprašanja naše družbene ekonomike tudi na zadnji seji republiške skupščine — prejšnji teden (v četrtek), ko sta zasedala njen republiški zbor in pa enotni zbor delovnih skupnosti. Na dnevnem redu je bila obravnava izhodišč družbenoekonomske politike in razvojnih okvirov za leto 1974 sočasno z analizo uresničevanja družbenega načrta slovenskega razvoja v letih 1971—1975. Poslanci so oba

predlagana dokumenta sprejeli — po obsežni in vsestranski kritični razpravi.

Bistvene točke našega ekonomskega razvoja v prihodnjem letu je mogoče strniti v nekaj temeljnih podatkov — v svojem uvodnem ekspozeju na zasedanju skupščinskih zborov jih je navedel podpredsednik republiškega izvršnega sveta Zvone Dragan. Kot predvidevamo, naj bi znašala realna rast družbenega proizvoda v Sloveniji prihodnje

Trden okvir za prihodnje leto

leto 6,5 — 7,5 odstotka, fizični obseg industrijske proizvodnje naj bi povečali za 8 odstotkov, zaposlenost naj bi se ob tem povečala v letu 1974 za 2 — 2,5 odstotka, produktivnost dela za 4 — 5 odstotkov in bruto gospodarske investicije v osnovna sredstva za 9 odstotkov. To je nekakšen trden okvir naše ekonomske politike za prihodnje leto — in zdi se, da je postavljen tudi dokaj realno.

Zvone Dragan je v svojem skupščinskem ekspozeju poudaril, da je tudi letošnja go-

spodarska bilanca kljub vsem slabostim vendarle dala nekaj zares pozitivnih rezultatov, ki jih ne kaže prezreti. Slabo bi bilo, je dejal, ko bi te uspehe sedaj zmanjšali s premalo smelo in odločno razvojno politiko za naprej.

Začrtane okvire za prihodnje leto so v svoji razpravi podprli tudi republiški poslanci — pri čemer je bilo predvsem govora o tem, da moramo še posebej povečati produktivnost in vlaganja v naše gospodarstvo, še posebej pa ne smemo zanemariti kmetijstva, energetike in kadrovske politike. To so pač neposredna ekonomska vprašanja, ki še nam kopičijo iz leta v leto — vendar smo jih vsaj v zadnjem času le začeli konkretno obravnavati in reševati.

Prejšnji četrtek so se na seji zbrali delegati začasne republiške skupnosti za starostno zavarovanje kmetov — obravnavali so vprašanje, kako in kaj naj bi bilo s predvidenim povečanjem kmečkih pokojnin. Sprejet je bil sklep, naj strokovna služba pripravi do prihodnjega januarja potrebne predračune, iz katerih bo videti, ali je res že v prihodnjem letu mogoče zvišati starostne pokojnine kmetov.

Predhodne ocene namreč kažejo, da bo to možno — da bo prihodnje leto mogoče zvišati te kmečke pokojnine bodisi za 10 odstotkov, če bi to povišanje veljalo že od začetka leta, ali pa za 20 odstotkov, če bi pokojnine zvišali šele s 1. julijem.

Potemtakem bi kmetje prejeli namesto dosedanjih 250 dinarjev starostne pokojnine bodisi 275 dinarjev (če bi zvišanje veljalo od januarja) ali pa 300 dinarjev (če bi veljalo od julija) mesečne pokojnine.

Prejšnji četrtek je bil na Brionih pod predstvom Tita razširjen sestanek, ki so se ga udeležili predstavniki zveznih in republiških forumov. Na sestanku so spregovorili o javni razpravi in o končnem predlogu nove zvezne ustave — ta predlog bodo še proučili tudi na bližnji seji predsedstva ZKJ. Slednjic bo predlog nove ustave SFRJ predložen ustavni komisiji zvezne skupščine.

mogoče za Novo leto po asfaltu iz Sevnice v
Zaenkrat sega asfaltni trak skoraj že do
stanice, čeprav je vmes še dvakrat prekinjen.
Potaknjenih je še nekaj kilometrov pred
kimi, na tem delu kmetje šele odvažajo pose-
les s predvidene (Foto: Železnik)

Zaradi pomanjkanja delavcev in ker je povpraševanje po zdravnih zeliščih večje, kot pa jih je moč ponuditi trgu, se je preko 90 mladincev v Krki odločilo, da bodo 300 neplačanih prostovoljnih ur delali pri pripravi zelišč za pakiranje in za doseg plana v izvozu. (Foto: Sandi Mikulan)

„Gnoj hitim spravljat na njivo preden bo zapadel sneg,“ je dejal še 14. decembra kmet Jakša iz Vranovci, dan kasneje pa smo že dobili novo pošiljko snega. Letošnja zima je bila doslej ugodna za kmeta. (Fot: Ria Bačar)

V nedeljo dopoldne se je na Otočcu končal tri-dnevni seminar za kandidate in na novo sprejete člane ZK. Organizator je bila občinska konferenca ZK Novo mesto. Uvodni govor je imel tov. Franc Šali. Mladi so na koncu izjavili, da si želijo še več podobnih srečanj. (Foto: Boštjan Krže)

Metlika je prehitela Novo mesto

Republiški zavod za statistiko je pred kratkim dokončno izračunal, kolikšen je bil narodni dohodek v naši republiki, ali poenostavljeno rečeno, kolikšna je bila novoustvarjena gospodarska vrednost. To je eno najbolj objektivnih meril za primerjavo gospodarske moči.

Zanimivi so podatki o občinah. Večina izmed 9 občin širše Dolenjske se uvršča v „spodnji dom“ slovenskih občin, torej

Sledi ji novomeška občina, ki je s predlanskega 18. mesta zdrknila na 22. v minulem letu, vendar je tudi v tej narodni dohodek precej narasel (od 17.810 din v letu 1971 na 21.039 din lani). Naslednja je krška občina, ki je s 36. mesta napredovala na 31.; zatem je občina Kočevje, ki je nazadovala z 32. na 34. mesto. Ribnica se je povzpela od 41. na 40. mesto, občina Sevnica je prehitela občini Črnomelj in celo Brezice ter napredovala z 49. na 45. mesto, Brezice so padle s 43. na 46. mesto (vendar pa so narodni dohodek povečale na 12.157 din na prebivalca). Slej ko prej je zadnja med našimi občinami občina Trebnje, ki je zadržala 53. mesto med 60 občinami v Sloveniji, vendar pa je narodni dohodek povečala od 8.219 din v letu 1971 na 10.506 din v lanskem letu. In še za primerjavo: povprečni narodni dohodek v Sloveniji je lani znašal 20.349 dinarjev na prebivalca.

Ali pa bo tudi vnaprej tako, tega ni mogoče trditi z enako zanesljivostjo. Iz Maroka, od koder uvažamo velike količine surovih fosfatov, potrebnih za izdelovanje fosfornih in kombiniranih umetnih gnojil, prihajajo glasovi, da se bo tona surovine podražila od 13,67 na 44,5 ameriških dolarjev, torej več kot za štirikrat. Fosfate nameravajo podražiti, podobno, kot se je zgodilo z nafto, ker želijo z večjimi cenami izvoznih surovin pridobiti denar za hitrejši gospodarski razvoj dežele. Pričakujemo lahko, da se bo tako tudi zgodilo.

Če upoštevamo še, da se je pomorski prevoz podražil za enkrat in da naši proizvajalci umetnih gnojil nimajo večjih notranjih rezerv, lahko trdno napovemo, da bo vse to prej ali slej povzročilo večje cene gnojil. Kmetijstvo se bo znašlo v še težjem položaju, če ne bo pravočasnih ukrepov, ki bi porabo umetnih gnojil spodbudili (po porabi smo med zadnjimi v Evropi), sicer pa se bo – v veliko škodo narodnega gospodarstva – zmanjšala. Tak pa ni cilj „zelenega načrta“.

M. L.

Skrivalnice

Ob pregledih analiz Službe družbenega knjigovodstva na sejah občinskih skupščin ponavadi ni posebnih razprav, če že ni kje kakšne posebne izgube. Analize prihajajo namreč pred odbornike ponavadi za obdobja, ki so, če že ne pol leta, pa vsaj nekaj mesecev za preteklim stanjem.

To pa še ni najhujše. Huje je to, na kar je na zadnji seji občinske skupščine v Trebnjem opozoril tudi republiški poslanec Marjan Jenko, SDK se bo morala namreč tudi prilagoditi novim ustavnim spremembam pri spremljanju gospodarstva, predvsem dajanju analiz za posamezna območja. Kako naj namreč na zasedanjih bodočih delegatov ocenjujejo gospodarjenje temeljnih organizacij združenega dela? Bo ostalo tako, kot je bilo z obrati matičnih podjetij s sedežem zunaj občine?

Občinske skupščine so se lahko le v izjemnih primerih dokopale do vprašanja, ki ga mora imeti poljedelec nenehno pred očmi, smo doslej lahko brez pomislekov odgovorili z DA. Poizkusi in praksa so o tem prepričali vsakega nevernega Tomaža.

A. Z.

Stari del Metlike

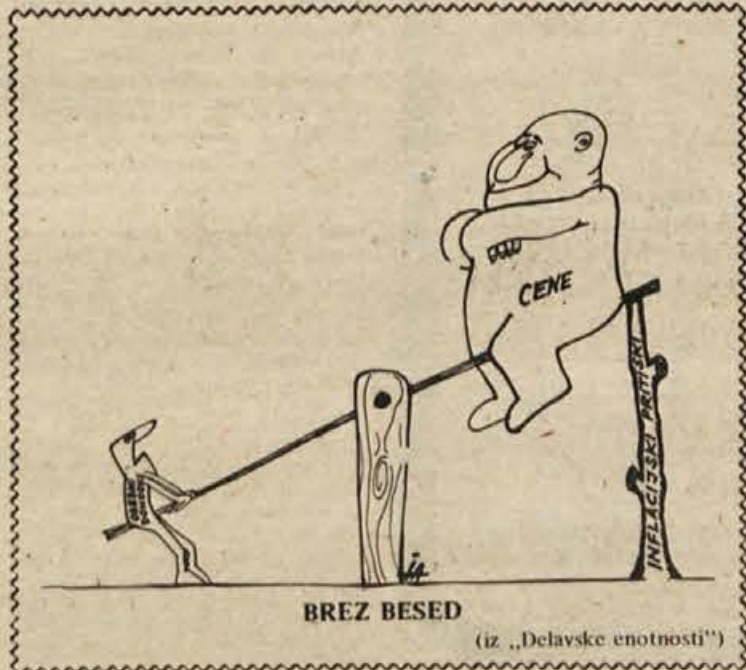
med tiste, ki so gospodarsko manj razvite. Vendar pa se nekatere že pribijajo naprej. Presenečeneje je spet občina Metlika, ki se je predlanskim povzpela na 26. mesto, lani pa celo na 19., kar pomeni, da je metliška občina med vsemi našimi najbolj razvita – merjeno z velikostjo narodnega dohodka na prebivalca, ki je lani znašal 21.514 din.

Naslednji val – podražitev gnojil?

Za nafto-fosfati

Se izplača gnojiti z umetnimi gnojili in koliko se izplača? Na to vprašanje, ki ga mora imeti poljedelec nenehno pred očmi, smo doslej lahko brez pomislekov odgovorili z DA. Poizkusi in praksa so o tem prepričali vsakega nevernega Tomaža.

BREZ BESED

(iz „Delavske enotnosti“)

Inž. M. L.

Motiv s Trške gore

Globlje v žep

Ker so stanarine zamrznjene, denar za vzdrževanje stanovanjskih hiš pa se ne da pričarati, bodo po novem morali stanovalci sami plačevati obratovalne stroške hiš. Predlog odloka pravi, da se bo to začelo s prvim januarjem prihodnjega leta.

Od prvega januarja naprej bodo morali nositi stanovanjske pravice posebej plačevati čiščenje skupnih prostorov, material in osebne dohodka čistilk, zamenjavo žarnic in varovalk v skupnih prostorih, čiščenje snega, vzdrževati dostopne poti in parkirne prostore, žive meje, igrišča, plačati odmašitev kanalizacije, popravilo ključavnic in še nekatera dela, ki jih je doslej plačevalo stanovanjsko podjetje iz stanarine.

Hišni sveti bodo morali že pred vsakim letom, torej tudi pred 1. 1974 narediti finančni načrt vseh teh stroškov; kako pa bi jih delili, o tem bi dokončno odločil zbor stanovalcev; če ta tega ne bo naredil, pa hišni svet oziroma prisilni upravitelj.

Novosti stanovalci najbrže ne bodo veseli, je pa neizbežno. Med drugim bo gotovo pripomogla, da bodo plačniki v prihodnje drugače gledali na skupne stanovalske dobrine. Bolj premisli, ali bi hodil po zelenici, če te posledice udarijo po tvojem žepu.

Draginja tare

Za november bi lahko rekli: v tem mesecu so cene dobesedno podivjale. Draginski val je večji, kot so pričakovali in napovedovali. Republiški Zavod za statistiko navaja podatek, da je bila v tem mesecu kar 7-odstotna podražitev. Kje so potem ostale napovedi, da se bodo v vsem letu cene življenjskih potrebščin povečale za 15 odstotkov?

Tolikšne oktobrske in novembrske podražitve so prišle dokaj nepričakovano. Po statističnih podatkih se je meso podražilo za 36,4 odstotka, bombažne tkanine za 30,8, kurjava za 32,2 obutev za 32,5, vrtnine za 52,2 odst. itd. Redke so tiste cene, ki so ostale pri starem. Cene življenjskih potrebščin štiričlanske družine, ki jo obravnava statistika, so se od lanskega novembra povečale po izračunu Statističnega zavoda kar za 22,3 odstotka.

Vse to je močno zamajalo povprečni življenjski standard. Računajo namreč, da so se v zadnjem letu dni zaslužki v povprečju povečali v gospodarstvu za 15 odstotkov, v negospodarstvu pa še manj, kar pomeni, da je življenjski standard padel. Realni osebni dohodki bodo letos komaj tolikšni, kot so bili pred tremi leti.

Res, val podražitev je zajel tudi bolj gospodarsko razvite dežele, to pa vpliva tudi na nas, vendar to ni poglavitni vzrok. Največ krivde za tolikšno naraščanje življenjskih stroškov pri nas nosijo mnoge neurejene razmere v proizvodnji in na trgu, slabo gospodarjenje, zaostajanje delovne storilnosti, prevelika režija in še kaj. Iščimo torej vzroke pri sebi!

M. LEGAN

credno je zapisati...

Resnica je gola in jarka dnevna svetloba, ki stvari ne prikazuje tako mamljivo in sijajno kot svečava, zato je včasih boleča in je ne vidi-mo najbolj radi. V gospodarskem življenju se dosti resnice kaže v golih številkah, ki govorijo naravnost, brez olepšav. Seveda bistvene izmed njih ne smejo ostati zamolčane.

V siju številke

Ta uvod ni odveč, ko imamo pred seboj podatke o rasti gospodarstva, delovne storilnosti in osebnih dohodkov v preteklih letih. Ti kažejo, da naša rast pojenju je, kar je vredno velike pozornosti.

V izhodiščih za družbeno ekonomski razvoj v letu 1974 piše, da je povprečna stopenja gospodarske rasti v Sloveniji v letih 1961 do 1965 znašala 8,2 odst., v obdobju 1966 – 1970 okoli 7,3 odst., v zadnjih treh letih pa le še 6,8 odst. Letos pričakujejo 6-odstotno stopnjo rasti, v vsej Jugoslaviji pa 4,9-odstotno. Delovna storilnost je v istih obdobjih naraščala za 6,3 odstotka oziroma 6,2 odst., v letih 1970 – 1973 pa le 3,1 odst. Temu so sledili tudi stvarni osebni dohodki, ki so letos celo pod ravnijo, doseženo leta 1970.

V luči teh številke dobijo pravo vsebino besede, ki jih je podpredsednica slovenskega izvršnega sveta dr. Kornhauserjeva rekla predstavnikom dolenjskih in posavskih občin na Otočcu: Do konca lahko (s stalnim večanjem porabe) osiromašimo gospodarstvo, če ne bomo povečali produktivnosti. Zato bo imelo prednost tisto, kar več produktivnosti... V tej smeri se mora razvijati samoupravno dogovarjanje.

V prihodnjem letu je treba pozitivno gospodarstvo aktivnost, četudi bo zaradi zunanjih okoliščin – svetovnih gospodarskih težav – težje kot sicer. Zato pa bo treba več in bolje delati, bolje gospodariti, bolj nagraditi produktivno delo. Samo ustvarjalno delo lahko obrne tok – to mora biti temeljno vodilo.

HVALA POMANJKANJU ENERGIJE

Vsaka stvar je za nekaj dobra. V ta pregovor. Sicco Mansholt, predsednik Evropske gospodarske skupnosti, pravi, da je pomanjkanje energije za svet. Energetska kriza je pokazala, kam pelje razmišljanje za vsako ceno, samo da se dobi dobiček. Mansholt trdi, da je pomanjkanje energije tisto, kar bo prepričalo politike, da se naglo ukrepajo. Človek mora začeti odločneje razmišljati za to, da bosta človek in narava preživela, ne pa odpadla, k čemur gre sedanjost. Potrebno je varovati surovine, pravi Mansholt in opozarja, da mora človeška družina opustiti sistem, ki je zasnovan le na profitu, saj le-ta samo povečuje prepad med bogatimi in revnimi.

Sejmišča

NOVO MESTO – Na ponedeljkovih sejmih dan so na novomeško sejmišče pripeljali skupno 349 prašičev, prodali pa so jih 278. Do 12. 1974 stare prašičke so prodajali do 500 din, za prašiče, stare več kot en mesec pa so lastniki dobili 490 do 760 dinarjev.

BREZICE – Na tedenskem sejmu prašičev je bilo skupno na voljo 459 prašičev, lastniki pa jih je zaneslo 459. Kilogram do 3 mesece stare prašičke je veljal do 26 din, kilogram žive teže starejših prašičev pa je stal 21 dinarjev.

Kmetijski kotiček

Pozor velja zlasti dvema

Vitaminov, ki jih živalski organizem nujno potrebuje za življenje, je dolga vrsta. Običajno jih prežvekovalcem, če so le prav zdravi, ne manjka. Vendar pa sta dva vitamina – vitamin A in vitamin D – izjema. Delno lahko k njima štejemo tudi vitamin K. Nedostopna oskrba z vitamini povzroči boleznijo tako imenovano hipovitaminozo. Dobro je vedeti, da organizem ne more ustvariti večjih zalog, pa čeprav uživa z vitamini zelo bogato hrano. Torej jih je treba stalno uživati. Potrebe so različne, zahtevne so mlade živali in molznice, še posebej pozimi in v hladni, ko ne uživajo sveže krme, zaloge v njihovih telesih pa se izčrpajo. Kot povedano, je najbolj nevarno pomanjkanje vitamina A, ki vpliva na rast in plodnost. Pomanjkanje povzroča motnje v rodnosti, neješčnost, zmanjšanje splošne odpornosti in še druge bolezni. V mlečivu, ki ga tele popije najprej, je posebno veliko vitamina A. Zato je napajanje s tem prvim mlekom koristen in nujen. Paša, krmljenje z dobro zeleno krmo ali dobrim krmiljenjem senom preprečujejo pomanjkanje vitaminov. Ob prehrani je nujno, da vitamine dodajamo, za to pa so uporabne mineralno-vitaminske mešanice ter močna krmila, ki vsebujejo tudi vitamine.

Pomanjkanje vitamina D je običajno povezano z neustreznim vnosom fosforja in kalcija v krmi. V senu z naših tal običajno manjka fosforja, saj preslabo gnojimo in je zato razmerje med kalcijem in fosforjem v krmi nekoristno. Živali lahko s pomočjo vitamina D to neskladje delno premagajo, vendar pa jim potrebujemo več vitamina. Če ga ni, se pojavita dve hudi bolezni: rahitičnost in kostolomnica. To sta boleznijo mladega živali, ki največ dajejo. Oboje so za živinorejca najbolj nevarne.

bljani sprejel predsednik RIS inž. Andrej Marinc.

Razen osrednje prireditve bodo še priložnostne spominske proslave po mnogih krajih, skozi katere so se tako junaško prebijali borci slavne XIV. divizije. Na Senovem in v Dobrni bodo obletnico pohoda praznovali hkrati s krajevnimi praznikoma, slavnosti s polaganji vencev pa bodo med drugim tudi v Velenju in Gračnici, kjer so okupatorji uporabili šolarje za svoj ščit pred partizanskimi streli. Ponekod bodo učenci priredili tudi tekmovanja iz znanja o poti XIV. divizije, dan, ko je padel partizanski pesnik Karel Destovnik - Kajuh, pa naj bi proslavili na vseh slovenskih solah. Tudi na Suhorju, odkoder so borci XIV. divizije krenili na Stajersko bodo 6. januarja ob 11. uri pred spomenikom položili vence, okrog 50 nekdanjih borcev, udeležencev pohoda, pa bo obiskalo tudi bližnje vasi.

Novinarjem so Bojan Skrk, Viktor Avbelj in Miha Butara spregovorili tudi o pomenu pohoda na Stajersko, o borbah med pohodom in legendarnem junaštvu borcev. Borci XIV. divizije so krenili na Stajersko, da bi tudi tam dvignili upor proti sovražnikom, razbremenili borce na ostalih bojiščih, in ne nazadnje, da bi sovražnikom ob koncu vojne preprečili umik iz Slovenije. Pohod XIV. divizije je bil slavna epopeja naše NOV. V njem so prenašali borci, med katerimi je bilo ob začetku pohoda okrog 320 komunistov - od tega jih je med pohodom padlo ali bilo ranjenih več kot polovico - nečloveške napore. Ni bilo dovolj nosačev, ranjenci so sami hodili po visokem snegu za brigadami, čeprav lačni in prezebljeni. Med pohodom so pokazali borci, ki jih imamo lahko vse za heroje, že izredna junaštva. Divizija je med pohodom izgubila tudi štiri svoje kulturnike; med njimi je najbolj znan pesnik Kajuh. Razen njega pa so, zaradi od sovražnih krogel, padli še kipar Janez Weiss-Belač, komunist Cveto Marolt in harmonikar Janez Lavrič.

B. PODOBNIK

NOVOLESOVE TOZD

Pred kratkim so v straskem Novolesu ustanovili osem temeljnih organizacij združenega dela. Prvo TOZD so ustanovili v obratu tehničnih storitev, vanjo pa vključili še delavce toplarne in kuhinje, vratarje in čuvaje. Proizvodnih TOZD je sedem: tovarna drobnega pohištva, tovarna vezanih plošč, tovarna stilnega pohištva, žaga v Straži, tovarna plastificirane iverice in žaga Soteska, TOZD tehničnih in energetskih storitev Straža, tovarna ploskovnega pohištva Novo mesto in skupne službe (POSD)

ČATEŠKE TOPLICE: SLABO IZBRALI

Prejšnji teden so za goste zdravilišča priredili večer črnogorskih pesmi, katere je izvajal samouk ob spremljavi gusle. Že po prvih izvedbah je bila restavracija prazna. Kaže, da organizatorji niso potrkali na vrata pravega umetnika.

J. IVARTNIK

POJASNILO

V zapisu iz razgovora o novomeški trgovini pod naslovom „Prvi vlak ušel, lovimo drugega!“, objavljenem prejšnji teden, smo zapisali, da so se vabilu za okroglo mizo odzvali vsi vabljivi z izjemo medobčinske inšpekcijske službe. Od tam so nas opozorili, da vabila po pošti niso prejeli, kar je možno, zato se za neupravičeno izrečen očitke opravičujemo.

Uredništvo

»Dolenjski list«
v vsako družino

Za uvod v jubilejno, dvajseto srečanje telovadcev Slovenije in Vojvodine so Novomeščani s skromnim darilom proslavili 75-letnico častnega meščana Leona Štuklja, ki je kot gost prišel na prireditev. Na fotografiji: predsednik pripravljenske odbora Marjan Kuhar, poškodovana novomeška telovadka Maja Dokl in slavjenec Leon Štukelj. - O prireditvi poročamo na športni strani.

Čevljarji se združujejo

V novem poslovnem združenju slovenske čevljarjske industrije tudi novomeško podjetje

Slovenska čevljarjska industrija se bo združila. Tako so prejšnji teden sklenili predstavniki šestih obutvenih podjetij: Peka, Alpine, Planike, Lileta, Jadrana - Cicibana in novomeške Industrije obutve. Samoupravni sporazum o združenju bodo pripravili do 15. januarja.

V združevanje bodo šla podjetja pripravljena. Novoustanovljenim strokovnim organom so naročili, naj pripravijo načrte za povezovanje in

sodelovanje na tehnično-proizvodnem, prodajnem, trgovinskem, nabavnem in kadrovskem področju.

Ustanovitelji združenja se zavzemajo zlasti za racionaliziranje tehnološkega razvoja. Tehnologijo želijo čim bolj poceniti, razviti skupno proizvodnjo sestavnih delov in skupaj nabavljati reprodukcijski material. Čim manjši stroški in čim uspešnejša prodaja pa sta skupna smotra, ki ju želijo doseči.

PREVEČ BOLNIŠKE

V lanskem letu so v črnomaljski občini zabeležili več nesreč pri delu in boleznih, skratka, več bolniškega staleža občanov kot drugod na Dolenjskem ali v celotni republici. Predstojnica črnomaljskega zdravstvenega doma dr. Vlasta Pertot je na zadnji seji občinske skupščine povedala, da je črnomaljski, v primerjavi z republikom daljši bolniški stalež med drugim tudi posledica premajhnega varstva pri delu. Omenimo naj še, da se število oseb, ki so iskale zdravniško pomoč in se zdravile, tudi letos, v primerjavi z lani, ne bo zmanjšalo.

ZGLEDNA „KRKINA“ ŠOFERJA

Delavski svet KRKE, tovarne farmacevtskih in kemičnih izdelkov v Novem mestu, je pred kratkim na gradil šoferja Jožeta Klančarja in Jožeta Plavca iz tovarniške transportne službe. Brez okvare sta prevozila vsak s svojim tovornjakom TAM 214.000 oz. 241.000 km. Od podjetja sta dobila po 3.000 din nagrade, priznanje pa jima je dala tudi tovarna avtomobilov TAM iz Maribora. Tudi Klančar in Plavec sta znova dokazala, kaj lahko doseže šofer s skrbnim čuvanjem zaupanega mu premoženja, pa tudi to, da je domača avtomobilska industrija v marsičem popolnoma enakovredna tuji.

ZEMLJIŠKA SKUPNOST

Ustanovljena

Družbeni dogovor so podpisali prejšnji teden

V Novem mestu so med prvimi na Dolenjskem ustanovili kmetijsko zemljiško skupnost. Ustanovni akt (družbeni dogovor) so prejšnji teden v prostori občinske konference SZDL podpisali delegati občinske skupščine, Socialistične zveze, novomeške in žužemberske KZ, Dolenjske vodne skupnosti, kmetijske šole in 20 krajevnih skupnosti. Začasno skupščino bodo sklicali do konca leta.

Osrednja naloga te interesne skupnosti bo enotna zemljiška politika v občini, kar omenja že sam zakon. Prek svojih organov bo sodelovala pri prometu s kmetijskimi zemljišči, oblikovanju prostorskega načrtovanja in podobnem. Še posebej kaže poudariti, da bo ta skupnost gospodarila tudi s skladom kmetijskih zemljišč v občini.

Vprašan, ki jih bo morala reševati kmetijska zemljiška skupnost, ne bo malo. Na nekatera so opozorili tudi delegati pred podpisom družbenega dogovora. Kaže, da pričakuje za nemajhen pehar trdih orehov iz zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč. Kako se uporabljajo njegova določila, še ni vsem jasno. Predlagali so, naj bi v pomoč pri pravnem razumevanju zakona poslali krajevnim skupnostim knjižico s komentiranimi določili.

Josip Broz Tito:

Nihče ne sme slabiti obrambne moči in varnosti naše države

Zaradi aktivnosti zveze komunistov, poveljstev in starešin, zaradi moralno-politične zavesti in odgovornosti pripadnikov naše armade je raznim nacionalističnim, liberalističnim in birokratskotehnokratskim silam spodletel poskus, da bi oslabile njeno enotnost. Biti moramo budni in se varovati raznih poskusov ustvarjanja umetnih dilem in nerazumevanja ob bistvenih vprašanjih državne obrambe, ki zadevajo na primer vlogo, naravo, organizacijo in nadaljnji razvoj naših oboroženih sil, kajti njihova specifičnost in naloge ne dovoljujejo takšnih pojavov. Treba jih je čimprej odpravljati, da ne bi vplivali na bojno pripravljenost, na odnose med ljudmi, na moralno-politično stanje. Nikomur ne smemo dovoliti, da bi s kakršnikoli izgovorom slabil obrambno moč in varnost države.

(Predsednik republike v intervjuju z glavnim in odgovornim urednikom časopisa „Vojno delo“)

Stane Dolanc:

ZK ne more in ne sme biti administrativni vrh sistema

Mora nam biti popolnoma jasno, da takšna vodilna vloga, kot si jo predstavljajo nekateri, da bi Zveza komunistov kratko in malo postala administrativni vrh vsega našega sistema, da takšna vodilna vloga v bistvu ne more biti vodilna vloga v našem sistemu. Da bi se sprevrgla v antidvodilno vlogo, ker bi v bistvu taka vodilna vloga negirala to, kar smo inicirali, in to, kar gradimo, ker bi to v bistvu pomenilo negiranje samoupravnega sistema. Mogoče je v tem trenutku - objektivno, ne rečem vedno subjektivno - ta nevarnost prisotna zato, ker nekateri mislijo, da bi s takšnim sistemom, takšno vlogo Zveze komunistov, najlažje razrešili vse tisto, kar se zdaj dogaja, in rešili težave in probleme, konflikte, ki objektivno obstojijo.

Mislim, da bi takšna smer pripeljala do negiranja sistema, po drugi strani pa izredno nevarno zaostri vsa tista objektivna nasprotja, vse tiste objektivne konflikte in probleme, ki izhajajo iz realnih odnosov, ki v naši državi, v naši družbi so. Ne od včeraj, ampak že zelo dolgo.

Odlomek iz pogovora sekretarja Staneta Dolanca na ljubljanski televiziji

Beno Zupančič:

Nenehna spodbuda ustvarjalnosti

Komunisti se v kulturni skupnosti srečujejo z vsemi vrstami težav, še zmerom s prevelikim vplivom države, nezadostnim vplivanjem gospodarstva oziroma delavstva itd. Seveda pa ne smemo pozabiti, da se boj s temi težavami vodi tudi v zvezi sami. Tudi v njej je namreč precej odpora zoper novosti; ponavadi prihaja iz tradicionalističnih, dogmatskih in državno-tehnokratskih izvirov. Idejno-politična bitka za nov položaj kulturnih dejavnosti je seveda del bitke za temelje naše socialistične zamisli, za odločnejši vpliv delavstva na oblikovanje celotne družbene politike.

Vprašanje je torej, kako v naših razmerah, v skladu z današnjo gospodarsko in družbeno razvitostjo, ob naših izkušnjah in spoznanjih, ob današnjih sposobnostih izkoristiti, kar je bilo v svetu ustvarjeno naprednega, kako tedaj ustvarjati in ustvariti takšne družbene razmere, da bo moglo biti delavstvo vse bolj subjekt kulturnih dejavnosti, subjekt v oblikovanju kulturne politike v ožji in širši družbeni skupnosti. Seveda je za Zvezo komunistov (in ne le zanjo) to med drugim tudi vprašanje znanstvenega vrednotenja kulturne dediščine, nenehne graditve naše kulture - tu je poudarek na „naše“ - bogatenja družbe z dosežki drugih narodov, dežel, gibanj, idr.

(Iz razprave književnika, predsednika SZDL Ljubljana v Mladinski knjigi)

Zvone Dragan:

Ne smemo se bati velikih zaslužkov, ki izvirajo iz dela

Osnovno načelo je zagotovitev reprodukcijske sposobnosti gospodarstva. Zato se postavlja zahteva, naj realni osebni dohodki pri tem rastejo za 3,5 odstotka, kar je nekoliko pod rastjo produktivnosti dela, osebna potrošnja za 5 odstotkov, družbeni standard, vključno z investicijami v stanovanjsko izgradnjo, pa za 6 odstotkov. Ob predpostavki, da bo splošna izgradnja, pa za 6 odstotkov. Ob predpostavki, da bo splošna raven cen in življenjskih stroškov porasla za 15 odstotkov, pomeni to, da bi nominalni osebni dohodki na zaposlenega porasli za 18,5 odstotka, sklad osebni dohodkov v masi pa za 21 odstotkov ob porastu nominalnega družbenega proizvoda za 23 odstotkov. Tudi v primeru višje rasti cen - čeprav bodo vsi naporji in ukrepi v republici in federaciji moralni biti usmerjeni, da ne pride od tega - mora rasti osebni dohodkov spremljati rast življenjskih stroškov, ker je treba upoštevati tudi ekonomski vidik osebni dohodkov kot faktor rasti produktivnosti dela in povpraševanja, torej soodvisnost med rastjo osebni dohodkov in produktivnosti.

Pri politiki delitve osebni dohodkov se zavzemamo za tako politiko, ki naj zagotovi socialno in ekonomsko stabilnost delavcev z nizkimi osebni dohodki, na drugi strani pa večjo diferenciacijo v osebni dohodkih na podlagi dela v okviru iste kategorije delovnih mest, kar je osnova za stimulacijo večje produktivnosti in kreativnosti. Ne smemo se bati visokih osebni dohodkov, ki izvirajo iz dela; politični, socialni in ekonomski problem so tisti visoki osebni dohodki, ki ne izvirajo iz dela.

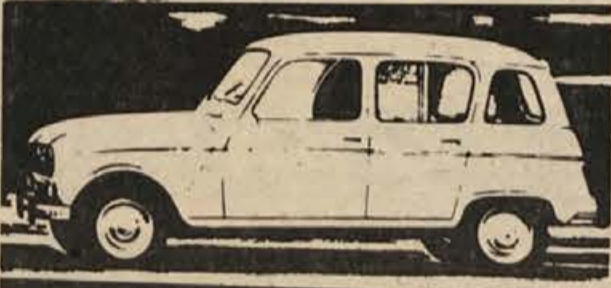
(Iz ekspozicije podpredsednika izvršnega sveta skupščine SR Slovenije)

Če želite ekonomično malolitražno vozilo in z njim temperamnetno vožnjo po gorskih cestah, pa še mnogo prostora za tovor, poleg 4 potnikov, je odločitev lahka

Renault 4

iz dolgoročne industrijske kooperacije

IMV - RENAULT

OLAŠAJTE SI NAKUP S KREDITOM!

OBRNITE SE NA POSLOVNO BANKO V VAŠEM KRAJU, DA VAM ODOBRI POTROŠNIŠKO POSOJILO

Takoj, ko prejmemo vaše nakazilo, vam dobavimo romunski RENAULT 12

DACTA 1300

Cena: 52.200 din fco jugo-romunska meja.

ZA DINARJE vam nudimo iz konsignacije vsa vozila proizvodnega programa RENAULT: R-5, R-6, R-12, R-15, R-16, R-17. Redno oskrbo z nadomestnimi deli zagotavlja

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

preko svojih poslovalnic in specializirane servisne mreže

Za podrobnejše informacije in navodila se obrnite na poslovalnice IMV:
Novo mesto, Zagrebška 18-20 068-21-075
Ljubljana, Titova c. 172-a 061-343-485
Ljubljana, Poljanska c. 12 061-312-294

Hrepenenje ob sveči

Kje so tisti partizanski časi, ko nam je elektrike zmanjkovalo le za nekaj minut?

V letošnjem septembru so kolektivi Združenega podjetja Iskra postavili v Starih žagah spominsko obeležje delovanju slovenskih partizanskih radio delavnic, imenovanih 99 D. Nekateri bivši partizani si prizadevamo zbrati arhiv in spomine na takratno delo, pomembnost in življenje v tem izjemnem strokovnem kolektivu, ki je tudi zarodek današnje Iskre.

Te dni sva o delovanju 99 D kramljala pri sveči (redukcija električnega toka) s Borisom Kosom, sedanjim urarjem v Novem mestu, ki je začel v partizanskih delavnicah popravljati ure. Boris je zgovoren, pa tudi hudomušen. Med drugimi spomini, ki jih hrani, mi je pokazal revijo Borec št. 6-7 iz leta 1967, kjer opisujejo nekateri takratni borci iz 99 D svoje spomine.

Dipl. inž. Milan Železnik, ki je bil od avg. 1944 šef 99 D, piše na strani 558 omenjene revije takole: „Zelo dobra je bila takrat radijska delavnica, ki je imela nekaj odličnih mojstrov. Imeli pa smo tudi, vsaj za takratne razmere, veliko elektrarno z velikanskim, šest metrov premera velikim mlinskim kolesom. Lahko rečem, da sem bil suženj te elektrarne. Podnevi, ko je bila močno obremenjena je dajala precej napetost, ker zaradi preobremenitve kolo ni tako hitro teklo, kot bi moralo. Ponoči, ko so fantje nehali delati in pogasili žarnice, pa je kolo prehitro teklo. Zato je bila napetost previsoka, žarnice, ki so se gorele, pa so rade pregorevale. Kljub temu da so bili za to določeni ljudje, sem moral se sam stalno paziti, ali elektrika v redu teče ali ne. Pogosto sem tekal zapirat vodo, da ne bi vse skupaj pregorelo. Moram reči, da je bila ta elektrarna res partizanska,

saj ni imela nobene regulacije. Tekla je, kakor je sama hotela, oziroma tako, kakor smo ji dajali vodo. Bila je pravi čudež partizanskega dela.“

Anton Sušteršič pa na isti strani obuja spomine na partizanske mule, katere smo tako radi imeli za prenašanje hrane, kotlov in municije. Prenekaterikrat pa so nam močno zagodle, ko so padle s kotli ravno takrat, ko bi morali preko železnice ali mimo bunkerjev v največji tišini. Vendar so bile mule sila koristne živali. Morale pa so tudi jesti in piti. No, in prav to opisuje tovariš Tone takole: „Nekega lepega in vročega poletnega dne je šla prek Starih žag partizanska brigada, ki je imela tudi nekaj mul. Zaradi dolge poti so bile mule žejne in so se v potoku, nič hudega sluteč, začele napajati. V delavnicah so se naenkrat ustavile stružnice, radijski sprejemniki so utihnil, zmanjkalo je elektrike in delo se je povsem ustavilo. Delavci so se spogledali, češ le kaj se je spet zgodilo. No, ko so prišli k viru prepotrebne energije, so kaj hitro ugotovili vzrok prekinitve. Mule so popile vso vodo, pritoka je bilo malo in mlinsko kolo, ki je poganjalo „turbino“, se je ustavilo. To pa je trajalo le kakih 10 do 15 minut. Ko so se mule napile, je voda spet pritekla in luč je ponovno zasvetila. Škode seveda ni bilo, le elektrika je dražila, naj pazi, da mu mule kdaj drugič ne bi spet kakšne zagodle.“

Z Borisom sva govorila že več kot dve uri ob sveči, električnega toka pa še ni bilo. „Oh, kje so tisti časi, ko nam je elektrike zmanjkovalo samo po nekaj minut, kajne!“

DRAGICA ROME
Pod Trško goro 14
Novo mesto

Nad sto tečajnikov gimnazijcev je obiskovalo začetni plesni tečaj, ki ga je priredila mladinska organizacija v gimnaziji. Tečaj vodi plesni učitelj Anton Arko iz Ljubljane. Končan bo te dni, spomladi pa bodo organizirali še nadaljevalni tečaj. (Foto: Z. Šeruga)

Odgovor na »Vodeni komunisti«

Osnovna organizacija ZK Gradac zavrača kritiko v Dolenjskem listu

Osnovna organizacija ZK Gradac je na sestanku obravnavala članek, ki je bil objavljen 6. 12. 1973 v vašem listu. Komunisti se ne strinjamo s pisanjem novinarja tov. Podobnika. Menimo, da je članek enostranski, ker je sestavljen le iz vtisa, ki ga je dobil novinar na občinski konferenci ZK Metlika. Če je hotel dati objektivno poročilo z dela konference, bi moral konkretno zajeti tudi vse ostale pereče probleme, ki so bili na konferenci obravnavani, ne pa da se je zapičil le v našo osnovno organizacijo.

Po obravnavi organizacijskega poročila in poročila revizijske komisije občinske konference ugotavljamo, da sloni novinarjevo pisanje le na izjavah nekaterih diskutantov. Osnovna organizacija ZK meni, da je očitke »Vodeni komunisti« žaljiv. V članku je bila očitana nedelavnost in nepripravljenost plačevati članarino, dokler se ne uredi komunalne zadeve, predvsem preskrba z vodo. Ta očitke zavračamo, ker to ni bil sklep osnovne organizacije, temveč temelji le na izjavah nekaterih posameznikov. Glede nedelavnosti pa lahko povemo, da se je osnovna organizacija ZK med letom redno sestajala in v obdobju maj – december celo petkrat (priprava za krajevni praznik, poskusna mobilizacija, dva sestanka s predstavniki DPO zaradi vode in drugih komunalnih problemov, obravnava situacije na Bližnjem vzhodu in nekateri ukrepi.) Skratka, delo članov ZK se je čutilo in se čuti še danes na našem področju.

Ne moremo pa sprejeti očitka, da smo se solidarizirali z javnim mnenjem, torej z nezadovoljstvom do TGP in ObS Metlika. Ugotavljamo,

da je kraj od združitve z ObS Metlika zapostavljen in ni vidnega napredka. Naši prebivalci in mi ustvarjamo in prispevamo za skupen razvoj Metlike. Zagovor, da smo dobili vodo in cesto, ni zadosten: imamo vodovod brez vode, cesta pa je belokranjska magistrala, ki se pač ni mogla ogniti Gradca.

To je istočasno tudi odgovor na članek »Obsojali so vse, razen sebe«

z dne 13. 12. 1973. Priznamo svoje napake, nikakor pa ne moremo dopustiti očitka, da smo samo člani ZK, ne pa komunisti. Če gre le za neredno plačevanje članarine, potem ostanemo komunisti, kršili pa smo le statut ZK.

Menimo, da je obsojanja vredna predvsem naša premajhna odločnost pri zavzemanju rešitev zgoraj navedenih problemov. Ne želimo sporov z Dolenjskim listom niti z ObS, OK, ZK Metlika ter ostalimi družbeno-političnimi organizacijami. Odločni pa bomo pri upravičenih zahtevah naših občanov.

OO ZK Gradac

22. DECEMBER –
DAN JLA

Našo domovino so 1941. leta zasedli okupatorji. Zavedni Jugoslavo- ni so odšli v partizane.

Josip Broz Tito je izdal ukaz o ustanovitvi prve proletarske brigade. Ustanovljena je bila 22. decembra 1941. leta v kraju Rudo. Njen prvi komandant je bil Koča Popović.

Brigade, ki so bile ustanovljene med NOV so 1945. leta osvobodile našo domovino.

Naloge naše armade v svobodi so: Varujejo meje, pomagajo ljudem v primeru naravnih nesreč, pomagajo graditi ceste in mesta, v vojašnicah pa se vojaki učijo.

Vsem vojakom, podoficirjem in oficirjem ter civilistom v službi vojske priskrbi čestitam 22. december – Dan JLA.

Liljana Mitić
učenka 4. razreda
Novo mesto

Dirkača

Dva nora šoferja sta se prejšnji torek, 11. decembra, nekaj pred 15. uro igrala z življenji svojih potnikov in seveda tudi z življenji vseh, ki so se ob tem času znašli na avtomobilski cesti med Grosupljem in Trebnjem.

Junaka sta bila voznika avtobusov SM 308-89, last Mitrotransa, in NM 56-96, last novomeških Gorjancev. Kljub gostemu prometu, kljub koloni, ki se je strnila na vseh klancih, sta »jurišala« in prehitevala vse pred seboj. Na svojih avtobusih sta sicer res imela znaka, da smeta voziti največ 80 km na uro, mimo tega sta nedvomno kot poklicna šoferja vedela, da velja na slovenskih cestah omejitev – na cesti Ljubljana – Zagreb na primer 100 km na uro.

Kljub temu sta šoferja lep čas vozila 100 km na uro in več, potem pa je bila ta hitrost vozniku podjetja iz Mitrovice prevelika in je prehitel novomeški avtobus ter čez čas izginil, ker je vozil znatno hitreje, kot je dopustno po predpisih in mu, če sem hotel voziti pravilno, nisem mogel biti kos.

Verjamem, da so vozniki redi tako napeti, da jih šoferji le težko ujamejo, če vozijo po predpisih. Vendar mislim, da bi morali tisti, ki te rede sestavljajo upoštevati predpise, saj sicer vozniki avtobusov s tveganimi prehitevanji in prehitro vožnjo spravljajo svoje potnike v nevarnost.

F. J.
Novo mesto

Ne izgubimo možnosti za šolanje!

Premalo obiskovalcev večerne gostinske šole v Brežicah - Neresnost?

Direktor Delavske univerze v Brežicah je dal na vsaj desetih vidnih mestih razobesiti razpis za študij drugega letnika gostinske šole, razpis so razglasili tudi po radiu, okoli trideset ljudi, ki so uspešno končali prvi letnik, pa ga je dobilo na dom. Po vsem tem smo pričakovali, da bo odziv precejšen.

Toda 5. oktobra, ko je bil predviden razredni sestanek, se je iz sestanka izcimil reven pogovorček šestih oseb. Več jih ni prišlo. Podobni

120 CICIBANOV
ODSLEJ PIONIRJI

Dan pred praznikom republike so se v telovadnici v Loki zbrali pionirji Čnomaljske osnovne šole Mirana Jarca in na slovesnosti sprejeli v pionirsko organizacijo 120 cicibanov. V programu so nastopili recitatorji, pevci in člani folklornega krožka, pionirje pa so seznanili tudi s pomenom praznika dneva republike.

M. CADONIC

sestanki, revni z udeležbo, so se vrstili, pa niti na ponoven razglas in obveščanje vsi, ki so se prijavili za šolanje (okoli 18), niso menda imeli niti toliko časa, da bi vsaj prišli povedat, naj jih ne čakamo.

Decembra so se začela predavanja, ki jih spremlja le pol razreda. Ves čas smo v skrbeh, da nam matična šola zaradi majhnega števila slušateljev oddelka ne ukine. Ako bi se to zgodilo, potem mi vsi, ki smo veliko časa izgubili za priprave za študij, izgubimo lepo priložnost in možnost, da si pridobimo kvalifikacijo.

Slušateljce smo v glavnem ženske. Veliko nas je poročenih in mater, toda vseno najdemo potreben čas za popoldanska predavanja. Ver-

jetno pa bi se nadaljnemu šolanju, če bi oddelel ukiniti, morale odpovedati, ker ne bi zmogle poti v Novo mesto ali Celje.

Zene in dekleta, pomislite! V imenu nas, ki smo voljne nekaj mesecev žrtvovati popoldanski čas za izobraževanje, pridobitev kvalifikacije in ne nazadnje za večji osebni dohodek, vas prosim: ne bodite neresne! Čez leto dni bo verjetno že prepozno za premislek!

ERNA ROZMAN
Arno selo 37 a Brežice

ZAKAJ TAKO?

V 50. št. Dolenjskega lista je bil v Novomeški kroniki zapis o »svečani akademiji«. Sprašujem se, ali gre v resnici za besede, natisnjene na plakatu za dan republike v Novem mestu. Ali prav to moti, da je napisano »svečana akademija«? Ali naš delovni človek res ni razumel smisla omenjenih besed, ali ga je motilo, da je bil tekst napisan v slovenskem in srbohrvaškem jeziku? Zakaj ni kritiziral on, ampak vi? Ali taki plakati res tako plašijo občane Novega mesta?

Žalostno je, da kritik ni upošteval, poleg vsega, značaj akcije v počastitev 30-letnice graditve ljudske oblasti. Zakaj se zanemarljivo tudi idejnost celotnega programa? Zakaj kritik ni pisal o teh vprašanjih, ampak ga moti plakat, napisan z dovolj razumljivimi besedami?

No, hvala lepa človeku, ki že nekaj časa živi in dela v Sloveniji in ki se trudi, da bi poleg materinega obvladal tudi slovenski jezik. Kako bodo besede ... ki jih je dal natisniti človek, ki je za slovenščino komaj od daleč slišal ... vplivale na osebo, ki je pripravila besedilo za ta plakat?

Miloš Džudović,
oficir JLA

Direktor Miro Kavčič izročja pisatelju Tonetu Svetini listino delavskega sveta.

Skrajšati pot do doma

Priporočilo zdomcem

Naše delavce na začasnem delu v tujini, ki nameravajo ob koncu decembra potovati v domovino z avtomobilom, obveščamo, da bosta v predvidenih konicah, v času od 21. decembra od 5. ure do 24. decembra 1973 odprta za mednarodni promet sedanja meddržavna prehoda Trate-Mureck in Gederovci-Sicheldorf. Sedanja prehoda za obmejni promet Cankova-Zelting in Jurij-Langegg pa bosta od 21. decembra do 24. decembra 1973 odprta vsak dan od 5. do 21. ure za meddržavni promet, to je za avstrijske in jugoslovanske državljane.

Ker so naši mejni prehodi za cestni promet Šentilj, Ljubelj in Podkoren v omenjenem času zelo obremenjeni, svetujemo zdomcem, naj zaradi skrajšanja čakalne dobe potujejo v domovino po vzporednih cestnih relacijah, npr.:

– zdomci s področja vzhodne in severozahodne Avstrije ter vzhodnega dela ZR Nemčije po relacijah, ki vodijo na naše mejne prehode Holmec, Vič, Jurij, Trate, Cankova, Gederovci, Gornja Radgona in Kuzma;

– zdomci v srednji Avstriji in ZR Nemčije na relacijah, ki vodijo na mejne prehode Jezerško, Holmec in Vič;

– zdomci iz zahodnega dela ZR Nemčije, zahodne Avstrije (Tirolska) na relacijah, ki vodijo na mejne prehode Rateče in Jezerško;

– zdomci, ki so na delu v Švici, Franciji in državah Beneluxa pa na relacijah, ki vodijo na mejne prehode Rožna dolina, Fernetiči in Kozina.

Razdalje so na navedenih relacijah sicer malo daljše, vendar pa velja pri tem upoštevati, da je čakalna doba na omenjenih mejnih prehodih zelo kratka.

SEKRETARIAT ZA
INFORMACIJE
IZVRŠNEGA SVETA SRS

Priznanje ALMIRE Svetini

Tridesetletnico republike je praznoval tudi kolektiv Almire iz Radovljice. Proslave so se udeležili poleg članov delovnega kolektiva tudi vsi najvišji predstavniki družbeno-politične skupnosti iz občinske skupščine radovljiške občine.

Na slovesnosti je bil tudi s sklepom samoupravnih organov na predlog družbeno-političnih organizacij podjetja imenovan za častnega člana kolektiva znani javni in kulturni delavec tovariš Tone Svetina. Delovni

kolektiv Almire mu je z izvolitvijo v svoje vrste izrekel priznanje za vsa desedanja kulturno-umetniška snovanja in za skulpturo, ki umetniško ponazarja borbo in delo, v kateri je Tone Svetina na izviren način povezal revolucionarni prispevek delovnih ljudi v narodnoosvobodilni borbi. Skulpturo je Tone Svetina podaril kolektivu ob praznovanju 25-letnice obstoja podjetja.

Še posebno je izvolitev Tone- ta Svetine med neposredne proizvajalce navdušila mlade člane kolektiva, saj jim bo znal kot mentor najbolj verno posredovati ideje in poslanstvo naše revolucije.

V času, ko vse bolj govorimo o delavski kulturi, o nujnosti njene dostopnosti slehernemu delovnemu človeku, pomeni izvolitev Tone- ta Svetine za člana delovne skupnosti ALMIRE trden in svojevrsten most med bazo in kulturo, zglede, ki bo odmeval v širšem jugoslovanskem prostoru.

Ob koncu proslave, ki so jo s kulturnim sporedom popestrili recitatorji in almirski pevski zbor z lepim in nadvse izbranim programom narodnih in umetnih pesmi, so razdelili priznanja tudi upokojencem, ki so se v letošnjem letu poslovlili od kolektiva.

K. M.

UGANKARSKI

MOŽGANE PREPIHA

Obvestilo delavcem v Nemčiji

„TRIGLAV“, kulturno-prosvetni klub Slovencev v ZR Nemčiji, ki ima svoje prostore v Muenchnu, obvešča preko Dolenjskega lista vse delavce in delavke iz Jugoslavije, ki so na začasnem delu v ZR Nemčiji, da je prevzel skrb za obračun več plačanega davka na osebne dohodke (Lohnsteuer).

Obveščamo vse delavce in delavke iz Jugoslavije, da bo naš klub prevzel za leto 1973 celotno organizacijo obračuna več plačanega davka na osebne dohodke (Lohnsteuer). Imamo trdne dokaze, da so bili naši delavci velikokrat denarno prikrajšani pri obračunu tega davka, včasih pa celo prevarani. Obstajajo dokazi, da so se na račun naših delavcev dogajale številne ponesrebe. Pristojnim organom nemškega davčnega urada se ni vsakokrat posrečilo preprečiti teh zlorab in izkoriščanja davčnih obveznikov. Zaradi tega se je „TRIGLAV“, kulturno-prosvetni klub Slovencev v Muenchnu, zavzel za organizacijo obračuna več plačanega davka. Obračun bodo delali finančni strokovnjaki pod nadzorstvom pristojnih organov banke, ki bo prevzela financiranje in takojšnje izplačilo davčnim obvezancem po izvršenem obračunu.

Stroški tega obračuna, ki jih plača davčni obveznik, bodo precej manjši, kot so podobni izdatki pri raznih zastopnikih, katerim je seveda njihov zaslužek važnejši kot interes davčnega obveznika.

Za obračun davka obstajata dva predloga:

1. izplačilo takoj po obračunu,
2. izplačilo po obračunu in končnem soglasju davčnega urada.

Oba predloga sta prepuščena svobodni volji in odločitvi davčnega obveznika. Po prvem predlogu izplača banka takoj 80odst. zneska, 20 odst. pa dobi obveznik po končanem soglasju in potrdilu davčnega urada. Če se odloči za drugi predlog, pa dobi davčni obveznik denar šele potem, ko davčni urad potrdi obračun. Pri drugem predlogu so stroški obračuna nekaj manjši.

DRAGI ROJAKI IN ROJAKINJE! Ne dovolite, da vas izkoriščajo in varajo razni agenti, ki se včasih predstavljajo celo pod lažnimi imeni. Obrnite se raje na naš naslov, da ne boste oškodovani. Ker se bliža konec leta 1973, je nujno potrebno, da poskrbite za pravičen obračun več plačanega davka. Pri tem ne pozabite!

Nemške oblasti zahtevajo, da moramo za povrnitev več plačanega davka predložiti naslednja potrdila:

1. Kdor ima dvojno gospodinjstvo, se pravi, da živi njegov zakonski partner stalno v Jugoslaviji, mora predložiti, v kolikor nima osebnega avtomobila in potuje domov na obiske, vse vozne karte.
2. Kdor nima dvojnega gospodinjstva, ima pa v Jugoslaviji svojo hišo, stanovanje ali vsaj sobo pri starših ali sorodnikih, mora predložiti potrdilo občinskega ali krajevnega odbora, da to hišo ali stanovanje zares ima. Stanovanje, ki ga ima v Nemčiji in zanj plačuje najemnino, bo zaradi tega oproščeno davka. Hkrati lahko od davka obračunate tudi popust za 12 voženj na leto v Jugoslavijo, ki pa jih morate dokazati z voznimi kartami, če nimate svojega avtomobila.
3. Kdor je bil zaradi delovnega časa odsoten od kraja stanovanja več kot 12 ur na dan, mora predložiti ustrezno potrdilo podjetja, v katerem mora pisati, koliko dni je bil zaradi dela odsoten od kraja stanovanja za več kot 12 ur.
4. Kdor ima osebni avtomobil, mora predložiti odrezke denarnih nakazil kot dokaz, da je plačal zavarovalnino za svoj avtomobil.
5. Kdor je sklenil kakršnokoli zavarovanje (živiljenjsko ali nezgodno), mora predložiti odrezke denarnih nakazil ali potrdilo zavarovalnice oz. zavarovalne police, s čimer

dokáže, da je zavarovanje res plačano.

6. Kdor si je pri katerikoli banki izposodil denar, mora predložiti bančno potrdilo, koliko denarja si je izposodil in koliko obresti je plačal za to posojilo v preteklem letu.

7. Kdor podpira podpore potrebne sorodnike, mora predložiti potrdilo občinskega ali krajevnega odbora, ki mora vsebovati ime, priimek in rojstne podatke podpiranca, naziv

Vsak teden-pismo od doma

„Od doma mi ne pišejo vsak teden, včasih niti enkrat na mesec ne. To me žalosti in vsak dan znova premišlujem, zakaj ta molk in če se ni kaj hudega zgodilo...“

Pisma s podobno vsebino nenehno prihajajo iz številnih krajev v tujini, kjer so se naši rojaki začasnó zaposlili. Saj vemo, kako je: naš clovek, elasti iz dežele, nerad veliko piše in dostikrat le s težavo vzame v roke pero in napiše pismo sinu, hčerki ali drugim sorodnikom v tujino. Od tam pa nenehno prihajajo prošnje: pišite nam vendar, kaj je doma novega!

Pa vendar je pot do vsakotredenskega pisma tako kratka in tudi prijetna: naročite svojcem v tujini DOLENJSKI LIST, to „okno v svet in okno na Dolenjsko“! Prav gotovo ne boste z ničemer bolj razveselili sorodnikov na tujem, kot če jim zagotovite, da bodo vsak teden sproti obveščeni o vsem, kar se pri nas dogaja in kar jih verjetno celo bolj zanima kot vas!

Povežimo zdonce z življenjem, napredkom, skrbmi in razvojem domačih krajev – naročite jim DOLENJSKI LIST, ki jih bo vsak teden sproti razveseljeval, obiskoval in jim prinašal pozdrave iz znanih domačih krajev. Na vašo željo bomo dyakrat ali trikrat brezplačno poslali ogledno številko domačega tednika na naslov vaših sorodnikov, ki žive začasnó v tujini. Pošljite nam njihove naslove – ugodili jim boste, sebi pa olajšali vest, saj bo vaše pismo nadomeščal naš domači tednik!

UREDNIŠTVO
IN UPRAVA
DOLENJSKEGA LISTA

kraja, kjer stanuje, koliko premoženja ima, njegove dohodke in znesek, ki mu ga je delavec iz Nemčije poslal. Predložiti je treba tudi odrezke denarnih nakazil kot dokaz, da je bil denar res poslan podpirancu.

8. Kdor ima otroke, ki se učijo ali šolajo izven domačega kraja in zvečer ne prihajajo domov, mora predložiti potrdilo šole ali doma, kjer otroci stanujejo med šolanjem.

9. Kdor ima od zdravnika predpisano dieto, mora predložiti zdravniško potrdilo. Kdor je plačal kakšne posebne zobozdravniške storitve, mora predložiti zobozdravnikov račun. Tisti, ki jim je zdravnik predpisal očala, morajo predložiti račun, koliko so očala stala. Davek se lahko zniža tudi takrat, če predložite potrdilo, da ste kupili nagrobni spomenik ali plačali pogrebne stroške.

10. Kdor ima v družini kakega invalida, mora prinesiti zdravniško potrdilo, ki naj pove, kolikšna je stopnja invalidnosti družinskega člana.

NE POZABITE NA SVOJ DENAR! Zaradi tega pripravite vsa potrebna potrdila do 31. 12. 1973.

Kje bo kraj za obračun davka in v katerih prostorih, o tem vas bomo pravočasno obvestili.

Za vsa pojasnila, ki vas zanimajo, vam je na razpolago: „TRIGLAV“, kulturno-prosvetni klub Slovencev, 8 Muenchen 40, Riesenfeldstr. 10. Pišite nam, odgovor boste dobili takoj!

RAZSTAVA O ŠOLSTVU

V počastitev 30-letnice AVNOJ so v Šolskem muzeju v Ljubljani odprli razstavo, ki so se je udeležili številni pedagogi, med njimi tudi rektor ljubljanske univerze dr. Janez Milčinski.

Na razstavi so prikazani številni eksponati, razdeljena pa je v tri dele, ki obravnavajo: 250-letnico rojstva Stefana Kuzmiča, goriško in istrsko begunsko šolstvo med 1. svetovno vojno in 50 let Gentilejeve šolske reforme.

S. S.

SPET UPOKOJENSKI ČASOPIS

Z novim letom bomo upokojenci zopet imeli „svoj list“, ki bo priloga „Delavske enotnosti“. Izhajal bo enkrat mesečno in to v drugi polovici meseca. Letna naročnina bo 18 din.

Prav bizu novega leta smo, zato naj se redni naročniki takoj prijavijo svojemu društvu pisarno ali pri svojih odbornikih ali pa v društveni pisarni ob uradnih dnevih.

Društvena članarina bo za upokojence v ribniški občini kot doslej 10 din in zavarovalnina (samopomoč) 30 din. Posmrtnina bo tudi po starem, to je 630 din.

Pokojnine bodo zvišane s 1. januarjem in to starostne in invalidske pokojnine za 11 odstotkov in še 70 din. Tudi vse družinske pokojnine bodo za 11 odstotkov večje ter z ozirom na število družinskih članov še za 49-56-63 ali 70 din (en, dva, tri ali štiri in več članov).

Upamo, da bodo enosobna stanovanja za najpotrebnejše člane društva na voljo že prihodnjo jesen.

Letos nam je Dolenjski list dajal brezplačen kotichek za poročanje in obveščanje, za kar se mu zahvaljujemo in se pripravljamo tudi za bodoče sodelovanje.

TAJNIŠTVO
OBČINSKEGA ODBORA
DRUŠTVA UPOKOJENCEV
RIBNICA

Tovarna gospodinjske opreme

GORENJE

VELENJE

bo sprejela več sodelavcev različnih poklicev:

EKONOMISTE,

INŽENIRJE GOZDARSTVA

LESNO INDUSTRIJSKE SMERI,

INŽENIRJE ZA CESTNI PROMET,

ELEKTRO INŽENIRJE JAKEGA TOKA

STROJNE INŽENIRJE,

EKONOMSKE TEHNIKE,

ELEKTRO TEHNIKE JAKEGA IN ŠIBKEGA TOKA,

STROJNE TEHNIKE,

KVALIFICIRANE ORODJARJE,

KVALIFICIRANE REZKALCE,

KVALIFICIRANE STRUGARJE,

KVALIFICIRANE KLJUČAVNICARJE,

KVALIFICIRANE KLEPARJE,

KVALIFICIRANE AVTOKLEPARJE.

Novi sodelavci bodo delali na področju konstrukcij, inženiringa, tehnologije, finančnega poslovanja, kontrole servisnih storitev, izdelave strojev, orodij in naprav ter vzdrževanja.

Člani »Gorenja« so si omogočili delo v ugodnih delovnih pogojih, solidni osebni dohodek, možnost hitrega reševanja stanovanjskih vprašanj, plačila prevoza na delo in drugih oblik standarda.

Če želite postati član »Gorenja«, sporočite to kadrovsko socialni službi podjetja pisмено ali pa se oglasite v podjetju osebno.

UGODEN NAKUP!

V vseh prodajalnah NOVOTEHNE

v Novem mestu, Krškem, Metliki in Trebnjem

Od 17. do 31. decembra nudimo pri nakupu za gotovino ali na kredit:

300 DIN POPUSTA

PRI NAKUPU PRALNIH STROJEV

PS 636 BIO – A
PS 614
PS 636
PS 663 BIO

200 DIN POPUSTA

PRI NAKUPU ŠTEDILNIKOV

tip 464 APOLO
tip 446 ŠAMPION
tip 461 GL-PEA
tip 446 L
In HLADILNIKA tip 710

5 ODS. POPUST

PRI NAKUPU VSEH PROIZVODOV GORENJE

IZKORISTITE ENKRATNO IZREDNO PRILOŽNOST!

NOVOLETNI POPUST!

Mladinci »posvojili« vojake

Črnomelj: vsestransko sodelovanje

„Seveda bi hodila z vojakom, zakaj pa ne? Fantje v uniformah se prav nič ne ločijo od drugih mladeničev, ki so vojaški rok že odslužili ali pa bodo k vojakom šele odšli. Se več, zdi se mi, da so fantje iz vojašnic resnejši in bolj zreli od tistih v civilu, ki jih srečujemo po ulicah,“ je povedala mlada Črnomaljška Milena svoje mnenje o fantih, ki služijo v Črnomlju vojaški rok.

In njeno mnenje se prav nič ne loči od mnenja in odnosov večine črnomaljske mladine do fantov v sivih uniformah. Mladi Črnomaljški fante, ki prihajajo v vojašnico, hitro »posvojijo«, jih vključijo v delo in življenje mladih, v športna tekmovanja in v kulturne prireditve.

Sodelovanje med mladimi in vojaki se je še zlasti okrepilo pred leti, ko smo pričeli uvajati sistem splošnega ljudskega odpora. Mladinski aktivni organizirajo v mesecu mladosti in v decembru, ko praznuje JLA, tekmovanja, v katerih nastopajo tudi fantje iz vojašnice, vabijo vojaški orkester na razne proslave in zabavne prireditve, vojaki pa sodelujejo tudi pri delu mladinske organizacije. Tu so še posebno aktivni tisti, ki so že pred odhodom k vojakom delovali v mladinskih organizacijah. Mladinci in vojaki so letos skupaj organizirali nekaj partizanskih pohodov, na katerih so jih nekdanji partizani seznanjali z medvojnimi časi. V Starem trgu so vojaki in mladinci skupaj organizirali udarniško delovno akcijo, ko so popravljali cesto. Akcija ni imela le delovnega značaja, v njej so preizkusili tudi pripravljenost odbora za SLO pri krajevni skupnosti, organizacija pa je bila »partizanska«. Občinska konferenca ZMS je podelila črnomaljski vojašnici posebno priznanje za vzorno sodelovanje.

Pred letošnjim praznikom JLA potekajo v občini številna športna tekmovanja med mladinskimi aktivni, v katerih sodelujejo tudi vojaki, ki se skupaj z drugimi mladinci povesejajo tudi na skupnih zabavnih prireditvah. Vojaški starešine predavajo na črnomaljskih solah učencem in dijakom o sistemu SLO, vojaki pa si bodo ogledali tudi nekatera črnomaljska podjetja in se tako bolje seznanili z gospodarstvom občine, v kateri bodo prebili 12 ali 15 mesecev.

Mladinci v civilu in v uniformah zatrjujejo, da bodo s takim sodelovanjem še nadaljevali, še več, skušali bodo poiskati nova področja, ki jih bodo povezovala. Razlik med tistimi v uniformah in v civilu ni, le skupnega je veliko. Oboji so mladi, želijo si sodelovanja, zabave, vedo pa tudi, kaj je delo in se ga ne izogibljajo.

B. PODOBNIK

Skupaj pri delu, učenju in golažu

Pripadniki ribniške vojaške enote grade za prebivalstvo vodovode, popravljajo ceste, pomagajo pri usposabljanju rezervistom in teritorialcem, predavajo mladini, prirejajo za prebivalstvo zabavne prireditve, pomagajo športnikom itd.

Sodelovanje med JLA in prebivalstvom je na območju zahodne Dolenjske zgledno, čeprav — kot povsod drugod — ne gre vedno vse kot po maslu. Tak vtis sem dobil v razgovorih s predstavniki družbenopolitič-

VEZI SE KREPIJO

Nam so popravili pot, zgradili most, vam jez, njim napeljali vodovod: Vujadin, Petar, Mitko, Janez, Mitar in drugi.

Sami mladi fantje. Fantje v uniformi. Vojaki, ki danes pomagajo prebivalstvu, da bi hitreje napredovali in ki bodo jutri, če

bo potrebno, iz prvih vrst branili svobodo, socializem, samoupravljanje, bratstvo in enotnost. Njim posvečamo te

zapise. Za njihov praznik - 22. decem-ber.

Iskreno jim čestitamo!

nih organizacij občin Kočevje in Ribnica ter podpolkovnikom Sretenom Djordjevičem iz ribniške vojaške enote.

Letos je ribniška vojaška enota pomagala pri gradnji vodovoda v Gorenjih Lazih v ribniški občini. Vojaki so na zelo težkem kamnitem zemljišču opravili okoli 2.500 delovnih ur. Približno leto prej so pomagali pri obnovi vodovoda Gorica vas-Ribnica. Letos so v ribniški občini sodelovali še pri popravilu ceste Gorenja vas-Zlebič, v cerkniški občini pa pri gradnji 5.500 m dolgega vodovoda Begunje-Cerknica in 3.000 m dolgega vodovoda za Velike Bloke.

V Ribnici pripravi JLA približno vsak mesec eno zelo dobro, lahko rečemo odlično kulturno-umetniško prireditev, na kateri nastopajo najbolj znani kulturno-umetniški ali zabavni ansambli iz vse Jugoslavije. Te prireditve so seveda tudi za civilno prebivalstvo, ki se jih rado udeležuje. Zbliževanju civilnega prebivalstva in pripadnikov JLA je namenjen tudi ples, ki ga organizirajo vojaki vsak teden.

Ena glavnih nalog enote JLA pa je pomoč organizacijam Zveze rezervnih vojaških starešin pri izpopolnjevanju znanja njihovih članov. Ta pomoč je posebno očitna pri organizaciji strelskih vaj, predavanj, ogledih crozja v raznih enotah, razen tega pa imajo tudi skupne vaje. Podobno pomoč nudi JLA tudi teritorialnim enotam obeh občin.

Zelo pomembna oblika sodelovanja redne vojske in civilnega prebivalstva je tudi sodelovanje z mladino oziroma šolami. Pripadniki ribniške vojaške enote predavajo šolarjem o vsem, kar želijo vedeti o vojski, jim prikazujejo vojaške filme, jih sprejemajo na obiske itd. Se posebno uspešno je sodelovanje s kočevsko osemletko, zaradi česar je vodstvo ribniške vojaške enote predlagalo ljubljanski vojni oblasti, naj ji podeli po-

sebno priznanje, »plaketo JLA«. Prav tako uspešno je sodelovanje s kočevskim ZRVS, zato so predlagali za podobno priznanje tudi predsednika kočevske komisije za izobraževanje rezervnih vojaških starešin Janka Novaka.

Seveda je zelo tesno tudi sodelovanje pripadnikov JLA ribniške enote z občinsko skupščino Ribnica in njenimi organi pa tudi z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami ribniške občine. Pripadniki vojske so člani vodstev raznih organov, organizacij, društev, komisij, odborov; sodelujejo tudi v delu občinske skupščine in njenih organov.

Se posebno tesno je sodelovanje z ribniško mladino in ribniškimi športnimi organizacijami. V ribniškem nogometnem klubu uspešno nastopajo tudi pripadniki JLA. Člani ribniškega rokometnega kluba brezplačno trenirajo v prostorih ribniške vojaške enote. Tudi za nedavni šahovski turnir v Ribnici je vodstvo vojaške enote in doma JLA brezplačno odstopilo prostore. Seveda pa prirejajo civilno prebivalstvo in pripadniki JLA tudi razna medsebojna športna srečanja v streljanju, kegljanju šahu in drugih panogah.

Med nedavno poplavo in viharjem v kočevski in ribniški občini so na pomoč prišli tudi vojaki. Skupaj s teritorialci in enotami civilne zaščite so prizadevno reševali ljudi, živino in premoženje, posebno na območju Strug pa tudi drugje.

Omeniti moramo, da ribniška vojaška enota vedno pomaga pri organizaciji in izvedbi različnih proslav in prireditev, ne samo ob dnevu JLA. Pripadniki JLA sodelujejo na njih pogosto kot govorniki, izvajalci kulturnega programa, improvizatorji napadov itd. Vojaški ansambli igrajo na zabavah. Udeležencem proslav še dolgo ostane v spominu tudi okusni partizanski golaž, kuhan v vojaških kotlih.

J. PRIMC

Življenje jih druži in veže

Posavje: trdne vezi s prebivalstvom občin

Stiki cerkljanske garnizije s tremi posavskimi občinami so se v povojnih desetletjih izoblikovali nepogrešljivo tradicijo. Življenje plete trdne medsebojne vezi, ki niso omejene le na eno ali dve področji. Sodelovanje je vsestransko in se iz leta v leto širi.

Na prvo mesto sodi prav gotovo strokovna pomoč Združenjem rezervnih vojaških starešin, teritorialnim enotam in šolam. Pripadniki JLA pojasnjujejo prebivalstvu pomen splošnega ljudskega odpora, seznanjajo občane z različnimi oblikami zaščite in jim občasno razlagajo politične zaplete v svetu, kot je bila zdaj na primer vojna na Bliznjem vzhodu.

Stalna je tudi pomoč pri izpitih, ki jih za svoje člane prirejajo Združenja rezervnih starešin. V sklopu tovrstnega sodelovanja sodijo tudi skupne taktične vaje s teritorialnimi enotami in usposabljanje starešin teritorialnih enot. Sole in organizacije vsako leto povabijo v garnizijo, da jim na letališču razkažejo novosti sodobne tehnike in da mladi od blizu spoznajo življenje in delo v armadi. Strelske družine in druge organizacije imajo ves čas na voljo tudi strelišče JLA za usposabljanje svojih članov.

Dom JLA v Brezicah, ki je gostoljubno odprt vsem občanom, zlasti pa mladini, ima pri stikih civilnega prebivalstva z armado pomembno vlogo. V njem se v zadnjih dveh treh letih druga za drugo vrstijo številne manifestacije, športne, kulturne in zabavne prireditve. V dvoranah tega doma se zbirajo starši na roditeljskih sestankih, šolarji na proslavah ter vojaki in mladina na rednih skupnih na-

stopih. Tako občani spoznavajo utrip življenja med vojaki ter mimogrede navezujejo pristrčne stike s starešinami in vojaki.

Pod streho doma JLA so še tečajji civilne zaščite, narodne obrambe in prve pomoči, tam so fotografske razstave, razstave likovnih amaterjev in podobne prireditve. Vrata so zares na široko odprta vsakomur, ki želi vstopiti, da bi nekaj pokazal, videl ali slišal.

Dom izžareva življenje, in to življenje so mu vdihnili vojaki, ki so glavni pobudniki sodelovanja s civilnim prebivalstvom. Pod streho tega doma se odvija pestra družbenopolitična, zabavna in kulturna dejavnost, ta pestrost pa privablja zlasti mlade ljudi.

Vojaški klub, ki ga imajo pripadniki JLA v Cerkljah, je oblika, kjer najdejo vojaki odziv za vse dobre pobude. Klub zbira okoli sebe vojaške in člane mladinskih organizacij iz mesta in okolice. Za uspešno delo je že drugič dobil priznanje republiške konference Zveze mladine Slovenije in tudi priznanje poveljstva ljubljanske armadne oblasti.

Mladi fantje pridejo služiti vojsko od vsepovsod, tu se srečajo ljudje raznih narodnosti, ki so zrasi v zelo različnem okolju, vsi po vrsti pa pogrešajo dom, prijatelje, dekleta. V klubu imajo vse možnosti, da prosti čas prikroji svojim željam, da se vživijo v novo okolje in da si naredijo bivanje prijetnejše. Tako vojaki prirejajo koncerte, dramske predstave, zabavne večere in kviz tekmovanja. Razen tega imajo redno filmsko tribuno. Na leto si lahko ogledajo 40 igranih filmov. Občasno povabijo medse filmske ustvarjalce, igralce in pisatelje, znane športne komentatorje in športnike. Taka srečanja so za vojaške nepozabna doživetja.

V klubu se uveljavlja tudi vojaška univerza. Vojaki predavajo sami ali pa jih obiščejo pomembni družbenopolitični delavci iz obeh republik. Prav zdaj

teče izobraževanje v marksističnem tečaju, ki ga vodi direktor inštituta za proučevanje delavskega gibanja iz Zagreba.

Ko pridejo vojaki sem, ne poznajo kraja. Toda Brezice nikomur ne ostanejo tuje. Seznanijo jih z značilnostmi mesta, občine in Posavja, del preteklosti tega kraja pa jim predstavijo z rednimi obiski v Posavskem muzeju.

JOŽICA TEPPEY

Preprečili katastrofo

Novo mesto: povsod je vgrajeno delo vojakov

Dobro ostane, dobro je spodbuda, je zgled in kazipot. Vsaka pot, ki so jo popravili vojaki novomeške garnizije, vsak most, ki ga je prostovoljno postavila ta ali ona enota, je lahko to. Major Miloš Pilič, ki je letos preživel z vojaki veliko nevarnih trenutkov pri gradnji jezua na Krki v Novem mestu, pravi: „To delo s svojo enoto sem razumel kot pomoč, ki je splošnega pomena, v širšem družbenem interesu. Čeprav je bilo delo težko in tudi nevarno, se ga nisimo ustrašili. Vojak mora biti na vse pripravljen.“ Podobno meni o pomoči med jesenskimi poplavam: „Bilo je kritično, zelo kritično, izjemno slabi pogoji, a se nam je kljub temu posrečilo obvarovati mostove pred porušnim mostom, ki ga je narasla Krka odtrgala na Dvoru in nesla s seboj. Mislim, da smo lahko vsi skupaj zadovoljni, da smo preprečili katastrofo, ki je takrat grozila.“

Major Pilič nerad govori o sebi, raje pripoveduje o delu, o vojaki, o tem, kako je vsa pomoč dobrodošla, koristna, nujna. S kakšno hvaležnostjo je sprejel zahvalo novomeške občinske skupščine in drugih organov za vse, kar je njegova enota opravila samo v letošnjem letu! „Gradil je most čez Krko v Ragov log, delal cesto v Češče vas, prispevek njegove enote je vgrajen v črnomaljski most, pa na Učki je bil več mesecev in še prej na Kordunu,“ povedo tovariši.

V cesti Poganci — Stranska vas in od Bučne vasi do Puglja, v mostove v Hudem, Dolenjskih Toplicah, Trebnjem, na Otočcu, v občinsko strelišče za Pionirjem v Brslinu, ureditev gradu Mehovu in mladinskega kluba na Dvoru — še in še bi lahko naštevali — je vgrajeno delo vojakov, ki so ali sami ali v sodelovanju z okoliško mladino opravili na tisoče prostovoljnih delovnih ur. V samem Novem mestu je bilo takih del toliko, da bi jih ne mogli naštet v zapisu, kot je pričujoči.

„Komanda garnizije in Dom JLA sta za starešine in prebivalce Novega mesta pripravila vrsto poučnih in informativnih predavanj. Pomagali smo občinskemu komiteju ZK pri organiziranju politične šole, gostinski šoli smo pomagali do učilnic. Gostili smo svojce žrtev ustaškega vdora v našo državo. Številne diplome in pismena priznanja govore tudi o dejavnosti vojakov na športnem področju,“ našteva Miloš Džudović.

Kulturno-zabavna dejavnost je doživela razcvet zlasti v letošnjem drugem polletju, ko je prišlo do tesnejšega sodelovanja med vojaki in mladinskimi aktivni. Organizacijske vezi so tekle v trikotniku komanda garnizije — Doma JLA — občinska konferenca ZMS, pri čemer je bil Stojan Džordžević še posebej zadolžen za stike med komando in konferenco ZMS. Milan Dalmacija, Dragutin Stojanović, Miloš Džudović, Milan Stepaović, Milan Nešić, Vladimir Margan, Zarko Peršić in drugi so se v tej dejavnosti še posebej izkazali. Pri tem je treba reči, da sta dramska in glasbena sekcija vojaškega kluba sami pripravili vrsto prireditev, ki so jih videli predvsem obiskovalci na podeželju.

I.ZORAN

IZ NOVEGA MESTA V ŠESTO OFENZIVO

Od svoje ustanovitve v 14. stol. se brzkone Novo mesto ni tako veselilo svobode kot tisto sončno jesen 1943. Vse je bilo v zastavah in cvetju. V pošlopju okrožja nam je propagandistom partizanski umetnik Niko Pirnat na velikem plakatu kazal mogočno partizansko pest, ki se je dvigala iz plametečega poziva OF ljudstvu osvobodene Dolenjske. Ob našem odobravanju umotvora so se Niku v oficirski uniformi z zvezdami kapetana in z rdečimi nageljni na titovki kar oči iskriše od zadovoljstva.

Nenadoma je nad mestom zabrneo nemško letalo in že je z oglušujočim pokom eksplodiralo v parku pred pošto prva granata. Zračni pritisk je drobil steklo in rafali iz letala so že sekali po pročelju nekdanjega glavarstva. Stekli smo v klet, kjer so se tresli temelji in mi od groze eksplozij, ki so rušile hiše in ubijale Novomeščane pri opoldanskem kosilu.

Ko je odletela nemška smrt proti Cerkljam ob Krki, sem bežal domov skozi park mimo poštarja z odtrgano glavo, prevrnjenega rešilnega avtomobila ob ogromnem ljaku eksplozije.

ODHOD V PARTIZANE

Komaj sem se vrnil iz internacije, sem že zopet moral od družine! Za odhod v partizane sem že bil pripravljen, odločen, da me Nemci ne smejo ujeti, kakor so oba brata na Štajerskem, ki so ju potem ubili. V nahrbtnik sem zložil nekaj perila in fotokamero, odločen, da se priključim propagandni komisiji.

Zopet je priletelo nemško letalo in komaj smo begunci usli na Stari marof pod kostanjev drevored. Skozi vejevje je kakor skozi rešeto usekali morilski rafal v tla tik mene, da me je zemlja poškopila. Stisnil sem se k deblu in ob preletavanju letala iskral kritja. Blizina smrti me je spomnila na zadnje trenutke brataleca, kako je nezavezanih oči stal na sodišču v Mariboru pred puškami morilcev, in drugega, kako so ga živega pahnili v krematorijsko peč v Auschwitzu. In tu nekje so stale v srednjem veku gavage, kjer je tisoč let obešala nemška fevdalna gospoda dolenjske tlačane. Skozi zgodovino v glavi so se mi prepletale grozote slike nemškega klanja nekoč, danes, jutri — —!

Namenjen sem bil proti Rogu, toda že v Bršlino sem se zopet komaj skrtil avionu, ki je pikiral nad grad in rešetel z mitraljezom kamione in topove, ki so ostali na grajskem vrtu od italijanske vojske.

Prvo noč pri partizanih sem dolgo bedel na položajih pri Prečni, kjer nas je od moča do moza, ležeče v temi, pripravljali komandant Moretov Žane, Novomeščan, za obrambo pred belogardisti, ki so se baje skrili vali v prečenski hosti.

V SOTESKI DOBILI FOTOLABORATORIJ

Popoldne sem dopedščil v grad Sotesko, kjer me je po sporazumu z okrožjem sprejel v propagandno komisijo IOOF inž. Milan Breljih. Izročil mi je fotomaterial, kemikalije, filme, papir, kar je poslala Ljubljana. Grajski oskrbnik mi je izročil ključke fotolaboratorija, ki ga je pustil pobežli prof. Auersberg v prvem nadstropju v vzhodnem stolpu. Vse je bilo nared, po policah steklenice kemikalij, povečevalnik, razvijalne posode, še celo termostati za pravilno gretje so ostali vključeni. Zato sem, navdušen nad dobrim začetkom, še tisti večer razvil nekaj posnetkov Roga, Baze 20, zaščitno četo GSS, majorja Jonesa šefa britanske vojne misije. Iz bližnje sobane sem si prinesel v laboratorij na tla blazino, toda za spanje mi ni bilo. S kričnih hodnikov smo gledali miting kulturniške skupine: sestre Stritarjevi, Gerlovič, Sintić itd. — Z bršlanom porasli stebri grajskih hodnikov, ki so gledali nekoč viteške turnirje, so gledali tisti večer „punrtarje“. Ko je med zidovjem, kjer se je nekoč zabavala nemška gospoda,

zadonela partizanska „V boj za staro pravdo!“, je od tega klica svobode vzklopela nepopisna radost in tako vzklikanje, da so se budili od mrtvih še davni tlačani, pobiti od valptov v grajski ječi.

Zaradi nevarnosti letalskih napadov sem ponoči izdeloval slike posnetkov Kočevskega zborna, borba z belogardisti, kar mi je prinesel inž. Miloš od propagandne komisije dol z Roga. Zjutraj me je budila naša bojevitna koračnica „Naprej, zastava Slave“, ki jo je pela zaščitna četa Glavnega štaba Slovenije ob dviganju slovenske trobojnice s petokrako na drog. Ponosno je ob gradu, simbolu slovenskega suženjstva, plapolala zastava trpečega ljudstva. Ker ni bilo letal, smo začeli domnevati, da Auersberg ne dovoli bombardirati svojega gradu; zakročilo je samo nad Dolenjskimi Toplicami tisto dopolno, ko so Nemci udrlji v Novo mesto. To črno vest mi je še tisto uro zaupal tov. Miloš in naročil pripraviti fotomaterial za odvoz v Suho krajino. Mimo gradu, preko Krke so v temo bliskali zarometi avtomobilov, ki so odvažali vojni plen italijanske vojske v Rog za partizane.

Začela je šesta ofenziva. Moral sem se ločiti od fotodelavnice in vključen sem bil v Cankarjevo brigado.

SREČANJE Z DŽEMSEM

Ko smo se povzpeli na Hovo goro, sem na vrhu srečal komandanta Džemsa, Janeza Majnika, svojega dijaka z novomeške gimnazije. V opoldanskem soncu je brigada, utrujena od celonočnega marsa, počivala in z Džemsom sva obujala spomine.

Džems mi je pripovedoval o tistem nočnem napadu, ko mu je odpovala brzostrelka in je dobil strel v želodec, ki pa je bil na srečo prazen. Umirajoč se je izvelkel iz borbe, ležal potem šest dni brez hrane in zato ostal živ. Pokazal mi je fotografijo, kako stoji s tovariši na zastavi s ključastim križcem, ki jo je zaplenil gestapovcem.

Tedaj je pribezal kurir in v eni sapi Džemsu sporočil, da prodira proti položajem brigade nemška pobočnica, kakih 400 mož. Džems je prebledel, vendar je mirno razgrnil na trato zemljevid in s prsti preletel na karti označene naše zasede, dal nekaj naročil kurirju in odhitel z njim.

Ko se je čez nekaj minut vrnil, je obstal kot kip, negibno pričakujoč prvi udarec. Res, gozdno tišino je presekalo oglušujoč rafal. V hipu mu jih je odgovorilo več. Nemških je usekalo toliko, da se je usipalo na nas odstreljeno listje in vejevje. Ker je brigado Džems pred bitko previdno razmestil na vrhu, v mrtvem kotu, je nemška smrt ni mogla pokositi s prvimi zamahom, potem pa so partizanski mitraljezi prikovali Nemce na tla.

Med streljanjem se je mešalo vpitje, stokanje ranjencev, rjovenje nemških oficirjev, ki so priganjali svoje strele s psovkami: „Vorwärts, Schweine!“ Ko so prinesli na zasilem nosilu iz šotorskega krila ranjenega partizana v previjališče, sem ga s tresočimi se rokami fotografiral. Operativec, kapetan Emil Zaplatil, je splezal pod vejevjem smrečja do roba in videl spodaj na cesti kamione mrtvih in ranjenih Nemcev. Emil je padel v predhodnici opolnoči 24. decembra 1943 na cesti pri Dobriču, kjer je zadel na pročelje nemške kolone.

Dragocen dokument za Cankarjevo je proslava oktobrske revolucije v Selah-Sumberku na trgu pred cerkvijo; na steni je visela trobojnica, pod njo je govoril prof. Drago Vidmar o Leninu in zmagi ljudstva. Pred borci so na tleh bili postrojeni njihovi mitraljezi in še danes se mi zdi, da so takrat njihove cevi kakor odprta usta zvestih poslušalcev dobro razumela pot do zmage. Priče okrog njih so bile požgane hiše, njih izgorela, votla okna so kakor oči slepcev nemo obtoževale fašizem.

Posrečen je bil pohod brigade po serpentinah h Krki pri Zagradcu in počitek blizu Krkinih izvirov, štab v Dobravi pri Dobriču ob slovesu Cirila — Hočevarja v štab divizije in

malo pozneje se Džemsa, ko je postal komandant Dragan, doma z Dovza pod Gorjanci. Zivo ga pomim: pri Sv. Gregorju nad Sodražico sem stal na straži pred hišo štaba. V jasni mesečini noči so iz daljave migljale lučke Ljubljane, po razsvetljeni jasi je skoraj neslišno prijezdil Dragan z nočnega obhoda zased. Zaupal mi je, da prežijo na avtokolone Nemcev iz Kočevja in da ina za partizane noč strašno moč.

ZA KULTURNIKA V JAMO

Iz Cankarjeve sem šel za kulturnika v Jamo pri Žužemberku k artilerijem 15. divizije. Ti so za napad na Nemce in domobrnce v Ribnici iz Roga pripeljali se od 6. ofenzive skrite italijanske havbice in sestavili kolono voz z granatami, hrano za ljudi in konje. Vozili smo se vsi, kar je bila ogromna prednost pred brigadirji. Na vozu sena se mi je v mehki pozibavanju kot zgodovinarju brz zazdelo, da so se v srednjem veku tako vozili češki husiti v boje z Nemci. V jutranjem mraku so topove po kamnitem kolovozu vlekli na Malo goro po štirje konji, ki so, spenjani od naprejanja, trgali jarmenje. Nemci in domobranci niso nič opazili, ko so telefonisti napenjali žico, artileristi vkopavali topove in zaklonišča za strele in jih maskirali s smrekami. Prav na opazovalnici, v zračni razdalji pribl. 4 km do Ribnice, sem fotografiral komandanta Zupanca in topničarje.

Tik pred sončnim zahodom so z Velike gore na zahodu zabobneli topovi 18. divizije istočasno z našimi. Severovzhodni bunker, iz katerega so do nas letele nekrščanske kletvice večkrat blagoslovljenih domobrncev, je ena granata vendar zadelo in raznesla Nemci so bili presenečeni, saj so kasno začeli z ognjem brzostrelnega topa in minometi. Čeprav je oženj lahkega orožja trajal pozno v noč in je od zahoda posegel v borbo nas tank, Ribnica vendar ni padla.

Zanimiv je bil miting na Dvoru. Zanji mi je komisar Kostja na kratko povedal resnično zgodbo o partizanu v gestapovskem zaporu zadnje noč pred ustrelitvijo, slovo od žene in potem osvoboditev po partizanih. Prinesel mi je v pisarno cigarete, steklenico evička, jaz pa sem zvel svinčnik, pisal vso noč in zjutraj je bila enodejanja narejena. Uprizorili smo še odlomek iz Klopčičeve „Mater“, kjer sem igral Petra. Glavnega junaka moje enodejanke je prometik Mirko iz Kočevja igral tako imenitno, da so se ženske v dvorani jokale ob slovesu partizana od žene; ko pa so planili na oder partizani-osvoboditelji in „postrelili“ „Nemce“ je vse ploskalo. Za uprizoritev drugod sem tekst prepustil novinarju Bonovemu Jozetu, ki pa ga je zahajkal.

KIDRIC: KJE SO FOTOGRAFIJE IZ BOJEV?

Na poziv propagandne komisije pri predsedstvu SNOS sem konec aprila 1944 odšel v Belo krajino, ko je bil kongres novinarjev v Metliki. Tu sem slišal Borisa Kidriča, da bi rad že videl kake fotografije iz borbe in revolucije. Njegove besede so me podžgale, prof. Zemljak, predsednik propagandne komisije, je moj načrt odobril in naročil v Črnomlju čimbolj pohiteti. Začel sem tako rekoč iz nič: fotodelavnico sem uredil pri Bordonovih v kleti.

Kurirji so prinašali posnetke dogodkov širom po Sloveniji, iz brigad, bolnic, posebno ganljive slikarja Bozidarja Jakca z Roga, Baze 20. Črnomelj je postal glava in srce Slovenije, v njeni in v okolici so bili različni vojaški in politični tečaji, šole, radio, gledališče. TANJUG, važne manifestacije, kakor 3-letnica OF, sprejem 8. divizije s Korduna, prihod sovjetke vojaške misije, proslava osvoboditve Beograda, zavezniška pomoč z avioni in prav ob obletnici velikega oktobra 1944 pogrebne svečanosti tragično preminulega nepozabnega komandanta Staneta.

Takrat je prišel v našo fotodružino Bavec, Kopinič, Pirnat, Kos, Zupančič, Edi Selhaus z Gorenjske. Čeprav ranjen, je bil pravi letiči fotoreporter, vedno na lovu za posnetki ali na letališču ob Kolpi, kjer so letala prevažala zavezniško pomoč in odvažala ranjene partizane v Bari, ali na Čabranskem, kjer je slikal partizanske šole, narodnoosvobodilne odbore, pogorišča vasi, grozno obtožbo fašističnega barbarstva.

Vse je trebalo slikati. Malo je bilo počitka, samo delo, cele dneve in še ponoči. Nekaj mesecev sem tudi poučeval na gimnaziji, ki je bila zaradi nevarnosti letalskih napadov izven mesta, v praznem železniškem skladišču in potem v gostilni ob cesti v Metliki.

Bela krajina je bila za partizane in vso Slovenijo dobra in usmiljena mati, pa ji je primanjkovalo še soli. V etapni kuhinji smo precej dolgo dobivali zjutraj neslane žgance in neslano prežganko, prav tako kosilo in večerjo. Nekdo mi je dal zavojček soli; skrbno sem jo hranil v žepu in spuščal po gramu v krožnik, dokler je niso pritorile na osilih Hrvatice od Velebita v zameno za živež.

NEČAK CHARLA DE GAULLA

Naslednje zanimive skrivnosti pa se do danes nisem razskril in razvoljal. Poleti sem v Lokvah pri Črnomlju, kjer je počivala Gubčeva brigada, fotografiral poedine skupine partizanov, vaje z orožjem in tudi oficirje pred stabom ob zastavi. Nazadnje je oficir, če se prav spominjam Strajnar iz Novega mesta, predstavil postavnega krepkega oficirja zagorelega obraza in temnih oči, kapetana, ki pa ni znal slovensčine, ampak samo francoščino. Strajnar, s katerim sem se nekoliko poznal iz Novega mesta, mi je pojasnjeval, da je ta Joseph nečak francoskega generala Charla de Gaulla in da se naj o tem kar pogovorim z njim v francoščini, ki jo znam. Prijazno mi je razodel stvari, ki so me osupnile. Jasno se spominjam, da mi je povedal, da je bil njegov ded Slovenec, po imenu Gole, doma pri Št. Rupertu na Dolenjskem. Postal je visok oficir v avstrijski vojski na Dunaju, odkoder pa je zaradi vojaškega prestopka pred kaznijo pobežnil v Francijo. V francoski vojski je zelo napredoval in si spremenil priimek v De Gaulle. Oče Josepha, kapitana Gubčeve brigade, je bil tedaj, l. 1944, lastnik velikega hote-

la s 140 sobami v Parizu; mati je bila Slovenka, Ljubljanka, rojena Detela. On — kapetan Gubčeve brigade — je bil prej oficir v tujski legiji, potem pa je postal v francosko — nemški vojni 1940 Hitlerjev ujetnik. Iz nemškega ujetništva je pobežnil in pribezal na slovenska tla v bližini Maribora, dobil stik s partizani in med potjo po Dolenjskem obiskal svojo staro teto pri Št. Rupertu, za katero je vedel še iz Francije. Strajnar in drugi okrog mene v krogu, ki sem jih vprašal, kaj misijo o teh presenetljivih izjavah, so mi zatrjevali, da je ta skrivnostni Francoz Joseph bil komandant našemu narodnemu heroju Alojzu Kolmanu v tujski legiji v Maroku, po katerem si je Kolman privzel partizanski priimek Marok, ime, ki je bilo strah in trepet Nemcev.

Marok je povedal tudi drugim partizanom, da je bil Joseph de Gaulle res njegov oficir v Afriki. Vse to sem pred 20 leti pripisal k filmu za arhiv. Mnogokrat sem v zadnjih letih o tem premišljeval in ko sem poiskal v Muzeju ljudske revolucije v Ljubljani njegovo sliko, mi je direktor muzeja tovariš Krese-Čoban potrdil, da je bil ta Francoz res naš partizan, da je zaradi hrabrosti napredoval za oficirja in se po vojni vrnil v Francijo.

8000 LJUDI NA FOTOGRAFSKI RAZSTAVI

Ko so novembra 1944 Nemci in domobranci udrlji iz Kočevja v Belo krajino, je v borbi z njim padel Marok. Hitro smo ponoči poskrili fotomaterial, ker so se rafali že nevarno blizali Črnomlju. Zjutraj smo se umaknili proti Kolpi. Na varnem, v nepropustni pločevinasti kaseti sem čuval negative, in ko sem srečal blagajnika Denarnega zavoda Slovenije tovariša Ogrina, biv. tajnika novomeške hranilnice, ki je nosil v torbi denar, sem mu pol zares, pol za šalo dejal, da bi se po izgubi njegovih „Podobic“ za hitro napravili klišeji za nove, za filme, ki sem jih nosil jaz, pa nikoli, in mi je pritrdil.

Za leto svobode 1945 smo privedili kolektivno razstavo 167 najboljših slik. Iz mnogo tisoč negativov 24 avtorjev širom po Sloveniji smo izbrali najboljše in napolnili stene dvorane Laknerjevega hotela. Zamisel in izvedba razstave je bila v rokah prof. Brenka, ki sicer ni znal fotografirati, pač pa organizirati, saj si je v nekaj dneh ogledalo razstavo preko 8000 ljudi, brzkone več kakor danes kakšno razstavo v Ljubljani.

V Ljubljani so v Muzeju narodnoosvobodilne borbe shranjeni vsi fotodokumenti o velikih in malih, znanih in neznanih tvorcih revolucije.

NA MIZI NAM POČEL JE CELEGA HUDIČA, ONAJI ZMAJI PA ČEBER-GNOJA POLN PRICA!

Nikolaj Pirnat: avtoportret pred operacijsko mizo (1944, svinčnik)

Še daleč od medu in mleka

Nemci se pritožujejo nad našimi delavci, da jim rušijo sistem 42-urnega delavnika, naši pa pravijo, da so večkrat prikrajšani pri zaslužku in da Nemci domačinom za isto delo plačujejo več. Na obeh straneh so odprta vprašanja, ki jih ne gre jemati zlahka.

Nemčiji, med njimi pa ni bilo niti enega prosilca, ki bi iskal službo zaradi ekonomske nujnosti. Vse kaže, da smo vendarle prešli od besed k dejanjem in da smo že ustvarili precej možnosti, da si Slovenci delo najdemo doma. V naši republiki je zdaj nad 12.000 delovnih mest nezasedenih in tudi pri nas na Dolenjskem manjka delovne sile. Bela krajina na primer računa že v prihodnjem letu in delno v letu 1975 na 1.000 novih delavcev v rastoči industriji. Novomeška tovarna avtomobilov IMV potrebuje takoj okrog 280 polkvalificiranih delavcev, 120 kvalificiranih (predvsem kovinske stroke) in večje število nekvalificiranih ljudi. Precej prostih mest imajo v tovarni zdravil, v Novoteksu, pri Pionirju, v Labodu itd. Tudi trgovcem primanjkuje kadra in sprašujejo se že, kdo bo stregel strankam.

Osebnih dohodkov doma niso več tako majhni, da se ne bi splašalo razmišljati o vrnitvi, posebno za takega, ki ima doma kos slabo obdelane zemlje. V Nemčiji namreč naši slamo plačujejo vsak krompirček in vsako koreninico peteršilja, medtem ko doma z njive včasih nima kdo pobrati, kar je zraslo. Nekvalificirani lahko računajo na okrog 1.600 din mesečnih dohodkov, polkvalificirani na 1.800 din, medtem ko kvalificiranim v največ primerih ponujajo 2.200 din na mesec.

Konec za tuje delavce?

Kot je znano, je konec novembra letos vlada ZR Nemčije objavila sklep, da do nadaljnjega ne bo zaposlovala novih delavcev iz držav, ki niso članice Skupnega evropskega trga. Ukrep je sprožil tudi ugibanja, če ne bodo tujih delavcev začeli pošiljati domov. Med našimi delavci v Nemčiji je glede tega precej negotovosti.

Upoštevatni je treba, da ta nemški ukrep ni bil osamljen, saj se je zanj že pred energetsko krizo odločila Švedska, velja pa tudi v Avstriji in Švici. Ker trenutno pri nas niti ni zanimanja

za zaposlovanje v Nemčiji, nas ukrep dejansko ne prizadene. Če pa bi začeli pošiljati domov naše delavce, bi jih marsikje sprejeli z odprtimi rokami. Seveda, težave bi nastale, če bi se Nemci za odpuščanje „tujcev“ odločili čez noč. Nemci so tako po omejitvi zaposlovanja opozorili, da je pri njih okrog 200.000 tujih delavcev iz raznih držav, ki imajo samo za eno leto sklenjene delovne pogodbe, zato poznavalci razmer domnevajo, da bi odpuščali najprej take, če bi se energetsko pomanjkanje še zaostrilo.

»Čvekanja imamo dovolj«

Naši delavci na tujem nimajo tako lahkega in prijetnega življenja, kot si ga predstavlja marsikateri naš človek, ko vidi zdomca na dopustu, v avtu, naloženem s paketi. Večina naših ljudi živi v Nemčiji v neprimerljivih stanovanjih, veliko jih je v barakah. Večina dela nadure in s tem raztegne delavnik na deset ali celo dvanajst ur na dan. Večina tudi nimá redne tople in prave prehrane, kakršne je bila vajena doma.

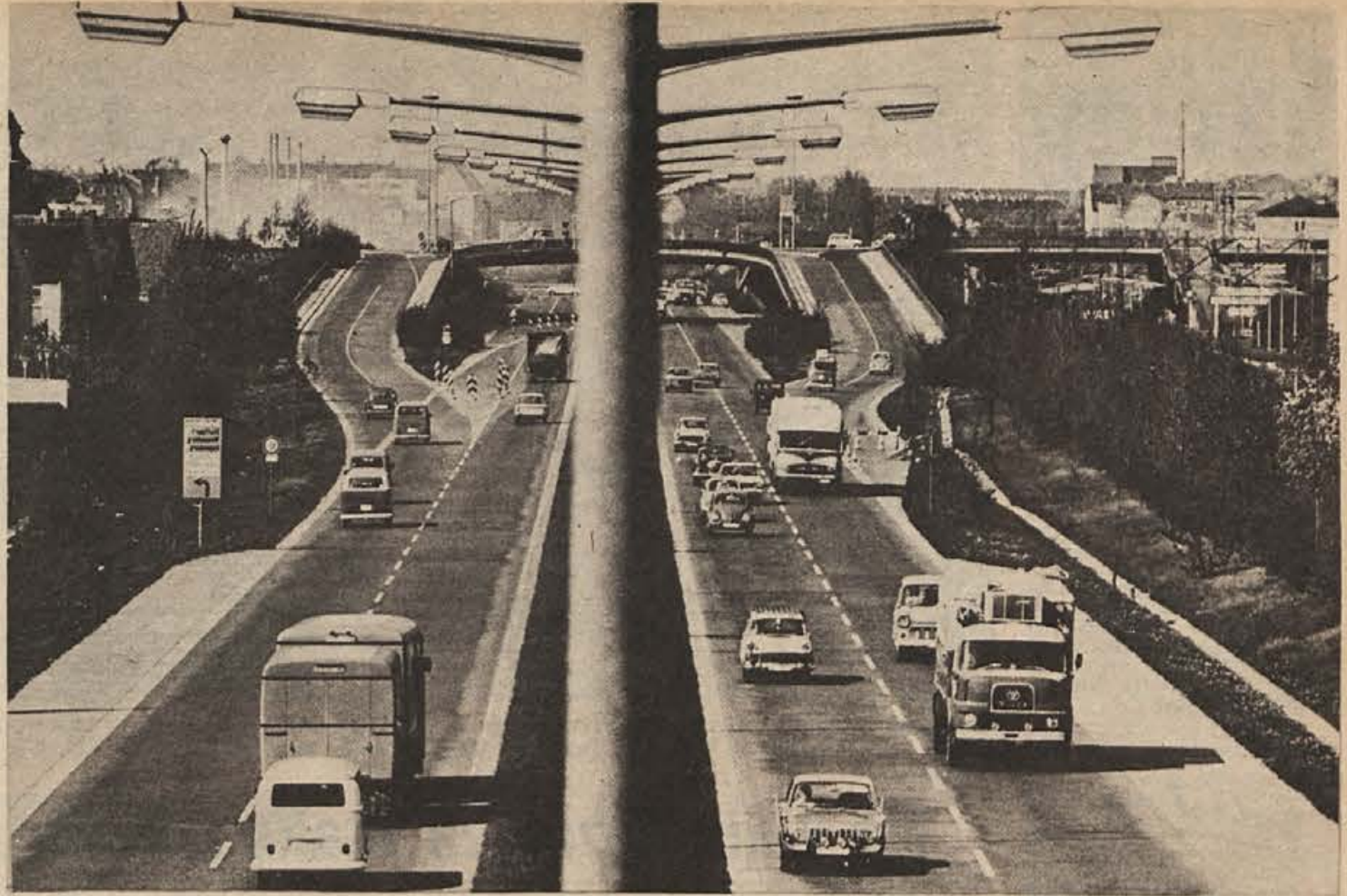
Zasluzek je v Nemčiji resda še enkrat ali celo dvakrat večji kot v naših delovnih organizacijah, toda upoštevajmo podaljšan delavnik in način življenja, pa lahko kmalu izračunamo, da je zdovski kruh daleč od medu in mleka. Vsaka marka je prigrana! Žal naši ljudje mnogokrat tudi ne vedo za pravice, ki jim gredo po nemških zakonih, zato jih delodajalci ali celo spretni izsiljevalci našega rodu krepko izkoriščajo.

Včlanjenim v sindikate se bolje godi, na slabšem pa so običajno tisti zdomci, ki so šli v

tujino na lastno pest in so tudi na delovnem mestu osamljeni. Dejstvo je, da smo za osveščanje zdomcev, za njihovo izobraževanje in za politično delovanje naredili kaj malo. Še huje je, da zdaj, ko skušamo napake popraviti, zdomcev ne dobiš na sestanek, kjer bi jim te stvari pojasnjevali.

Oktober letos, ko je bila dolenjska ženska delegacija v nemški pokrajini Franken, je bil na gradu Schney sklican sestanek s predstavniki nemških sindikatov, oblasti, zavodov za zaposlovanje ter zdomci. Niti enega našega človeka ni bilo blizu!

Ko smo kasneje poizvedovali, zakaj tako, so nam odkrito zabrusili: »Čvekanja imamo dovolj! Slabih sestankov smo vajeni še iz domovine, tu pa doslej nismo imeli priložnost srečati takih delegacij, ki bi nam povedale res kaj novega in zanimivega. Mi smo v Nemčiji zaradi zaslužka, zato nočemo zapravljati časa po sestankih... Mar ni to klofuta nam vsem?«

Nemčija! Krasne ceste, lepa mesta, velike tovarne, a tudi tam ni vse zlato, kar se sveti. Tako zatrjujejo Nemci sami. Tuji delavci, med katerimi je tudi okrog 35.000 Slovencev, večkrat (po svoji krivdi) nimajo primernih stanovanj. Poznajo samo en cilj in enega boga — „ki v banki svoj oltar ima“.

Nočejo prostih sobot

„Veste, da zadnje čase nastaja hud problem, ker jugoslovanski delavci nočejo prostih sobot?“ nam je rekel direktor zavoda za zaposlovanje iz Bayreutha. „Mi Nemci si prizadevamo v okviru sindikatov in napredne Socialnodemokratske stranke nuditi tujim delavcem ugodnejše delovne in življenjske razmere, toda v več primerih to sami odklanjajo. Dobro vemo, da pri nas ni vse zlato, kar se sveti. Posebno občutijo to tudi delavci, saj živijo nekateri v skrajno slabih razmerah. Še nam je to težko gledati in bi radi razmere popravili, toda Jugoslovani hočejo čimveč zaslužiti, v čim krajšem času.“

Sobota in nedelja jim je za počitek preveč, zato pa nam rušijo sistem 42-urnega delavnika. Hude nevednosti so... Jugoslovane tudi težko dobimo na sestanke. Škoda se jim zdi časa za take stvari, so pa zaradi nevednosti dostikrat prikrajšani. V okviru sindikatov in SPD teče akcija za učenje nemškega jezika. Za 15 DM se tuji delavci v tečaju nauče uporabljati okrog 1.000 besed, kar zadošča za navaden pogovor. Posamezne tovarne plačajo tečaje, ponekod pa krijejo stroške razne dobrodelne organizacije. Toda iz okolja, kjer živi na stotine Jugoslovancev, smo jih komaj nagovorili deset za vpis v tečaj nemščine.“ Tako o naših Nemcih!

»Jaz sem izkoriščana«

Prav v turistično urejenem gradu Schney, kjer je bil neuspeli zdovski sestanek, na katerem pa je prišlo 11 predstavnikov — Nemcev, smo po naključju naleteli na sobarico Dragico Wyzgol. Dokler je živel v Zagrebu, se je pisala po naše, pred letom in pol pa se je v Nemčiji poročila in zdaj je sama takorekoč med tujci, čeprav ima moža. On je Nемец.

„Vsi me hvalijo,“ je rekla. „Vsak dan slišim, kako sem pridna, čista in okretna, toda od hvale ne živim. Izkoriščajo me. Kolegica, ki opravlja v tem gradu isto delo, ima boljše plačo, ker je domačinka. Tudi prej, ko sem delala še v tovarni dežnikov, sem imela na uro 4 marke, Nemka pa pri istem stroju

marko več. To me je tako razburilo, da sem odpovedala službo. Žal se mi na tem delovnem mestu godi ravno tako. In kot slišim, nisem edina, s katero ravnajo tako.“

Dragici ugovori doslej niso nič pomagali. Tudi tokrat so si navzoči na sestanku vse zapisali, a Dragica je k temu rekla:

„Vedno obljubijo, da bodo pogledali in popravili napako, toda pri tem ostane. Moja kuverta ostaja enako debela.“ Dragica že gladko govori nemško. Ustvarila si je družino in domov bo hodila le še na počitnice. In njeni otroci? — Bodo še znali po naše pozdraviti babico v Zagrebu?

Povsod so naši

Jugoslovane se v Nemčiji res ne more počutiti kot na samotnem otoku, kajti kamorkoli greš: ali v večja mesta, v manjše kraje ali še tako oddaljene turistične zaselke, povsod lahko naleti na našega človeka. Tako je na primer dolenjski ženski delegaciji med slovesno večerjo pri deželnem predsedniku Wunsiedla, Christophu Schillerju, v komaj zgrajenem modernem hotelu Alexandersbaad stregel Marko Kovač iz okolice Zagreba. Kako je bil vesel, ko je slišal domačo govorico!

V svetovno znani tovarni porcelana Rosenthal v Selbu ob češki meji smo naleteli na Ivančo Božič iz Slovenskih goric.

Dva otroka ima, ki hodita v nemško gimnazijo. Ko gredo vsako leto domov na počitnice, opazajo, da njena hčerka in sin čedalje slabše lovita rodno govorico.

Taka je usoda Jugoslovancev, ki so na tujem bolj sami. Vraščajo se v okolje, prilagajajo se mu, hkrati pa se jim domače navade in govornica odtujujejo. — Kdaj boste za stalno prišli domov? — smo vprašali Božičevo Ivančo.

„Sprva smo nameravali ostati v Nemčiji samo leto ali dve, potem smo pogodbe podaljševali. Zdaj smo tu deseto leto. Privadili smo se, vendar za vedno ne bi radi ostali. Naju z možem še vleče v Gorice...“

Vsak je dragocen

Te dni, ko bodo dolenjske ceste polne avtomobilov z nemško registracijo, bo spet priložnost za stike z zdomci. Ne pozabimo, da so to naši ljudje, ki jih je večinoma ekonomska nujna pognala v svet. In mnogi so dali svoj delež k revoluciji, zato so še krepko navezani na domače kraje. In ne pozabimo, da nam zdomci služijo devize!

V tistih občinah, kjer bodo organizirali noveletne sestanke z ekonomskimi izseljenci, pa naj upoštevajo tudi to, kar so Dolenjke slišale v Nemčiji, namreč, da so zdomci čvekarji siti. Kjer znajo, pa se tako srečanje lahko sprevrže v lepo doživetje.

Ostala mi je v spominu Vinica, kjer so lani zdomcem v šoli priredili kulturni noveletni program. V nabit polni dvorani so zdomci kar naprej segali po robčkih... Sledil pa je sestanek, ki je vsestransko uspel.

Vem pa še za drug primer. Pred leti je bilo v Metliki sklicano noveletno srečanje. Zdomci so prišli, od domačih predstavnikov pa ni bilo nikogar... O tej polomiji se je v Nemčiji še dolgo govorilo. Ali konec koncev lahko zamerimo, da spričo takih napak, ki pa so bile najbrž še marsikje, zdomcev ne dobimo na sestanke ne doma in ne v tujini?

RIA BAČER

Dragica bo ostala v Nemčiji. Njen mož je Nемец.

Božičevi so nameravali zdoma samo za dve leti, a zdaj jim teče deseto leto dela v tovarni porcelana.

Dolenjska ženska delegacija s predstavniki nemških oblasti, sindikatov in zavodov za zaposlovanje na gradu Schney, kjer je bil sklican neuspeli sestanek z zdomci.

kultura in izobraževanje

VELIKE SLIKANICE ZA MALE BRALCE

V zadnjih tednih so v zbirki Velike slikanice pri Mladinski knjigi izšli štiri nove knjige. Roža Piščanec je ilustrirala znano zgodbo Frana Levstika „Kdo je napravil Vidku srajčico“ (prvi ponatis!), Milan Bizovičar pa slovensko ljudsko pesem „Alenčica, sestra Gregčeva“. Povestico svetovno znanega H. Ch. Andersena o „Kraljični na zrnu graha“ je ilustrirala Marija Lucija Štupica, medtem ko v sodobni svet fičkov in prigodb z živalmi posega slikanica Ade Škerl „Nevsakdanje potovanje“, knjigo je prikupno opremila Melita Vovk.

Nikolaj Omersa: KRKA IN NOVO MESTO, ope, platno, 1973 — Z razstave del slikarjev — udeležencev III. dolenske slikarske kolonije v Dolenjski galeriji v Novem mestu. Razstava bo odprta še januarja.

Ne v gimnazijo za vsako ceno!

Zakaj ne bi v Kočevju odprli tudi oddelke drugih srednjih šol?

V kočevski osnovni šoli so imeli nedavno sestanek in predavanja za starše otrok, ki bodo to šolsko leto končali osemletko. Psiholog, poklicni svetovalec iz ljubljanskega Zavoda za zaposlovanje, je opozoril starše, na kaj je potrebno misliti pri poklicnem usmerjanju mladine.

Opozoril je starše, naj otrok ne silijo v gimnazijo samo zato, da bi jih imeli štiri leta doma. Kočevska gimnazija ima najvišji osip (tretjino) med gimnazijami na območju ljubljanskega Zavoda za zaposlovanje. Drugod je povprečni osip 10 odst., vendar pa to ne pomeni, da ima Kočevje tako stroge profesorje. Resnica je, da se v gimnazijo vpisujejo otroci, ki tega študija ne zmorejo, če pa že maturirajo, jim pa na univerzi ne gre (vsako leto končata le po dva). Slabo uspevajo tudi učenci na drugih srednjih šolah zunaj kočevske občine.

Zivahna je bila razprava o tem, zakaj morajo dekleta, ki žele nadaljevati šolanje v administrativni šoli, v Idrijo. Ljubljanska tovrstna šola sprejema namreč le učenke z odličnim ali vsaj prav dobrim uspehom. Ob tem so si zastavljali vprašanje, zakaj take šole nima Kočevje, ki ni manjše in manj razvito od Idrije. Omeniti velja zanimiv predlog, da bi izobraževalni center, kot jih imajo v drugih krajih, nastal iz gimnazije. Le-to bi preuredili tako, da bi imela še po kakšen oddelk ekonomske, tehnične, vzgojiteljske, administrativne in drugih šol. Oddelki bi se vrstili in izmenjavali glede na potrebe in zanimanje v občini. Kot je dejala neka mati, učitelj ne bi manjkalo, saj jih je za večerne šole (za katere je treba plačati visoko šolnino) dovolj.

Predavatelj je dejal, da je samo na dveh sestankih v Kočevju slišal za predlog o ustanovitvi šolskega centra, ni pa vedel povedati, ali bi lahko oddelke drugih šol odprli že v prihodnjem šolskem letu. Menil je, da je

SPET LUTKE

Pri temeljni kulturni skupnosti Kočevje so 11. decembra ustanovili stalno lutkovno gledališče. Za predsednika je bil izvoljen Matija Glad.

podčrtano

Nova Tribuna, študentski list, ki ga za družbeni denar tiskajo in izdajajo v Ljubljani, je v št. 4 (letnika XXIII) z dne 10. decembra 1973 na (nepaginirani) sredini priobčila tudi štiri pesniške umotvore najmlajše (ali najnovejše?) generacije, ki so jih podpisali trije avtorji. V umotvoru, ki ga je podpisal Jože Slak, bremo (med drugim): „... sod se zamaši not se vin spusti/ not se vin usmradi ven se šlauf spusti/ ven se šlauf spusti not se scat mudi/ not se scat mudi ven pa srat tišči/ teb se srat tišči njo pa vrat boli/njo pa ven boli men pa not tišči/not pa ven...“ (itd.) ter „... prosim lepo ali so prišli svati mati/oni ne morejo srati.“

»Ven pa srat...«

I. Geister najbrž (srbečih prstov) že komaj čaka, da bo ta umotvor povzdignil med „bisere“ sodobne slovenske literarne (pesniške) tvornosti. (Naj mi oprostite, če tega ne namerava storiti, vem pa, da bi to zmoget!) Sicer pa kaj bi odkrival že odkrito: Josip Vidmar je v svoji knjigi „K našemu trenutku“ (založila Partizanska knjiga, glej odlomek v Delu z dne 8. decembra) s takimi besedami razgalil nekega drugega „tiča“ (s citatom iz njegovega umotvora): „Tudi ta biser je igra. Neokusna, neumna, nedomiselnost prostaška šala; pač pa je ta igra veselje za... in za druge strahove naše literarne sedanjosti.“ In če imamo v mislih prej citiranega Slaka, tem Vidmarjevim besedam res ni več kaj dodati. Morda le to: še in strah več!

Ali taki „umotvori“ potrjujejo trditve v uvodniku iste številke Nove Tribune, da „se kot glasilo študentov vključujemo v graditve samoupravnih odnosov“? Ali tako misli tudi izdajateljski svet Tribune kot od družbe postavljen organ? J. JUST

Mali kulturni barometer

„ROŠILINKA“ ZA SILVESTRA — Golarjevo „Vdovo Rošilinko“ pripravljata dramska sekcija pri mladinskem aktivu v Stranski vasi za novo leto. Režira jo Franc Bartolj.

GRAFIKE IZ NDR — SAZU, Moderna galerija in Akademija umetnosti Nemške demokratične republike so priredile v Ljubljani razstavo grafik nemške umetnice Kaethe Kollwitz. Razstava je v Moderni galeriji.

„KURIRČKOVA“ PRIZNANJA — V Mariboru bodo danes podelili priznanja festivala „Kurirček“ književnikom: Slavku Janevskemu,

Ivan Seljak — Čopič: NOVO MESTO, risba, 1973

Venčeslavu Winklerju, Danku Oblaku in Asvanu Hoziciu. Hkrati bo še več drugih prireditelj, med drugim srečanja mladinskih pisateljev s šolarji.

KOZOLEC V OBJEKTIVU — Zanimivo razstavo črno-bele fotografije o kozolecu na Slovenskem so odprli pred kratkim v Kranju (Mestna hiša). Avtor fotografij Jaka Čop je posebno pozornost posvetil kozolecu v gorskem svetu.

HEGEDUŠIČ V ZAGREBU — Krsto Hegedušič, znani jugoslovanski umetnik, oče jugoslovanske naive, je odprl pred kratkim v zagrebški Moderni galeriji razstavo 150 svojih risb, skic in platen. Zanimivo in obsežno razstavo bodo prenesli v Beograd.

PROŠNJA ZA POMOČ — Valvasorjeva knjižnica iz Krškega ter Dolenjski kulturni festival in Forma viva iz Kostanjevice bodo prošili za republiško denarno pomoč. Izvršni odbor temeljne kulturne skupnosti v Krškem je o tej nameri že razpravljal.

TRŠAR V MALI GALERIJ — V ljubljanski Mali galeriji je mladi slovenski umetnik razstavil plastike iz pleksi stekla. Taka njegova dela so lahko videli letos obiskovalci v Lamutovem likovnem salonu.

to v precejšnji meri odvisno od vodstva gimnazije.

Iz razpisov občinske skupščine je razvidno, da občinska skupščina še ne misli na ustanovitev takega centra, čeprav so na to večkrat opozorili tudi predstavniki republiške izobraževalne skupnosti.

Ob koncu predavanja je bilo lahko pritrđiti delavcu, ki je dejal: „Funkcionarji so in bodo še pošiljali svoje otroke le v gimnazijo in zanjo tudi skrbeli. Otrok delavca pa naj bo

OB RAZSTAVI KOLO- NIJE

Korak pred časom

V Novoteksu plodna tla za kulturno dejavnost

„Ko smo se odločili podpreti Dolenjsko slikarsko kolonijo, nismo naredili nič posebnega, le čas smo malce prehiteli. Tu mislim zlasti na sedanje razprave o novih oblikah financiranja kulture, o dogovarjanju, o vsem, kar predvideva nova ustava,“ je poudaril Danilo Kovačič, ko je pred dnevom republike v Dolenjski galeriji v imenu kolektivna Novoteks že tretjič odpiral razstavo del letošnjih udeležencev kolonije, ki je delala v Šmarješkem Toplicah.

„Naša dosežanja pomoč kulturi je bila do zdaj bolj skromna po obsegu, prepričan pa sem, da smo napravili prvi korak k sporazumevanju o tem, kako in s kolikšno vsoto pomagati kulturi,“ je nadaljeval. Po njegovem bodo morali več in bolje napraviti sami kulturni delavci, saj so v Novoteksu že dokazali, da razumevanje za pomoč kulturi je, da so pozivi za kulturne akcije pristali na plodnih tleh.

Danilo Kovačič je še posebej podčrtal: „Likovni del programa prvega kulturniškega kongresa, ki je bil pred tremi desetletji v Semiču in ga je obrazložil Božidar Jakac, je bil tako izdelan, da ga lahko danes samo ponavljamo in dopolnjujemo. V tem smislu tudi prispevek naše kolektiva ni zaman.“

I. ZORAN

ZAKAJ NE KINOKLUB?

V Kočevju se veliko ljudi ukvarja s fotografijo. Nekateri gostinstvu, obrti in stanovanjsko-komunalnem področju. Osnovne panoge gospodarstva možnosti za organizirano delo v fotoklubu DIANA pri Lovski zvezi Kočevje. Manj možnosti za načrtno delo imajo filmarji (kino-amaterji). Skoda, da ne organizirajo svojega kluba. Tako bi bilo njihovo delo uspešnejše, saj imajo nekateri posamezniki, kot Brus, Tošaj in Šobar, že precej izkušenj. Organizirani v klubu bi imeli možnosti za boljše delo.

V. I.

delavec, četudi je nadarjen, da bi bil lahko vsaj tehnik!“

Mnogim bo odleglo, če bodo lahko kaj kmalu prebrali, da se bodo njihovi otroci že prihodnje šolsko leto vpisali v gimnazijo, ekonomsko, tehniško ali kakšno drugo šolo — v Kočevju.

TREBNJE: ŽE 12.000 KNJIG

Osrednja knjižnica v trebanjski občini pridobi na leto okrog 700 do 800 knjig. Skrbno delo in posluš delavcev knjižnice v Trebnjem ter širša pomoč so pripomogli, da so prišli že do knjižnega zaklada, ki vedno najde pota do bralcev. Bralci imajo do knjig prost pristop, žal pa je prostor največja ovira za razvoj te knjižnice. Knjižnica se namreč stiska v prosvetnem domu. Zlasti bi potrebovali prostor za čitalnico, ki ga uporabljajo hkrati še za pisarno. V njem je prostora za 10 sedežev. Zaradi tega je sploh težko urediti čitanje revij in časopisov, manjka pa tudi prostora za nove knjige. Knjižnica želi odpreti še izposojevališči na Mirni in v Velikem Gabru.

A. Ž.

Belokranjski gledališki vrtiljak

Znane gledališke hiše bodo gostovale v Metliki in Črnomlju

Ljubitelji gledaliških predstav v Beli krajini bodo v naslednji gledališki sezoni gotovo prišli na svoj račun. Kulturniki v črnomaljski in metliški občini so jim pripravili pester gledališki program, ki ga bodo Belokranjecem prikazali igralci ljubljanskega mestnega gledališča, Sentsjakevskega gledališča, Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja, Mladinskega gledališča „Pionirski dom“ iz Ljubljane in gledališča iz Trsta.

Skupno bo osem gledaliških predstav, ki se bodo v dveh dneh vrstile v Metliki in Črnomlju, vse predstave bodo ob 20. uri, abonma za vse prireditve pa bo veljal 50 do 70 dinarjev. Tisti, ki si bodo hoteli z gotovostjo priskrbeti vstopnice, jih bodo lahko dobili v predprodaji v delovnih organizacijah ter v metliški in črnomaljski knjižnici.

11. januarja prihodnje leto bo gostovalo Sentsjakevsko gledališče iz Ljubljane v Metliki z „Jaro meščan-ko“, dan kasneje pa v Črnomlju.

8. februarja bo ljubljansko mestno gledališče v Metliki uprizorilo Cankarjevo delo „Za narodov blagor“, dan kasneje pa bo omenjeno gledališče z istim delom gostovalo v Črnomlju.

8. marca si bodo lahko „Pripravke iz dunajskega gozda“ ogledali Metličani, dan kasneje pa v Črnomlju. Nastopili pa bodo igralci MGL.

„Umor v katedrali“ bodo 29. in 30. marca Belokranjcem predstavili igralci Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja.

„Plešto pevko“, ki jo bodo igrali člani ansambla Mladinskega gledališča, si bodo ogledali Metličani.

SILVO JE SNEMAL

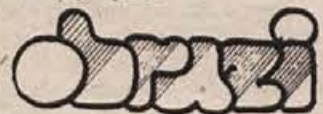
14. decembra je za Radio Ljubljana posnel več svojih skladb znan belokranjski glasbenik Silvo Mihelič s svojim ansamblom. Poslušalci radja bodo zdaj večkrat lahko slišali prijetne zvoke in melodije Silvove elektronske harmonike.

UMRLA JE ANGELA VOJSKA, ROJ. SMOLA

»Dolenjska roža ti!«

Svoji izvoljenki je Dragotin Kette kot novomeški gimnazijec posvetil veliko pesmi

V osmrtnici, objavljeni v Delu 9. decembra, smo brali, da so dan poprej na ljubljanskih Zalah pokopali v ožjem družinskem krogu 93-letno Angelo Vojska, roj. Smola. Pokojnica, rojena 16. okt. 1881 v St. Vidu pri Lukovici, je bila hči sodnega svetnika. V Novem mestu je preživela mladost, pa tudi kasneje, ko se je poročila, je živel tu več let z možem in otroki, dokler se ni preselila v Ljubljano.

Ko je jeseni 1896 prišel v Novo mesto pesnik Dragotin Kette in se vpisal v 7. razred gimnazije, je bilo Angeli 15 let. Leto kasneje, maja meseca, se je Kette vanjo zagledal in ji razodel ljubezen tudi v pismu, vendar nanj ni dobil odgovora. Prepada, ki je ločil revnega študenta od dekleta iz ugledne meščanske rodbine, in spoznanje, da mu Angela ni naklonjena, sta še povečala pesnikovo koprnenje, iz katerega je potem nastala cela vrsta globoko občutenih ljubezenskih pesmi, ki sodijo v vrh slovenske lirске poezije nasploh (Na trgu, ciklusi Slovo, Tihe noči, Spomini). Po maturi se je Kette s tež-

kim srcem ločil od Novega mesta in odšel k vojakom v 1rst. Tu je skušal novomeško ljubezen pozabiti, a mu ni uspelo, kakor

Angela Smola, por. Vojska (1881 — 1973)

kaže tudi tam nastali sonetni ciklus Adrija.

V spomin na to veliko Kettejevo ljubezen objavljamo eno njegovo pesem in podoba Angele Smola iz njenih mlajših let (fotografija je last Študijske knjižnice Mirana Jarca).

Eler

Dragotin Kette:

SLOVO

Zaman, zaman!... In vendar pozabiti ne morem te, dolenska roža ti! Nikdar ne jenjaj srce je ljubiti, nikdar je vetrc sreče božati!

Kot cvet metulji, naj bi jasni sviti blaženstva mogli te obkrožati, o, da bi pravega med sateliti izbrala si kedaj za moža ti!

Ah, morda bodo mamici-starici, ej svitolaski, zlatolaski preje solzice se prikazale na lici,

ko boš spoznala to ljubav brez meje, za te solze, prihodnji talisman, o hvala, hvala! — nisem pel zaman...

ni 3. maja, Črnomaljeci pa dan kasneje.

Zadnjo predstavo iz Belokranjskega abonmaja gledaliških predstav v tej kulturni sezoni si bodo Belo-

kranjci ogledali 24. in 25. maja, ko bo gostovalo Tržaško gledališče, ki pa se še ni odločilo, katero delo bo prikazalo.

B. PODOBNIK

pedagoški kotiček

SAMA STROKOVNOST ŠE NE NAPRAVI IZOBRAŽENCA

... nagel razvoj znanosti, posebno še tehnoloških, nas ne sme nikoli zapeljati, da bi zanemarili tiste dele naše univerze, ki jim je že po tradiciji naložena skrb za temeljne kulturne dobrine vsakega naroda. V mislih imam predvsem filozofske in pravne vede, ki so od nekdaj pomenile hrbenico vsake dobre univerze. Brez teh si ne moremo misliti skladnega razvoja naše univerze, našega naroda in rasti naše mladine.

Vse naše fakultete bi morale imeti pred očmi splošno kulturno razgledanost svojih varovancev, pa seveda še toliko bolj tudi bodočih vzgojiteljev. Sama ozka strokovnost še nikoli ni naredila izobraženca.

Prof. dr. inž. Mirjan Gruden v Naših razgledih
26. oktobra 1973

TUDI UNIVERZA NAJ VZGAJA

V zadnjih letih je bila pogosto poudarjena nujnost povežave znanstvenega in pedagoškega dela. Bojim se, da je tu nihalo ponekod zanihalo celo preveč v smer znanstvenega dela in da je morda pedagoška, vzgojna stran bila pri tem zanemarjena ali celo pozabljena.

Menim, da je tudi tu treba ohraniti smisel za pravo mero. Univerza naj ima predvsem vzgojne paloge... Seveda je pa najboljša taka vzgoja, ki poteka o znanstveno raziskovalnem delu, kjer se mladi prihodnji znanstvenik, poln mladostnega ognja in navdušenja, pogloblja ob strani izkušenega znanstvenika in vzgojitelja v nova zanimiva področja.

Navedeni avtor, prav tam

Ljubljančani so prvaki

V zahodni skupini slovenske lige bodo šahisti Novoga mesta drugi, Kočevja pa tretji

Šahisti ljubljanske Iskre so v odločilnem dvoboju močno premagali Kočevje - 7:3, v rednem kolu pa z visokim rezultatom tudi Cerknico in si tako kljub izredni igri Novomeščanov v zadnjih kolih zagotovili naslov prvaka že kolo pred koncem. Malo je namreč verjetno, da bi lahko Novo mesto nadoknadilo 2,5 točke zaostanka, zlasti ker bo v zadnjem kolu igralo v Kočevju. Sicer pa so prva tri mesta že razdeljena: Iskra bo prva, Novo mesto drugo in Kočevje tretje, medtem ko je za druga mesta še vse odprto. Vrstni red pred zadnjim kolom: Iskra 45 točk, Novo mesto 42,5, Kočevje 36, Jesenice 28,5, Lesce 24, Kranj 22,5, Koper 20,5 in Cerknica 20 točk.

Same zmage - Sitar

KOPER - KOČEVJE
4:6

Šahisti iz Kočevja so sicer zmagali v Kopru, vendar so si brččas zapravili drugo mesto, ker so v zaostalem dvoboju z Iskro izgubili 3:7. Zmaga proti Kopru bi lahko bila še večja, vendar sta oba mladince nepričakovano izgubila.

Koper - Kočevje 4:6. Posamezno: Milinkovič - Osterman remi, Brečević - Cimer 0:1, Omladič - Ivič remi, Sebalj - Janež 0:1, Gerželj - Mahnič 0:1, Urek - Zupančič 0:1, Kamenškova - Kirasičeva 1:0, Golobova - Segova 0:1, Cibej - Mohor 1:0, Petrinja - Matoh 1:0.

**»Dolenjski list«
v vsako družino**

POKAL BREŽIČANOM

V počastitev dneva armade so v Brežicah in Krškem pripravili športna tekmovanja med starešinami krkljanske garnizije in sindikalnih ekip brežiške in krške občine. Največ uspeha so imeli Brežičani, ki so zmagali v streljanju, kegljanju in šahu ter tako osvojili prehodni pokal komandanta garnizije.

Garnizon je bil v skupni uvrstitvi drugi, zmagal pa je v odbojki in namiznem tenisu, medtem ko so bili Krčani tretji. Zal zaradi delovnega dne sevnikiški športniki niso nastopili.

Razen prehodnega pokala skupnemu zmagovalcu so posamezne ekipe dobile v trajno last pokale za posamične zmage, vse ekipe pa še spominska pismena priznanja. Odslej bodo podobna tekmovanja vsako leto. Organizator letošnjega tekmovanja je bil dom JLA iz Brežic.
M. JARANOVIC

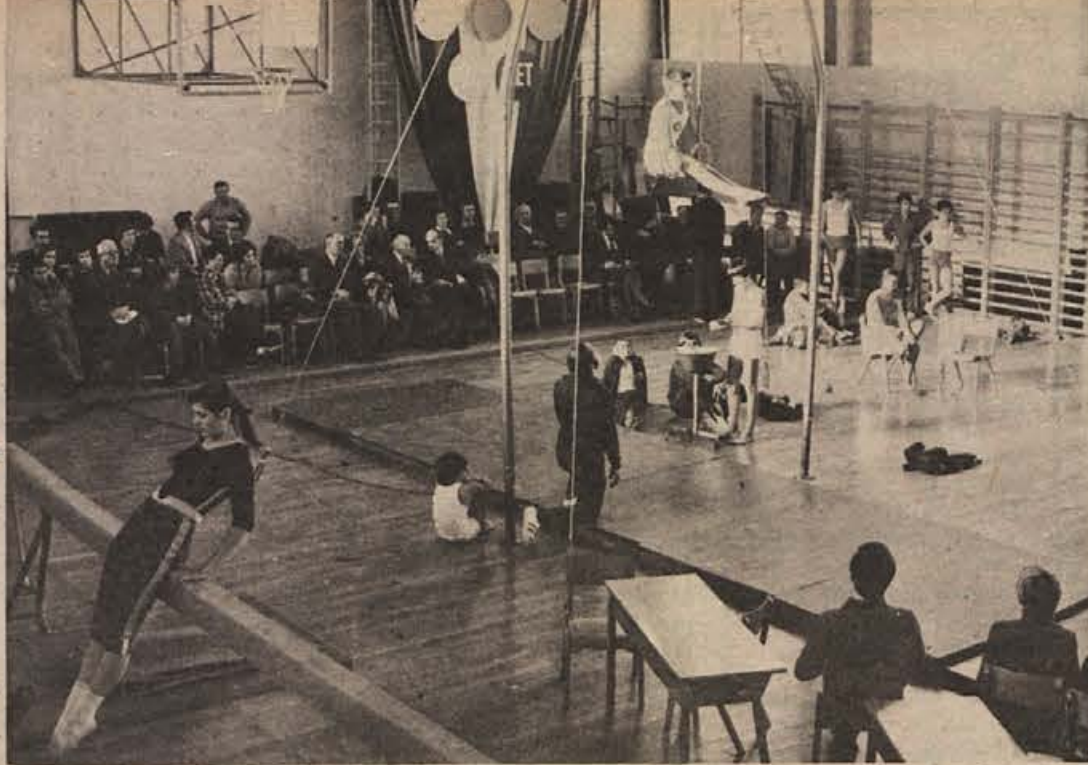
JURKA VAS - Letos poleti so v Jurki vasi ustanovili aktiv Zveze mladine, ki je pripravil delovno akcijo za gradnjo smučarske skakalnice. V gozdu nad vasjo so s prostovoljnir: delom naredili 20-metrsko skakalnico. Delovne akcije so trajale tri mesece in so bile ob sobotah in nedeljah; opravili so 400 delovnih ur in 50 ur dela s traktorji v skupni vrednosti 10.000 dinarjev. (B. D.)

VELESALOM V ČRMOŠNJICAH

ČRMOŠNJICE - V nedeljo, 23. decembra, organizira novomeško smučarsko društvo Rog odprto prvenstvo v veleslalomu na smučiščih v Črmošnjicah. Pravico do nastopa imajo vsi smučarji, začetek tekem pa bo ob 10. uri. Prijave sprejema Matija Wachter na Glavnem trgu v Novem mestu do 12. ure 21. decembra in tekmovalna komisija eno uro pred pričetkom tekem v Črmošnjicah. Če bodo snežne razmere slabe, bodo tekme preložene, morebitni preključ pa bo objavljen v sobotnem Delu. (K. L.)

POLJČANE - Tu je bil prvi del namiznoteniškega tekmovanja v peti republiški ligi. Prav dobro so se uvrstili igralci Beti iz Metlike, za katero so igrali Novomeščani Uhl, D. Pezelj in Kovačič. Osvojili so drugo mesto za Hrastnikom in pred domačimi igralci. Drugi del tekmovanja bo v Metliki, prvi dve ekipi pa se bosta uvrstili v četrto ligo. (J. S.)

**Berite
»Dolenjski list«**

Pogled na prizorišče jubilejnega srečanja mladih telovadcev Vojvodine in Slovenije. Mladinke se ogrevajo za nastop na gredi, na krogih je sredi vaje pionir Furlan, zadaj pa vojvodinski pionirji v pripravah na preskok ter del gostov. (Foto: Mikulan)

gimnastika

Slovenke in Vojvodinci!

Na jubilejnem dvoboju gimnastičnih reprezentanc tudi olimpijki Težakova in Kundačina - Med gledalci Štukelj, Jasna Dokl pa druga!

Častni mešan Novoga mesta, olimpijka in prvi nosilec jugoslovanske zlate medalje na olimpijskih igrah Leon Štukelj, ki je pred dnevi slavil svojo 75-letnico, je lepo pohvalil organizatorje iz Novoga mesta, ki so pripravili jubilejno 20. gimnastično prireditev, dvoboj pionirskih in mladinskih reprezentanc Slovenije in Vojvodine. Manj laskavih ocen je imel za kakovost nastopajočih: „Veseli me, ko vidim toliko mladine, ki se ukvarja s telovadbo, ko vidim ta prožna mlada telesa, toda zlasti med pionirji nisem videl izrazitih talentov, ki bi lahko nadaljevali naš telovadni sloves!“

Kajpak pa je Štukelj kot športnik, ki zares pozna vse skrivnosti telovadbe, z odobravanjem pozdravil vsako uspešno prvo reprezentantov iz obeh taborov, med katerimi pa žal ni bilo Novomeščanke Maje Dokl, lanske zmagovalke med mladinkami. Doklova je tekmovanje spremljala kot gledalka - z mavcem na nogi.

Novomeščane je toliko bolj razveselila njena mlajša sestra Jasna, ki je pokazala, da bo kmalu huda borba že v družinskem krogu in da ni več daleč čas, ko bo jugoslovanska telovadba imela v reprezentanci dve sestri Dokl. Jasna Dokl je nam-

reč komaj za pet stotink točke zaostala za prvo, Slovenko Baharjevo.

Organizacija je bila vzorna, dvoboj je spremljalo tudi dosti gledalcev, organizatorjem pa lahko zamerimo le to, da Novomeščanov o nastopu, ki sodi med najboljše v zgodovini novomeške telovadbe, niso obvestili s plakati.

Rezultati: pionirke: Slovenija - Vojvodina 172,30:171,95. Posamezno: Bahar 35,25, J. Dokl (obe Slovenija) 35,20, Ivanović (Vojvodina) 35,15. Mladinke: Slovenija - Vojvodina 179,65:171,10. Po-

samezno: Težak 37,70, Renar 37,20 (obe S), Kundačina (V) 36,25. Pionirji: Slovenija - Vojvodina 260,50:266,05. Posamezno: Bošnjak 54,70, Pejčić 54,25, Todić (vsi V) 54,10. Mladinci: Slovenija - Vojvodina 252,35:259,75. Posamezno: Mutić (V) 54,65, B. Starčič (S) 53,40, Ačimović (V) 53,35.

odbojka

Trimo zadnji, Krka ni prvak

Odbojkarji iz Trebnjega so izgubili s Savo iz Črnuč, odbojkarice Krke pa v derbiju prvega dela lige na Ravnah s Fužinarjem

Odbojkarji iz Trebnjega tudi v zadnjem kolu niso zmagali, saj so igrali s prvakom jesenskega dela tekmovanja v slovenski ligi. Igralci Save iz Črnuč so bili boljši nasprotniki; po nedeljskem porazu so ostali Trebanjci zadnji z eno samo zmago in bodo imeli v spomladanskem nadaljevanju težko delo, če bodo hoteli ostati v ligi. Izgubile so tudi odbojkarice Krke, ki so v derbiju na Ravnah sicer osvojile dva niza, v odločilnem pa niso imele dovolj moči za zmago. Če bodo v zadnjem kolu zmagale v Ljubljani, bodo tretje z za en sam set slabšo razliko od Maribora, sicer pa so lahko tudi četrte.

FUŽINAR - KRKA
3:2

Derbi jesenskega dela v slovenski odbojkarjski ligi so dobile Fužinarjeve odbojkarice, čeprav tudi zmaga Krke ne bi bila nezasužena. Novomeščanke so se namreč odlično borile, vendar so pri rezultatu 2:2 v nizih popustile, tako da so odbojkarice z Raven dobile odločilni niz in si tako praktično že po prvem

KOČEVJE - V dvorani doma telesne kulture je bilo kvalifikacijsko tekmovanje za šesto slovensko ligo v namiznem tenisu. Lep uspeh so dosegli igralci iz Kočevja Osterman, Oražem in Adlešič, ki so zmagali v svoji skupini in se uvrstili v šesto ligo. Kočevje je premagalo Lesce 5:2, Trboje 5:0, Kolinsko 5:1 in zmagalo trikrat, medtem ko so imeli nasprotniki po eno zmago. (Z. F.)

JURKA VAS - V počastitev dneva republike so v Jurki vasi pripravili košarkarski turnir. Jurka vas je najprej premagala Straža I 33:23, Vavta vas pa Straža II 38:30. V borbi za prvo mesto so domači košarkarji premagali Vavto vas 28:20, v borbi za tretje pa Straža II Straža I 26:21. Najboljši strelci so bili M. Ravbar s 25 koši, Besednjak (oba Jurka vas) z 22 in Erpe (Straža II, z 22 koši. Turnir je lepo uspel, košarkarji pa menijo, da bi bilo dobro organizirati na Dolenjskem ligo. (B. D.)

Najboljša, a vseeno poraz - Fila

delu prvenstva znova zagotovile naslov slovenskih prvakinj.

Krka: Dokl, Fila, Bilič, Forte, Rajer, Boh, Fabjančič.

TRIMO - SAVA
1:3

Če bi - z izjemo četrtega niza - ekipa TRIMO iz Trebnjega igrala proti neposrednim tekmečem tako, kot je v nedeljo proti jesenskemu republiškemu prvaku Savi iz Črnuč, ne bi pristala na zadnjem mestu. Trebanjci so nudili močan odpor, zlasti dobro so blokirali, tako da so se igralci Save dobro oznojili, preden so zmagali. Rezultat je bil 3:1 (11, 9, 10, 3). Za trebanjsko ekipo, ki jo v zimskem premoru čaka trdo delo - predvsem z mlajšimi igralci - so nastopili Opara, Šlak, Babnik, Medle, Legan, Šila, Masnik in Zupančič.

Brežiški nogometaši, novinci v vzhodni skupini druge slovenske lige, so uspešno končali prvi del prvenstva, saj imajo le točko manj od druge Dravinje in dve točki zaostanka za vodilnimi Bakovci. Spomladi imajo torej celo lepe možnosti v borbi za prvo mesto. To je kajpak zaslužen plačilo za redno delo in marljiv trening, hkrati pa tudi uspeh uprave in trenerja Pera Sokolovića. Na fotografiji: trener Sokolović, Divkovič, Jovovič, Pribič, Lapuh, Maršič, Malus, Štemberger, Jeftić, Belko, Čepijo: Tošič, Ratko, Mirkac, Cvijanović, Veble, Kandič. (Foto: Jaranović)

ŠPORTNI KOMENTAR

Selijo se v dvorane

Poskusna zimska liga v košarki - Med nastopajočimi tudi Novoteks in Beti

Za odbojkarji, ki so preselelili ligaske tekmovanje v dvorane to jesen, bodo tudi najboljše slovenske košarkarske ekipe - poskusno - takoj po novem letu začele tekmovati v dvoranah.

Zimska košarkarska liga sicer nima tekmovalnega obeležja - iz nje torej ne bo mogoče napredovati v drugo zvezno ligo ali izpasti - vendar pa pomeni korak naprej v prizadevanjih za boljše kakovost slovenske košarke. Samo v dvoranah so namreč zares zagotovljeni normalni pogoji za igro in tudi prednost domačega igrišča ni več tako odločilna. Torej bodo boljši laže prišli do točk kot pa na odprtem, kjer so lahko dež, mraz, veter odločilno posegali v dogodke na igrišču. Zimska liga, ki se bo začela takoj po novem letu, pomeni pomemben mejnik v razvoju slovenske košarke. Zmagovalec tega prvega prvenstva bo dobil naslov zimskega prvaka Slovenije in pokal časopisa Delo.

Za to tekmovanje sta se prijavi tudi obe dolenjski ekipi, ki bosta naslednjo se-

zono sicer igrali v I. A ligi. Metliška Beti je, kot je znano, lani zmagala v B ligi in tako dobila pravico nastopanja med 12 najboljšimi slovenskimi ekipami v republiški ligi. Medtem ko imajo Novomeščani skoraj idealne pogoje za tekme, z izjemo sorazmerno slabo zgrajene telovadnice za gledalce (pri tem je kajpak treba odšteti, da Novoteksovi košarkarji gostujejo v bršlinski telovadnici in ne morejo vaditi toliko, kot bi bilo potrebno), pa imajo hujše težave v Metliki, kjer nimajo primerne igrišča v dvorani in bodo brččas gostovali v Novem mestu.

Po odbojkarjih in košarkarjih - pričakovati je, da bo zimska liga uspela in da se bo slovenska košarkarska liga potem že naslednjo zimo preselila v telovadnico z redno ligo - ostajajo od malih iger z žogami le še rokometasi na prostem. Pričakovati smemo, da bo šel tudi rokomet po poti odbojke in košarke, saj le tak način vodi k boljši kakovosti teh slovenskih športov.

J. SPLICHAL

VLOMILEC V GABRJU - 11. decembra je nekdo ukradel iz stanovanja Ivana Božiča v Gabrju 400 din, nož in sobno svetilko. Vlomilec je poškodoval tudi omaro.

VINO SO UKRADLI - V noči na 11. decembra je nekdo vdrl v zidnico Alojza Kukmana s Suhorja in odnesel 100 litrov vina. To noč je skušal nekdo vlomiti tudi v klet Jožeta Slaka v Prečni. Vse kaže, da je isti tat ubil Slakovega psa.

SPET AVTOMOBILSKI VLOMI - V noči na 13. decembra je v Trebnjem nekdo vlomil v dva osebna avtomobila. Oškodovana sta bila Ivan Rajčigaj iz Trebnjega in Ladislav Ule iz Starega trga. Isto noč je nekdo v Trebnjem vzela tudi fička domačinu Jožetu Zupanu. Isti dan popoldne so ta avto našli pri Ivančiči Gorici. Domnevajo, da so bili pri vseh avtomobilih isti prsti zraven.

TAT V STANOVANJU - 14. decembra popoldne je iz stanovanja Branka Murina na Partizanski cesti v Novem mestu zmanjkalo 6.300 din in nekaj deviz. Murn je oškodovan za več kot 9.000 din, za tatom pa poizvedujejo.

S TUJO ŠKODO V JAJCE - 12. decembra zvečer je Vinku Mužetu iz Novoga mesta zmanjkalo avto „Skoda“, parkiran v Resljevi ulici. Dva dni kasneje so v Jajcu prijeli 24-letnega Franca Zorana iz Kranja in Dragana Z. iz Jajca, ki sta se z Mužetovim avtom... odpejela na izlet.

GUME SO MU PREREZALI - 15. decembra zvečer je neznan zlikovec prerezal leve gume na osebni avtomobilu Novomeščana Andreja Mohoriča.

Minil je november, mesec boja proti alkoholizmu, v katerem so nam prišle pod roke razne statistike. Ob njih se lahko zgostimo: kar 780 milijonov dinarjev smo na primer pred dvema letoma v Sloveniji poglani za alkohol, škoda zaradi alkohola pa je znašala precej nad 1 milijardo dinarjev.

Grozljivo...

Za ta denar bi lahko zgradili 6670 dvosobnih stanovanj ali 200 osnovnih šol ali 285 plavalnih bazenov ali pa 1330 športnih igrišč! Podatki kažejo, da porabimo pri nas na prebivalca (všteti so tudi dojenčki) okrog 15 litrov čistega alkohola na leto, kar pomeni okrog 150 litrov vina na osebo. Ker

Takole se začne...

Rajniki LEPIS »ad acta«

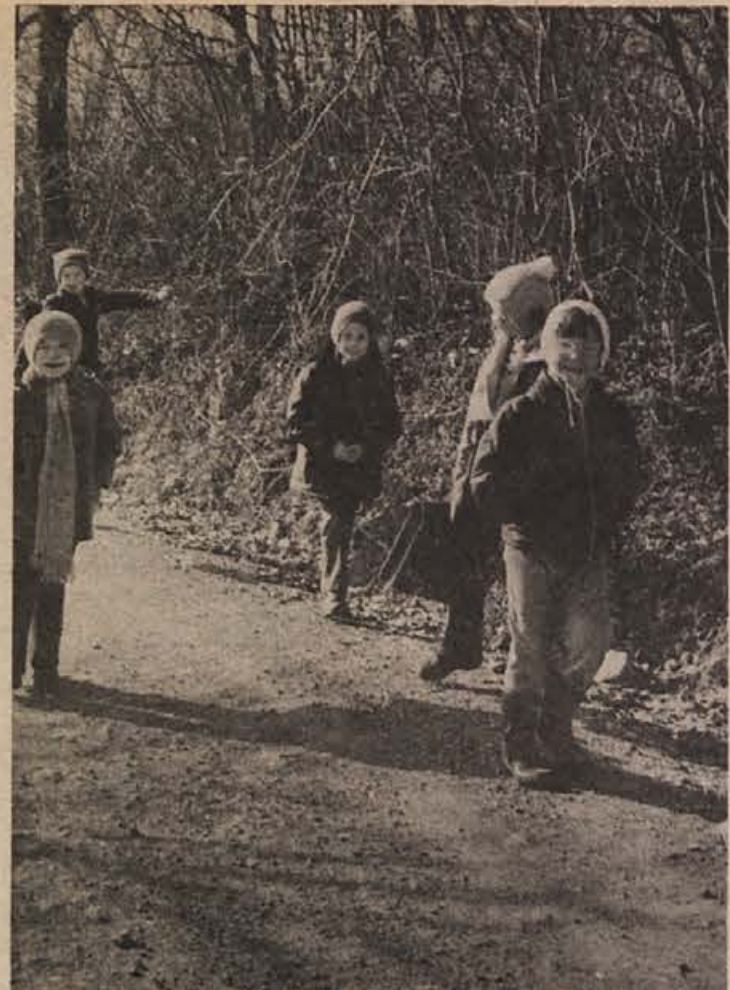
Med procesi, ki so se do sedaj najdlje vlekli na črnomaljskem sodišču, je zadeva LEPIS. V bivšem lesnopredelovalnem podjetju na Suhorju so namreč direktor Zvone Jerman in soobtoženci leta 1965 in 1966 zagrešili gospodarski kriminal, sodba pa je bila izrečena šele leta 1970.

Spet sta minili dve leti, v katerih so se reševali pritožbe, končno pa je jeseni letos črnomaljsko sodišče ta primer s poslednjimi popravki spravilo v arhiv.

Bivši direktor tega podjetja že prestaja zaporno kazen, ki bo trajala 1 leto in 4 mesece, ostali obtoženci v procesu pa so dobili pogojne kazni.

NOV VLOM V ŠOLO

Kaže, da so novomeške šole posebno privlačnost za nekega vlomilca, kajti takoj za vlomom v gimnazijo je obiskal še poslopje osnovne šole Katja Rupena. Tudi tu je, kot ima navado, odpiral omare in mize, vlomil v kabinet za učila, brskal v učilnici pedagoške akademije. Vse je razmetal, pustil za seboj pravo razdejaje, vendar zmanjkalo ni nič.

„Tovarišica nam je rekla, da moramo hoditi po levi strani in da moramo biti na cesti previdni.“ so dejali otroci iz osnovne šole Strekljavec, ki hodijo vsak dan peš do domače vasi Osojnik. Kaže, da je prometna vzgoja na tej šoli uspešna. (Foto: R. Bačer)

Zaradi utrujenosti štirje mrtvi

Tri leta strogega zopora je dobil Grk, ki se je poleti zaletel v avto Zlatka Kaburja in povzročil eno najhujših prometnih nesreč

Atanassios Tsitalis, Grk, ki se je poleti vračal z družino iz Hannovra domov in je na našem območju zakrivil tragično prometno nesrečo, je bil na zatožni klopi okrožnega sodišča.

Bilo je ponoči 22. julija letos, ko je Grkov kombi pri Veliki vasi nenadoma zavil v levo in silovito trčil v nasproti vozeči avto, v katerem je bil Zlatko Kabur iz Jedinščice pri Novem mestu s petimi sopotniki. Na

Branka Hribar, sopotniki v Kaburjevem avtu. Mirko Lipar in Helena Kostanjšek sta pri trčenju padla iz avta našega občana in ostala živa, toda s hudimi poškodbami.

Tudi Grk je bil v nesreči hudo poškodovan in je ostal invalid, smrtno nevarne poškodbe je dobila njegova žena, prav tako pa so bili ranjeni še Grkov brat, njegov otrok in tašča.

Kot je ugotovil senat okrožnega sodišča, ki mu je predsedoval Janez Kramarič, je do nesreče prišlo zato, ker je bil Grk preutrujen, saj je vozil od prejšnjega dne zdržema in je medtem le malo počival.

Za krivdo v eni najhujših prometnih nesreč na Dolenjskem je bil Grk obsojen na 3 leta strogega zopora in je že v priporu. Olajšilno zanj je le to, da je v nesreči tudi sam s svoji vred hudo trpel in da je imel veliko materialno škodo. Sodba še ni pravomočna.

ZANESLO GA JE NA POLEDENELI CESTI

16. decembra ponoči je peljal z osebnim avtomobilom od Kostanjevice proti Brežicam 29-letni Milan Ajster iz Krške vasi. Zaradi nepriemerne hitrosti ga je na poledeneli cesti zaneslo na levo v jarek, od tam pa je treščil v telefonski drog. Hudo je bil poškodovan voznik Ajster, laže pa sopotnika Franca Ogorevc in Silvo Cerin. Vse tri so odpeljali v brežiško bolnišnico, zaradi hudih poškodb pa so morali voznika Ajstra odpeljati v zagrebško bolnišnico.

Prepozno vrnjen denar

Obsojen zaradi ponaheva gasilskega denarja

Občinsko sodišče v Črnomlju je 23-letnemu Jožetu Jamšku iz Moverne vasi izreklo kazen: 3 mesece zopora, pogojno za 1 leto. Sodba še ni pravomočna, javni tožilec pa se je pritožil zoper preizkuso kazen.

Jamšek je namreč zagrešil ponahevo gasilskega denarja. Ko so lani na Radovnici organizirali na Silvestrov večer gasilsko veselico, se je z dvema kolegom javil, da bo poma-

gal pri strežbi s pijačo in cigaretami. Staro leto se je že prevesilo v novo in ura je bila tri, vendar gostje še niso šli. Jamšek je delo na lepem pustil in šel. Del denarja je kar brez obračuna pustil kolegu, zase pa je pridržal 820 din. Gasilci so bili zmenjeni, da bodo na novega leta dan prišli skupaj in prinesli denar za obračun, toda Jamška ni bilo blizu. Zadržanega denarja ni vrnil, dokler ga ni obiskal miličnik. Potem je bilo seveda prepozno izgovarjati se na dober namen in vrsto čudnih okoliščin.

Dosedanji nezakaznanost se ima Jamšek predvsem zahvaliti za pogojno kazen. Sodišče meni, da bo za prvi „greh“ izrečena kazen vzgojno vplivna na obtoženca.

Krško: kazen izrečena

Gostilničar gre v zapor zaradi utaje davka

Z davčno utajo, ki je precej burila duhove v krški občini, je imelo to jesen opraviti občinsko sodišče v Krškem. Zagovarjati se je moral Franc Tratnik, 37-letni zasebni gostilničar z Rake. Obtožnica ga je bremenila, da je leta 1969 predložil lažno davčno napoved in se tako izognil plačilu davka v znesku 2.830 din.

Tratnik krivde nikakor ni hotel priznati. Izgovarjal se je, da ni vodil vseh predpisanih knjig in da se je del evidence zato zamešal. Po njegovem pa je bila veliko kriva tudi poplava, ki je zalila klet in uničila dokumentacijo. Ker je dokazano, da je bil obtoženeц večkrat opozorjen, da mora voditi poslovne knjige, pa se za opozorila ni zmenil, je sodišče smatralo, da je vnaprej privolil v možnost pomanjkljivih ali napačnih podatkov. Glede poplave pa: če je voda zalila Tratnikovo klet, bi moral takoj javiti davčni upravi, da je dokumentacija uničena. Tega ni naredil.

Občinsko sodišče v Krškem je na razpravi, ki ji je predsedoval Marjan Zibret, spoznalo Tratnika za krivega davčne utaje in ga obsodilo na 2 meseca zopora in plačilo 3.000 din kazni. Sodba še ni pravomočna.

POPRAVEK

Danes popravljamo vest, ki smo jo objavili prejšnji četrtrek na zadnji strani Dolenjskega lista pod naslovom „Eksplozija zaradi bari“. Dijak srednje tehnične šole Stanislav Sintič iz Kostanjevice je kupil barve v kostanjevski trgovini ter lekarni in ne kot so nejasno sporočili iz UJV Celje, da je prinesel barve domov iz šole.

POŽAR V KRŠKEM

13. decembra ob 13.30 uri je izbruhnil požar v stanovanju Ivana Romiha v Humekovi ulici 31 v Krškem. Goreti je začelo v dnevni sobi pohištvo, parket, knjige, v prtiličju enonadstropne hiše se je vžgal topli pod. Zena Marija je v kuhinji s premogom kurila štedilnik. Dunne cevi so speljane v dnevno sobo v zidni dimnik. V bližini tega priključka je bila lesena omara. Ugotovili so, da je požar izbruhnil zaradi izpadle dimne cevi. Ker je bila v bližini omara, je prišlo do požara. Škoda znaša 15 milijonov starih unarjev. Požar so gasili naprej dijaki tehnične šole, potem so prišli tudi krški gasilci.

So kazni dovolj hude?

opravka s sodnijo, trdi, da so kazni prehude, kdor pa karakteristike še nima omadeževane s sodno kaznijo, se bo pridružil, da so sodišča odločno premala. O tem menijo:

JURE MATEKOVIČ, organizator v računskem centru BETI, Metlika: - Sem porotnik pri občinskem sodišču v Črnomlju. Sodimo pač po zakonu, kot občan pa mislim, da so za nekatera kazniva dejanja zagrožene kazni premale. V mislih imam posebno gospodarski kriminal. Verjetno je tudi zaradi blagih ukrepov zadnje čase več takih primerov. Sem pa proti temu, da bi delali red samo z ostrijšo kaznovanjem politiko: človeka moramo vzgajati tako, da ne bo zapadel v kriminal!

MARTINA AJDIŠEK, uslužbenka podjetja Mercator - enote Standard v Novem mestu: - Meni se zdijo kazni na splošno prenizke, posebno za ljudi, ki se z večjo vsoto okoristijo na račun družbenega premoženja. Premajhne so tudi razlike, npr. v kaznih za take, ki so le kuro vzeli sosedu, in za tiste, ki so ukradli milijone. Tudi po trgovinah nekateri kradejo na debelo, pa jih preveč v rokavicah obravnava. Po mojem bi ostrišje kazni zoper vse tatvine zajezile tovrstni kriminal.

POLOMCA UREK, predmetna učiteljica, Videm-Krško: - Vidimo, da je nekaterih kaznivih dejanj vedno več. Zoper te bi se morali zavarovati tudi s hujšimi kaznimi. Denimo: za okoriščanje z družbenim premoženjem ali ponahevo in vinjene voznike, ki povzročijo prometno nesrečo, bi morali po mojem poseči po strožjih ukrepih kot doslej.

R. B.

KRONIKA NESREČ

NOVO MESTO: PREKRATKA RAZDALJA - 11. decembra popoldne je Martin Klobučar iz Novoga mesta pri tovarni obutev zavil z avtom v levo in ustavil, ker so naproti prihajala vozila. Zaradi prekrajne razdalje pa za njim vozeči voznik osebne avtomobila Mihael Nagel iz Zalne ni mogel ustaviti in je trčil v Klobučarjev avto. Škode je za 3.000 din.

Gotne vasi. Lipovčevci so odpeljali v bolnišnico. Gmotne škode je za 1.000 din.

METLIKA: VPREGA BREZ LUČI - Zdravko Rožič je 11. decembra zvečer vozil avtomobil iz Metlike proti Črnomlju, med potjo pa mu je naproti po levi pripeljala konjska vprega brez luči. Voznik avtomobila je zavil v levo, istočasno pa je zavil tudi Anton Kralj iz Rosalnica, voznik vprege, tako da sta trčila. Konj je dobil tako hude poškodbe, da so ga morali zaklati, skupna škoda pa znaša 18.000 din.

NOVO MESTO: MOKRA CESTA - 14. decembra zvečer je Marjan Kovač vozil kombi proti Glavnemu trgu. Na mokri cesti je vozilo v ovinku zaneslo, da je trčilo v parkirani osebni avto Milana Bevca z Mestnih njiv. Škode je za 1.200 din.

METLIKA: TRČENJE V OVINKU - Za 3.500 din škode je nastalo pri trčenju 13. decembra v bližini CBE v Metliki, ko je v nepreglednem ovinku Ivan Vrbanec iz okolice Vnice zavil v levo ravno taktak, ko je z avtom pripeljal neki Avstrijec.

KANDIJA: POLEDENELA CESTA - Marjan Tramte je 15. decembra vozil tovornjak čez mesto in cesto posipaval s soljo. Ko je v kandijskem križišču naproti pripeljal avto Branko Švajger, ga je na poledeneli cesti zaneslo v prednji del tovornjaka. Škode je za 2.500 din.

MRZLA LUŽA: PRI TRČENJU DVA RANJENA - 16. decembra popoldne je Anton Urbančič iz Iglenika vozil avto proti Veliki Loki, v Mrzli luži pa je srečal avto Alojza Kotarja iz Velike Ševnice. Ker je bila cesta poledenela sta vozila trčila in imata za 9.000 din škode. Pri nesreči pa sta se laže poškodovata tudi Urbančič in njegova sopotnica.

ŠKEMLJEVEC: AVTO V VPREGI - Ko je Marko Poljak iz Škempljevca 13. decembra popoldne vozil drva od Hrasta proti domu, je pri odcepu zavil proti domači vasi, naproti pa je pripeljal avto Jože Jakovič. Ker voz ni imel luči, je prišlo do trčenja. Škode je za 15.000 din.

ČIGANI SO GA NAPADLI - 15. decembra zvečer so neznan čigani na železniški postaji v Novem mestu napadli domačina Antona Krašovca, ko je odhajal iz restavracije. Vzeli so mu 750 din.

ČLOVEK V JARKU

Ko je 16. decembra zvečer 74-letni Francišek Antončič iz Gor. Koroškega hodil ob desnem robu magistralne ceste Ljubljana - Zagreb, ga je dohitel neznan voznik in ga podrl. Voznik je odpeljal dalje. Dva čigani, ki sta slišala iz jarka klice na pomoč, sta ponesrečenemu pomagala in poskrbela da so ga odpeljali v bolnišnico.

NE ODPRI TE VSAKOMUR!

Zadnje čase se na novomeškem območju tatvine množijo kot gobe po dežju. Vse kaže, da je med raznimi prodajalci s plastiko, oktaksi in plateninami, ki obiskujejo novomeški trg, tudi skupina, ki načrtno krade. Hodijo po domovih, ponujajo svoje izdelke, če pa je priložnost, stranko okradejo. Miličniki so že večkrat priporočili skrbno zaklepanje stanovanj, toda ponekod imajo znikavati še vedno lahko delo. Vhodna vrata so namreč odprta.

Pravilnik obvezuje

Boris Savnik: »ZKPO je na tekočem, je torej že tudi informacijski center za kulturo«

Predsednik turističnega društva Otočec – Šmarješke Toplice Tine Tomšič je v zadnjem četrtkovem intervjuju vprašal, ali kdo pri kulturni skupnosti oziroma pri Zvezi kulturno-prosvetnih organizacij razmišlja o tem, da bi vse, kar je v zvezi s kulturo, osredotočili na eno mesto. „Včasih, kadar se zanimaš za to ali ono gostovanje, kot jih pri nas prirejamo v okviru Dolenjskega poletja, moraš pritisniti na precej kljuk in odpreti nemalo vrat, da dobiš ustrezen odgovor.“ je poudaril med drugim.

„Zdi se mi, da je potrebno k temu odgovoru še nekaj dodati.“

„Po dogovoru z društvi organizira ZKPO zanje ali v njihovem imenu najrazličnejše prireditve. Ob tem je vsak trenutek sposobna in pripravljena dati informacijo o tem, kdor koli jo želi. Postregla mu bo tudi z napotki, kako in kakšne prireditve organizirati. Ob tem naj poudarim, da so tudi kulturne skupine voljne sodelovati ali samostojno nastopiti kjer koli in kadar koli.“

„Torej že imamo tako središče, po katerem sprašuje Tine Tomšič?“

„Vsaj mislim, da je to ZKPO s svojo pisarno na Prešernovem trgu v Novem mestu.“

„Kaj pa če bi kdo želel arheološko ali knjižno razstavo...?“

„Pride naj na kulturno skupnost, pa bo vse zvedel, tudi napotke, kako zadevo izpeljati. Lahko bo obširneje zvedel o dejavnosti poklicnih ustanov, ki jih imamo pri nas: o študijski knjižnici Mirana Jarca, Dolenjskem muzeju (in galeriji), Zavodu za kulturno dejavnost, spomenišnemu varstvu in drugih.“

Boris Savnik je želel, naj bi prihodnjič gostoval v četrtkovem intervjuju Jože Suhadolnik, načelnik oddelka za upravne zadeve. Zastavil mu je takole vprašanje: „Dejavnost in razvoj študijske knjižnice, Dolenjskega muzeja in Zavoda za kulturno dejavnost omejujejo, da ne rečem preprečujejo, zasebni stanovalci pod njihovo streho. Že več let teče beseda, da bi se naposled zavzeli in stranke izselili, pa ni pravega učinka. Zanima me, ali bomo kaj kmalu dočakali, da bodo kulturni prostori služili samo kulturi.“

I. ZORAN

30-letnico partizanske brigade Matija Gubec, katere tradicije razvija enota v vojašnici Milana Majcna, so proslavili 12. decembra v Brslinu. Na slavnosti je govoril komandant Rade Petrovič. Proslave so se poleg vojakov in starešin udeležili tudi mladinci iz novomeških šol. Po proslavi so mladinci in vojniki pripravili skupno prireditev. (Foto: I. Zoran)

PRED SOBOTNO SEJO OBČINSKE KONFERENCE SZDL

Volitve 1974 - naloga št. 1

V javno razpravo gresta: občinski statut in vsebinska zasnova Dolenjskega lista - Kandidat za novega predsednika Uroš Dular

Pripravam na volitve v letu 1974 bodo posvetili na sobotni seji občinske konference SZDL v Novem mestu osrednjo pozornost. Socialistična zveza že dalj časa evidentira možne kandidate za občinska in druga telesa,

vendar pa je evidentiranje le ena izmed mnogih njenih nalog.

Na tej seji bodo začeli tudi javno razpravo o osnutku občinskega statuta in vsebinski zasnovi Dolenjskega lista ter izvolili delegate v medobčinski

svet Socialistične zveze, ki ga snujejo za občine Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje.

Mandat članom konference in drugim organom bodo podaljšali. Sprememba bo le v vodstvu: izvolili bodo novega predsednika konference, kandidat pa je Uroš Dular. O kadrovskih spremembah so govorili tudi na sektorskih posvetih, kjer so med drugim ugotavljali, da na podeželju ni na pretek ljudi, ki bi bili pripravljene delati v SZDL.

Osemnajst podpisov

V SGP Pionir devet TOZD - Danes: za GIPPOS

V SGP Pionir, ki šteje okoli 3000 zaposlenih, so ustanovili devet TOZD: sektor Novo mesto, sektor Ljubljana, sektor Krško, sektor Zagreb, mehanško-kovinski obrat, 'esni obrat, Togrel, SIP in skupne službe. Samoupravni sporazum, ki ureja odnose med TOZD, so podpisali prejšnji teden v garni hotelu na Otočcu - iz vsake TOZD dva delegata.

Pred podpisom je pomočnik direktorja inž. Stojan Horvat poudaril: „Pionir doživlja prelomnico po 26-letnem obstoju. Devet TOZD pomeni, da ustavnih načel ne uresničujemo polovičarsko. Naši delavci

se te nove samoupravne organiziranosti niso ustrašili, kakor niso imeli do zdaj bojzani pred nobeno še tako odgovorno gradnjo. V TOZD bodo neposredno samoupravljanje, solidarnost in jasnost poslovanja ter ekonomska učinkovitost imeli še večjo veljavo.“

Direktor poslovnega združenja GIPPOS inž. Sergej Bubnov je poudaril, da bodo danes podpisali še en samoupravni sporazum: temeljni akt o ustanovitvi združenega podjetja GIPPOS. Posobno kot pri poslovnem združenju bo Pionir tudi pri združenem podjetju soustanovitelj.

Inž. Zoran Arh deli listine v podpis.

Predsednik delavskega sveta Tone Bučar je razdelil podpisnikom iz posameznih TOZD po en izvod podpisanega samoupravnega sporazuma in delitvene bilance.

ZA DELAVSKO MLADINO

Na pobudo sveta za filmsko vzgojo pri ZKPO sta občinski komitej ZMS in Zavod za kulturno dejavnost v Novem mestu pripravila abonmaj-ske filmske predstave za delavsko mladino. Odziv na razpis, ki ga je razpisala ZM med aktivni, je bil zadovoljiv. Za začetek bodo take predstave v Novem mestu (prva je bila 6. decembra, ogledali so si „Cvetje v jeseni“), prijavljajo pa se tudi aktivni iz Straže, Mirne peči, Sentjerneje in drugih krajev. Vsega bodo v okviru abonmaja zavrteli deset filmov.

»Sutjeska«

Film S. Deliča teden dni v Novem mestu

Osrednji dogodek v počastitev dneva JLA v Novem mestu je nedvomno Deličev film „Sutjeska“, ki so ga ta teden začeli dopoldne in popoldne predvajati v Domu JLA. To pa ni edino darilo pripadnikov JLA prebivalstvu Novega mesta in okolice. Po večjih krajih bodo videli obiskovalci tudi „Bitko na Neretvi“, film, ki tudi pripoveduje o bojih naših narodov za osvoboditev.

Jutri zvečer bo v Domu kulture slavnostna akademija, na kateri bodo nastopili med drugim člani Komedije iz Zagreba. Dopoldne pa bo na Otočcu sprejem za pionirje, mladince, nosilce partizanske spomenice 1941, narodne heroje in matere padlih borcev.

Pripravili so tudi vrsto drugih najrazličnejših srečanj v počastitev 22. decembra. Enote bodo obiskale delovne kolektive, športniki vojaki se bodo pomerili v šahu, streljanju in namiznem tenisu s športniki Novega mesta, starešine pa bodo predavali v šolah o pomenu dneva JLA.

UPOKOJENCI

UO novomeške podružnice društva upokojencev bo priredilo 23. decembra ob 9. uri v sindikalni dvorani (Društveni trg) sestanek, na katerem se bodo pogovorili o vprašanjih, ki zanimajo vse upokojence in še posebej člane društva. Sestanka se naj udeležijo vsi, razen članov, ki so vključeni v terenska poverjenstva.

Novomeška podružnica DU hkrati sporoča, da bo priredila za svoje člane, njihove svojce in prijatelje silvestrovanje, ki bo 31. decembra v klubskih prostorih v Citalniški ulici. Igral bo ansambel Danči. Za rezervacijo je treba plačati 50 din, za kar bodo udeleženci dobili večerjo, hkrati pa jim ne bo treba posebej plačati za godbo in ples.

SAMAJAMA

Cesta, ki drži iz Smihela v Birčno vas, je slabo vzdrževana. Prebivalci plačujejo prispevek za uporabo mestnega zemljišča, cesta pa je še vedno pod prahom. Samajama ji pravijo ljudje. Tudi cesta proti Regerči vasi je slaba. Kdaj bo bolje? SF

Klub razpuščen-kaj pa zdaj?

Stališče ZMS je, naj bi mladi svoj prosti čas porabili v društvih

V Novem mestu je že dolgo pereče vprašanje zabave in prostega časa pri mladini. Prvi koraki za izboljšanje takega stanja so bili narejeni z otvoritvijo mladinskega kluba v Seidlovi 2. Klub je po zaslugi pešice, ki je poskušala zadevo urejati po svojih močeh, do nedavnega še deloval.

Občinska konferenca ZMS je kot ustanoviteljica kluba delo v njem prehitro izpustila iz rok ter klub prepustila vodstvu, ki pa nadaljnje organizacije ni zmoglo. Na 7. seji predsedstva občinske konference 16. novembra so ocenili delovanje

kluba in odnos konference do takega kluba. Ugotovili so, da upravni odbor kluba ne more biti politično neodvisen, zato je predsedstvo konference sklenilo ukiniti mladinski klub, ki sicer nima kadrovskih in gmotnih možnosti za nadaljnje delovanje. Sklenili so, naj disco klub še deluje in skrbi za ples ter glasbeno vzgojo mladih.

Na plečih vodstva občinske konference ZMS je še vedno običajna naloga, da uredi zabavo in koristno porabo prostega časa mestne mladine, kakor to dovoljujejo kadrovske in gmotne razmere, saj na vlaganja v te namene še ni računati tako kmalu.

Na nedavni 8. seji predsedstva občinske konference, ki so se udeležili tudi nekateri predstavniki specializiranih organizacij (mnogi vabljivi so izostali), so poudarili, da želijo te organizacije vključiti še več mladine v svoje vrste, vendar je odziv preslab.

Predsedstvo je ocenilo, da je mladina preslabo informirana o društvih, njihovih delovnih načrtih, članarini in ne nazadnje tudi o tem, kje se lahko prijavijo. Zato bo poskušala občinska konferenca v akciji, ki se začneja ta mesec in bo končana januarja prihodnje leto, prek plaka-

to, brošur in sredstev javnega obveščanja seznaniti mladino o delu društev in drugih organizacij ter jim posredovati pot vanje.

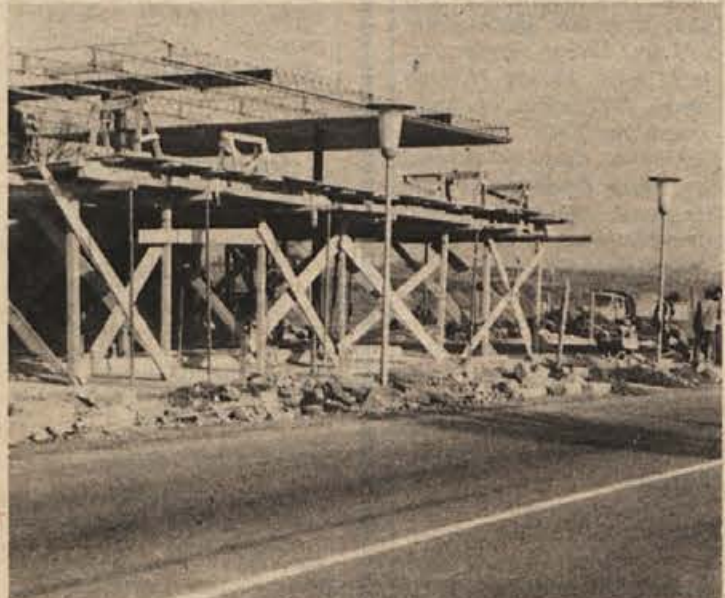
Če bi dosegli, da bi se mladi vključili v specializirane mladinske organizacije, bi že znatno uredili njihov prosti čas. Kajpak bo potrebno še veliko truda, da bi to problematiko rešili, za kar pa je odgovorna širša družbena skupnost. Pojavi in razširjanje alkoholizma, prestopništva in uživanja mamil med mladino zahtevajo učinkovito in odločno urejanje teh vprašanj.

MARJAN PAVLIN

Suhokrajinski drobiž

ZUŽEMBERŠKA MLADINA se je lotila preurejevanja klubskih prostorov v žužemberškem domu Ljudske tehnike. Mladincem pomagajo tudi odrasli. Dela so v glavnem pristojna.

OSNOVNA ORGANIZACIJA ZKS ŽUŽEMBERK je imela pred dnevi letno konferenco, ki jo je sekretariat izredno dobro in skrbno pripravil. Po izčrpnem poročilu je bila zelo živahna razprava, v kateri je sodeloval tudi sekretar občinskega komiteja ZKS Novo mesto Janez Šlapnik in prispevek k razjasnitvi nekaterih odprtih vprašanj, ki so jih v svoji razpravi postavili člani. Na konferenci so izvolili nov sekretariat: vodi ga Stane Gorinšek.

Novo bencinsko (pokrito) črpalko Petrol gradijo na Otočcu. Tako bodo mogli dobiti bencin tudi avtomobilisti, ki se bodo pripeljali iz zagrebške smeri z izpraznjenimi rezervoarji.

Novomeška kronika

KAJ SI IZMIŠLIJAS! - Neverjetno nesramen kupec se je v Dolenjki Delikatesi na Glavnem trgu zapletel v prepis s prodajalko. Nesramni potrošnik je želel kupiti nekaj krakovske salame, a mu je prodajalka ni hotela narezati. „Kupite letno salamo, če hočete; krakovske ne bom rezala, dokler letne ne prodamo!“ je dejala presenečenemu kupcu, ki je vse do tistega trenutka živel v neumnem prepričanju, da je trgovina zaradi potrošnikov.

„VREMENKO“ UTIHNIL - Radio že dalj časa med vremenskimi poročili iz Slovenije ne omenja Novega mesta, pa so se začeli poslušalci spraševati, ali ni „našega vremena“ hud mraz nagnal v posteljo.

OPOZORILO V MRaku - Odkar kandidski most ponoči ni razsvetljen, je marsikdo zaskrbljen, najbolj pa tisti, ki so prepričani, da se bo starec lepega dne zrušil pod prehudo obremenitvijo. Takim svetujemo, naj bodo brez skrbi: dokler bo z mostu še odmeval trušč premikajočih se železnih plošč, bodo vedeli, da bodo zjutraj še lahko prišli po tem mostu z enega na drug breg.

DOMISELNOST PA TAKA - V Metropolovi kavarni imajo zelo domiselno natakario, ki poustvarja želje gostov in jim nosi na mizo to, za kar sama meni, da je prav. Nagradno igro coca-cole pojmuje po svoje, zato se potrudi, da gostov, ki si zaželejo te pijače, originalni zamški ne motijo. Menda ne verjame, da bi gosta doletela sreča v taki igri...

TRZNICA - Manj zelenjave in več suhe robe - to je značilno za tržne dni v zadnjem času. Kaže, da je mraz za dalj časa zamrznil tudi cene, ki niti ne poskočijo niti ne padejo.

ROJSTVA - Rodile so: Slavka Baržič iz Kristanove 120 - Nina, Magdalena Razpovič iz Zagrebške 12 - Marjano, Vera Predovič iz Ulice Ivana Roba 13 - Boštjana in Nevenka Pavlin z Zagrebške 4 - Aleša.

POGREBI - Umrta je Franciška Fink, socialna podpiranka iz Gotne vasi, v 81. letu starosti.

Ena gospa je rekla, da je oblezla vse štacune, pa ni nikjer dobila enega samega trakca termobanda, da bi z njim zamašila luknje pri oknih in vratih. Je rekla, da je za silo kar stare hlače zatlačila pod balkonska vrata, češ da je to še vedno kor zmrzovati.

Šeširovi izdelki v Stari vasi, kjer je tovarna pokrival iz Skofje Loke pred kratkim odprla svoj obrat. Podjetje „Šešir“ ima zdaj dva zunanja obrata, v Gorenji vasi in Poljanski dolini in na Bizeljskem. Konfekcije so vpeljali šele zadnje čase. V Stari vasi so zaposlili dvanajst delavk, ki bodo izdelale 50.000 čepic na leto. Obrat ima lepe razvojne možnosti, saj bo v njem lahko delalo najmanj 50 žensk.

Trem še enega za povezavo

Sodelovanje med občinskimi konferencami SZDL bo poslej organizirano

Zgledu medobčinskega sveta ZK Posavje bodo sledile tudi občinske konference Socialistične zveze. V Brežicah so obravnavali predlog za tako povezovanje na seji izvršnega odbora 12. decembra. Skupni organ, ki ga nameravajo ustanoviti, bo povezoval in usklajeval delo občinskih organizacij in njihovih organov pri urejanju vseh vprašanj medobčinskega pomena.

To pomeni, da bo zapolnil vrzel, ki so jo do sedaj občutile občinske konference SZDL v Sevnici, Krškem in Brežicah. Od časa do časa so se predstavniki teh organizacij že posvetovali med seboj, vendar je bilo to odvisno od pobud posameznikov in srečanja niso bila organizirana.

Skupni organ bo imel naziv medobčinski svet SZDL Posavje, sestavljale pa ga bodo delegacije iz vseh treh občin. Ta se bo

dogovarjal za skupne akcije občinskih konferenc, organiziral bo stike in sodelovanje z republiško konferenco SZDL, pa tudi z drugimi regijami, občinskimi organizacijami in medobčinskimi organi.

Od take oblike se nadejajo v prihodnje predvsem novih pobud, ki so v času medsebojnega dogovarjanja še kako dobrodošle. Po predlogu, ki je zdaj v obravnavi, naj bi vsaka občinska konferenca delegirala v svet

po pet delegatov, po enega predstavnika pa bodo imenovali vanj medobčinski organi Zveze komunistov, sindikatov, Zveze mladine in Zveze borcev NOV.

Svet bo uredniševal naloge ne le na svojih sejah, ampak tudi na skupnih sejah z izvršnimi odbori občinskih konferenc SZDL, s skupnimi analizami in raziskavami, z organizacijo posvetovanj, seminarjev in drugih delovnih oblik, ki jih bodo sproti narekovala potrebe. To pomeni, da v Posavju tudi na tem področju brišejo občinske meje in da za skupno delo ne bo ovir.

ČIGAVI SO DOMOVI?

V brežiški občini je več kulturnih domov, ki so slabo vzdrževani. V njih se razvija raznovrstna dejavnost, ne samo kulturna. Razen tega se vedno ni razčiščeno, kdo so lastniki domov. Iz tega namreč izvirajo tudi obveznosti, zato temeljna kulturna skupnost zahteva, naj občinska skupščina poskrbi čimprej za razgovor, na katerem bodo te stvari dokončno pojasnili.

Tako naprej do tisoč

Mladi se prizadevno vključujejo v krvodajalske akcije v brežiški občini. Vsakokrat jih je med prostovoljci precejšnje število. V letošnji decembrski akciji je bilo na primer kar 20 učencev četrtega razreda gimnazije, ki so se jim pridružili učenci šole za blagovni promet in mladi delavci iz podjetij.

Med delovnimi organizacijami je spet vodila tovarna avtomobilskih prikolic IMV s 55 krvodajalci, zelo dober pa je bil tudi odziv Tovarne pohištva in vojne pošte Cerklje.

Razen velikega števila mladih je bilo med darovalci tudi precej občanov, starih znancev, ki so že prestopili 60. leto in ki so bili že doslej dolga leta krvodajalci. Najstarejši so bili: Marija Zorič (70 let), Franc Jamnik (65 let), Miha Hervol (65) in drugi. Predsednik občinske skupščine Vinko Jurkas je tokrat že dvajsetič daroval kri, Franc Žnideršič dev tindvajsetič, Franciška Omerzo dvaindvajsetič, Vlado Medveščak pa devetnajstič.

Ce bo odziv še naprej tako dober in če bodo kolektivi tudi v prihodnje pokazali za krvodajalstvo toliko razumevanja kot zadnje čase, potem prihodnje leto ne bo težko povečati števila krvodajalcev od 868 na tisoč. Na to so upali že leto, vendar je bil čas za akcijo neugoden, delno zaradi hudega mraza, delno pa zaradi redukcije električne energije.

M. J.

Kdo naj komu kroji pravico?

Vsaka zgodba ima svoj nauk in prizadeti so ga dobili tudi tokrat

„Za kmetijo na Gorjancih je sedem kubikov drv premalo na leto,“ so se drug za drugim oglašali odborniki iz kmečkih vrst, ko je bil pred skupščino v Krškem pravilnik o določanju količin lesa za domačo porabo. V drugih občinah so pravilnik potrdili, tu pa so ga sprejeli s priporočilom, naj bi dovoljeval do deset kubikov prostorninskega lesa za domačo porabo, ne le sedem, kot je predlagano.

Pravilnik bo urejal te stvari le začasno, do sprejetja novega zakona o gozdovih, kar ni več daleč. V njem je med drugim še zapisano, da ima vsak kmet, lastnik gozda, za svoje gospodarstvo pravico posekati še dva kubika iglavcev ali listavcev za tehnični les. Na to ni bilo pripomb. Odbornike je razburila le omejitev za drva, češ da nekateri zmrzujejo. Odgovor na to so dali sami, ko so povedali, da si vsak naseka toliko drv, kolikor jih pokuri, da pa seveda plača le prispevek od sedmih kubikov. Torej si tako ali tako vsak vzame, kolikor potrebuje, čeravno si v sili tudi zdaj lahko poseka več kot za sedem kubikov, če plača sporni

simbolični prispevek, ki je predpisan.

NOVI KANDIDATI

V Krškem je bila 11. decembra zadnja seja komiteja občinske konference ZK v sedanji sestavi. Na njej je kadrovska komisija poročala o predlogih za bodočo občinsko konferenco in njene organe, člani pa so razen tega povedali svoje pripombe k osnutku poročila, ki ga bo podal sekretar na volilni konferenci.

LE TAKO NAPREJ!

V krški občini je decembrska akcija za odvzem krvi odlično uspela. Na Senovem so 5. decembra zabeležili 214 odvzemov. Prišlo je 230 prostovoljcev, vendar so jih 16 odklonili. V Krškem je prišlo na odvzem krvi 350 občanov, odklonjenih pa je bilo 26. V obeh akcijah, spomladi in zdaj, se je odzvalo 1484 krvodajalcev, od katerih je lahko darovalo kri 1360 občanov.

POZIMI O CVETJU

V dvorani restavracije „Pod Gorjanci“ v Kostanjevici bo v soboto, 22. decembra, predavanje z diapozitivi „Dom v cvetju“. Prireja ga krško hortikulturno društvo, ki napoveduje v kratkem v Krškem predavanje „Vzgoja in oskrba sobnih rastlin“.

Kmetje namreč trdijo, da ta prispevek še daleč ni simboličen in da se jim zdi to krivično. In vendar je razen delavskega sveta Gozdnega gospodarstva glasoval za tak pravilnik tudi svet kmetov, lastnikov gozdov.

„V njem prevladujejo kmetje, ki imajo veliko gozdov in zato les lahko prodajajo,“ so spet zatrjevali Penca in drugi odborniki.

„Torej je narobe nekaj drugega,“ se je oglašil poslanec dr. Jože Brilej. „V prihodnje izvolite take predstavnike, ki bodo zastopali tudi interese vas revnejših,“ jim je priporočil. Torej vendarle kaže bolj upoštevati, koga bodo izvolili. Če sami ne bodo zvraven, jim bodo krojili predpise drugi, v tem primeru blagovni proizvajalci, ki prodajajo les gozdnemu gospodarstvu.

J. TEPPEY

ODPRTA CESTA – PREPOVEDANO PARKIRANJE!

Obsavsko cesto Krško-Sevnica bodo morali odpreti za ves promet že 1. januarja prihodnjega leta. Ker se bo tako tranzitni promet skozi Krško močno povečal in bodo po glavni mestni ulici poslej ponovno vozili tudi največji tovornjaki, bi lahko prišlo tudi do večjih zastojev. Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri občinski skupščini je zato sklenil, da prepove vsakršno parkiranje na Cesti krških žrtev. V dogovoru s krajevno skupnostjo bodo do 1. januarja zato na nekdanjem sejmišču uredili prostor za parkiranje osebnih motornih vozil in tja prestavili tudi avtobusno postajališče, ki je sedaj pred poslopjem občinske skupščine. Da ne bi občani plačevali kazni za parkiranje vozil na kmalu prepovedanem območju, jih že sedaj opozarjamo na to novost. Svet za preventivo in vzgojo v prometu jih naproša, naj bodo kar se da disciplinirani.

Z. ŠEBEK

„Rumene rutke“ iz otroškega vrta v Krškem se vračajo z ure prometa ob glavni cesti skozi mesto (Foto: Jožica Teppey)

KRŠKE NOVICE

PROŠNJA ZA POMOČ – Izvršni odbor temeljne kulturne skupnosti bo poprosil republiške skupnost za sofinanciranje nekaterih kulturnih akcij. Za večjo družbeno skupnost se bodo potegovali krška „Valvasorjeva knjižnica in čitalnica“ ter kostanjeviški dolenski kulturni festival, Forma viva, sklad za obnovo tamkajšnega cistercijanskega samostana in vinarski muzej-oddelek slovenskega tehniškega muzeja.

JUTRI PROSLAVA – Koordinacijski odbor za pripravo proslav je sklenil, da bo svečana akademija v počastitev dneva JLA jutri zvečer v dvorani delavskega prosvetnega društva „Svoboda“. V kulturnem programu bodo nastopili harmonikarji in Karlovec, občinstvu pa se bo prvič predstavil mešani pevski zbor, ki ga vodi Adolf Moškon.

SLOVESEN ZAKLJUČEK – Tekmovanje za plaketo Matije Gubca, ki ga je ob 400-letnici hrvaško-slovenskega upora razpisala občinska Zveza prijateljev mladine, so

slovesno zaključili to soboto. Dopoldne so v pionirski sobi osnovne šole odprli razstavo fotoamaterjev in filatelistov, zatem pa je bilo posvetovanje na temo „Prosti čas otrok“. Popoldne je bila v dvorani Svobode slovesna akademija, na kateri so 67 sodelujočim pionirskim odredom podelili zaslužene plakete.

DOVOLJ TEKEM – Z redno vadbo v malem pokritem bazenu krške osnovne šole pionirji Celulozarija hitro napredujejo. Plavalci pa se udeležujejo tudi številnih tekem po slovenskih in hrvaških bazenih. Preteklo soboto so nastopili v Kranju in na Ravnah, do konca decembra pa bodo merili moči še v Zagrebu, Trbovljah in ponovno v Kranju.

PONOVNO SEMINAR – Vodstvo Posavske pevske zveze ugotavlja v prvem letu delovanja zadovoljive uspehe. Da delo ne bi zastalo, nameravajo še ta mesec v Krškem pripraviti strokovni seminar za pevovodje, ki ga bodo zaključili z večernim koncertom.

OB NEDELJAH PEŠ

Prebivalci Senovega vprašujejo, zakaj so 8. v nedeljo brez avtobusov do železniške postaje in nazaj. Na seji občinske skupščine je bilo pojasnjeno, da so si jo zapravili, ker so zamudili rok za odgovor avtobusnemu podjetju. Kakorkoli so ga morda tudi sami polomili, pa vendarle ne more ostati tako, zato se bodo še naprej potegovali za lokalno progro tudi ob nedeljah.

SKUPŠČINA SODELUJE

Občinska skupščina v Krškem je na zadnji seji zagotovila soudeležbo pri najetu posojila za zgraditev primarne kanalizacije mesta Krškega in okolice. Posodila bo 400 tisoč din. Prav toliko bo prispevala krajevna skupnost in tako omogočila podjetju Kostak razpis natečaja za potrebno kanalizacijo.

NOVO V BREŽICAH

SOLA JE PRIZNANA. Nižja glasbena šola v Brežicah je 13. decembra dobila dokument o verifikaciji. V tej šoli se izobražuje že nad 180 otrok iz vse občine. Zanimanje za to vrsto izobraževanja se povečuje, žal pa stavba, v kateri je pouk, ni več primerna za te namene. Vodstvo šole jo vzdržuje in obnavlja, kolikor finančno zmore, vendar to ni dovolj. Poslopje je staro in ni več varno za pouk, zato bodo šoli morali najti prostor drugje ali pa ji zagotoviti denar za temeljito obnovo sedanje stavbe, v kateri so trhli stropovi življenjsko nevarni.

PRISPEVKI ZA KUMROVEC. V brežiški občini se zbirajo sredstva za dom borcev NOV in mladine Jugoslavije. Skupen prispevek za občino se mora povzpeti na 150 tisočakov. Med delovnimi organizacijami se je dobro odrezala Tovarna pohištva, kjer je sindikat prispeval 5000 din. Občinska skupščina je namenila za dom v Kumrovcu 10.000 din, temeljna kulturna skupnost pa je te dni nakazala 2500 din.

KAJ, ČE BO GORELO? Večina naselij ima vodovode, ki so jih gradile vaske ali krajevne skupnosti s prispevki občanov. Tam, kjer so mislili na požar, so priključili hidrante, toda premer vodovodnih cevi je premajhen. Tako ni zagotovljen pretok vode, ki mora biti najmanj pet do osem litrov na sekundo pri štirih atmosferah. Ponekod pa hidrantov sploh nimajo. Brežiški vodovod nima teh pomanjkljivosti, vendar pa število hidrantov ni bilo predvideno v skladu z občinskim načrtom požarnega varstva.

OSEM LET JE MINILO. Moški pevski zbor DPD Svoboda bratov Milavcev ima za seboj osem let prizadevnega dela. V tem času so imeli pevci dvanajst samostojnih koncertov, od tega dva na Madžarskem, po enega pa v Italiji, Srbiji in v Kranju. Redno so nastopali na pevskih revijah, proslavah, akademijah, trikrat na šentviškem taboru in tudi za stoletnico tabora v Sevnici. Pevci vabijo v svoje vrste mlade člane, da bi z njimi pomladili zbor.

BREŽIŠKE VESTI

Krmeljski vodovod spaja 10 vasi

Glavni vod izpod Gabrske gore velja 900 tisočakov - Ljudje so pridni

Dovolj pitne vode bo imela poleg Krmelja še vrsta krajev v tej dolini: Šentjanž, Gabrce, Videm, Koluderje, Gomila, Birna vas, Glino, Kamence, Hinje in Podboršt. Razen obeh večjih krajev, Krmelja in Šentjanža, je priključenih še 80 hiš. Vse je kazalo, da bo že letos prišla voda do vseh, marsikaj pa je dela zavleklo, tako da bo otvoritev šele spomladi. Marsikdo pa bo lahko imel vodo že prej: glavni zbirnik je nared, cevi glavnega voda polagajo sproti in tudi preizkušajo.

Duša tega vodovoda je predsednik krmeljske krajevne skupnosti Milan Levstek. Ob sedanjih obsežnih delih so se organizirali na svojevrsten način, ki zagotavlja množično sodelovanje. Pri krmeljski krajevni skupnosti imajo glavni vodovodni odbor. Vsak kraj ima v njem svojega predstavnika, razen tega pa imajo po vaseh še svoje odbore. Le-ti skrbijo za potek del na svojem območju. Tako so vaški odbori položili že za 140 tisočakov plastičnih cevi za stranske vode. Po vaseh so položili že vse cevi, sedaj delajo na napeljavah po hišah.

SKRB ZA MERJASCE

Referent za kmetijstvo pri občinski skupščini je 11. decembra sklical sestanek rejcev merjascev in svinj ter občinske veterinarske službe. Zadnji čas je namreč med kmeti vse večje zanimanje za rejo prašičev, k čemur so pripomogle tudi ugodnejše cene. V občini je na raznih krajih okrog 25 merjascev. Na sestanku so se dogovorili, da bodo veterinarji pregledovali tudi merjasce, da bo prašičji podmladek tak, kot je treba.

12. decembra je kopal bager za glavni vod že 500 metrov pod zbirnikom pri Primštalu. Kjer niso mogli kopati s strojem, bodisi zaradi kamenja ali gozda, so kopali ročno. Pri tem so se izkazali učenci 8. razreda krmeljske osnovne šole. Izkopali

KLUB MLADIH IMA PROSTOR

Doslej je lep čas sevnškega Kluba mladih še na papirju ni bilo kaj prida. Kako tudi, saj ni imel prostora, da bi se lahko v njem sestajali. Minulo soboto je bil v taborniškem domu za Koptarno ustanovni zbor, kjer so izvolili za predsednika Ivana Božiča, uslužbenca pri sevnški davčni upravi. V soboto je bila tudi uradna otvoritev kluba.

CENTER IN ŠE MARSIKAJ NA OGLED

Še danes je v mali sejni sobi občinske skupščine v Sevnici, razgrnjen urbanistični načrt za zazidavo novega centra v Sevnici, kjer naj bi stali poslovno-stanovanjski objekti, blagovnica, kulturni dom, hotel in še marsikaj drugega. Razgrnjena je tudi sprememba poti v obrtni coni v Dolenjem Boštanju in vprašanje dovoznih poti proti Sv. Ani v Šmarju.

li so jarek, dolg 1 km, skozi najslabši predel. Tudi šentjanski šolarji ne zaostajajo: kopali so za vod do svoje šole in proti vasi Glino.

Izvir pod Gabrsko goro obeta zanesljivo preskrbo z vodo. Tudi v suši prevre na dan po 12 litrov vode na sekundo. Ker je zajetje na višini 353 metrov, je čelo na Hinjcah in Gabrijelah še za 40 metrov višinske razlike! Kot nam je dejal predsednik KS Krmelj Milan Levstek, bo verjetno na kraju vse akcije cenejša, kot predvideva predračun, ravno zaradi truda, ki ga v dela vlagajo občani.

A. ŽELEZNIK

DPM pripravljeno

Kaj v koš dedka Mraza za 2.700 šolskih in 2.000 predšolskih otrok?

„Kaj bi tišjo, naredili bomo, kar zmoremo!“ je skromno dejal Valentin Hribar, upokojeni občinski načelnik za socialno skrbstvo, zadnje leto pa tudi predsednik občinskega odbora DPM, ko smo ga povprašali o pripravah na novoletno obdaritev otrok. Že novembra so prosili delovne organizacije za prispevke 10 dinarjev na zaposlenega, ki se naj bi natekli na račun za novoletno obdaritev otrok. Do 10. decembra se je odzvala večina delovnih organizacij v občini. Pri društvu prijateljev mladine so zadovoljni. Zamrlo je nekdanje nabiranje daril po terenu. Na seji občinskega odbora minuli petek so se odločili o načinu letošnje obdaritve, da bi vseeno ohranili prisrčnost in

VALENTIN HRIBAR: „Rednih virov denarja za to nimamo, vendar je odziv med podjetji lep.“

čar prireditve. Ob tem najbolj uživajo najmlajši. Učenci prvih štirih razredov bodo iz rok dedka Mraza prejeli darilne paketke, višji razredi pa kolektivna darila, kot so športni rekviziti in podobno. Leto bo kmalu naokoli, prazniki pa organizacije, ki bdi nad počutjem otrok, ne bodo našli nepripravljeni.

A. Ž.

S precejšnjo mero ribiške sreče se v Savi še vedno dobijo lepe ribiške trofeje. Tone Žibert iz Sevnice (na sliki) je minuli petek blizu Blance ujel na trnek tegale klena, ki je meril v dolžino kar 57 cm, tehtal pa je 3,47 kg.

Prizori, ki so bili značilni za konec tedna po vsej občini: na volišča v krajevnih skupnostih je v nedeljo prišlo kar 92 odst. vseh volivcev. Dobršen del občine je bil komaj prevozen, posebno na Trebelanskem, Catežu in Sela-Sumberku. V delovnih organizacijah so v petek marsikje glasovali že pred začetkom dela. Tako je bilo tudi na Gozdnem obratu Mokronog. (Foto: Železnik)

ZK: kaj spremenili po pismu?

30 odst. članov nima zadolžitve - Napredek pri akcijski enotnosti in idejnem delovanju ter ustanavljanju TOZD - Start interesnih skupnosti

Člani občinske konference ZK Trebnje so delovanje organizacije v času po pismu in 29. seji CK ZKS ocenili kot bolj razgibano. V tem času so se vrste Zveze komunistov okrepile z 31 novimi člani, predvsem iz vrst delavcev in mladih.

Sedaj deluje že 14 osnovnih organizacij ZK v delovnih organizacijah in v osmih krajevnih skupnostih, možnosti zanje pa so še na Trebelnem, v Dobriču in na Catežu. Uspešno so izvedli tudi nalogo, ki so jo imeli v akcijskem programu, v kateri so oživili politične aktivne v krajevnih skupnostih.

Do premikov je prišlo tudi pri ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela, v dokajšnjem številu obratov s sedežem matičnega podjetja zunaj občine, v preostalih pa imajo samoupravne akte v javni razpravi. Na konferenci so razpravljali tudi o integracijskih prizadevanjih. Premalo je bilo storjenega znotraj občine, razlog pa je v mnenju nekaterih, da z združevanjem ne bi ničesar pridobili. Take odločitve je treba dobro pretehtati. Ni še rezultatov akcije za združevanje treh

manjših, a za občino pomembnih podjetij: Komunalnega, Stanovanjskega podjetja iz Trebnja in Gradbenega in opekarskega podjetja z Mirne. Kot je menil v svoji razpravi predsednik občinske skupščine Slavko Kržan, ob začetnem delu TOZD ne smemo biti preveč nestrpni. Okrepiti je potrebno tudi družbeno akcijo za izobraževanje delavcev. Ob nekaterih kritikah na račun vodstva Kmetijske zadruge iz Trebnja, pa tudi Kolinske z Mirne je treba po mnenju predsednika Kržana gledati celovito in pred sprejemanjem ocen le-te temeljito pretehtati.

Tudi v socialni politiki so vidni nekateri uspehi: 250 socialno šibkim kmečkim otrokom je zagotovljen otroški dodatek, 546 otrok prejema brezplačno šolsko malico, učenci vseh četrtih razredov so bili v šoli v naravi (letos na morju). Šti-

pendije ima več delavskih in kmečkih otrok.

Občinski sindikalni svet pripravlja oceno svoje dejavnosti. V teku je tudi spreminjanje organiziranosti sindikatov, ki naj to organizacijo usposobi za boljše delo med delavci. Komunisti morajo tudi še bolj delovati v SZDL.

A. ŽELEZNIK

VESELI TOBOGAN V TREBNJEM

Minuli četrtek je uredništvo mladinskih oddaj ljubljanske televizije smenalo v trebanjskem prosvetnem domu priljubljeno mladinsko oddajo Veseli toboGAN. Predtem so si sodelavci televizije ogledali še nastopajoče na trebanjski osnovni šoli že dober teden pred prireditvijo. Niso imeli lahkega dela, saj so iz množice nastopa željnih šolarjev morali izbrati le nekatere.

ŠENTRUPERT: ZASLUG NIMA LE KS

Kot je bilo rečeno na zadnji seji občinske konference SZDL v Trebnjem, zaslug za uspešno izpeljan referendum za asfaltiranje cest, sam potek del in drugo nima izključno le svet krajevnih skupnosti, temveč tudi krajevna organizacija SZDL in drugi. K uspehom vodi le sodelovanje vseh.

MOKRONOG: INKOT ODNEHAL

Nekdanji obrat INKOT za predelavo plastike v Mokronogu ni delal drugega kot zgube. Prodajna cena izdelkov na trgu ni krila niti 50 odst. proizvodnih stroškov. To tudi ni bilo spodbudno za delavce. V TRIMU so minuli teden našli rešitev v tem, da so to nedonosno proizvodnjo ukiniteli. 9 delavcev, kolikor jih je pri tem delalo v Mokronogu, pa so zaposlili v Trebnjem. Za prevoz na delovno mesto in domov imajo delavci redni delavski avtobus TRIMA.

Smučarji vzor drugim

Trebanjski klub zbral od ustanovitve že 288 tisočakov - Trdni načrti za vnaprej

Na občnem zboru trebanjskega smučarskega kluba 10. decembra niso imeli težav z izbiro novega vodstva: odbor, ki je tako uspešno vodil zagon tega mladega kluba, je dobil soglasno zaupanje tudi za vodenje naprej. Klub je znal združiti prijetno s koristnim; kot so dejali na skupščini, so namreč v svoje delo domiselno vtikali tudi družbeno-politično dejavnost. Klub šteje že okrog 130 članov, posamezne akcije, npr. tečaji na trebanjski osnovni šoli, so doživeli izredno množičnost, imeli so tudi po 110 udeležencev.

Važno za nadaljnje delo je trda naslonitev na delovne organizacije. Od podjetij - kar 55 po številu (!!) - so v preteklem obdobju zbrali 186.000 dinarjev. Še pobratena srbska občina Obrenovac je prispevala 20 tisočakov. Med velikimi bodočimi nalogami je predvsem izgradnja turistične smučarske proge v Trebnjem, nabava snežnega topa, ki naj zagotovi sneg na progah v zimah, revnih s snežno odejo, in morda tudi nakup snežnega teptalca. Kar štiri popolne osnovne šole v občini so lani dobile prenosne vlečnice, letos jo je dobila še peta šola.

Člani kluba, predvsem pionirji in cicibani, so se uspešno

TTKS: PREDSEDNIK JE GOLE

Predsednik novoizvoljenega izvršnega odbora temeljne telesnokulturne skupnosti v občini je direktor TRIMA Ivan Gole. Skupščina nima stalnega predsednika. Glavna naloga novega izvršnega odbora je izdelava dolgoročnejšega programa telesne kulture v občini, po katerem naj bi dejavnosti tudi podpirali.

udeleževali republiških tekmovanj za kategorizacijo. Letos pripravljajo sodelovanje tudi s sindikalnimi organizacijami. Za ureditev vprašanja z lastniki zemljišč, ki onemogočajo klubu gradnjo turistične proge, so dobili na zboru zagotovilo o pomoči občinske uprave. Tako bo lahko proga nared že do naslednje sezone.

A. Ž.

TREBANJSKE IVERI

NE POZABITE OSAMELIH IN OSTARELIH - Občinski odbor Rdečega križa poziva vse osnovne organizacije Rdečega križa na terenu, da tudi letos ob kraju leta ne pozabijo na osamele in ostarele. Dostikrat prinese dobro počutje že prijateljski obisk, da človek le dobi občutek, da družba manj še ni pozabila. Občinski odbor prosi vse podporne člane, posameznike in kolektive, da poravnajo članarino, saj je to edini vir dohodka organizacije.

PONIKVE: NEZAŽELEN SEKRETAR? Na sestanku mladinskega aktivna Joško Prijatelj-Svobodan (Dol. nemška vas) v gostilni Germovšek so 8. decembra obravnavali tudi vprašanje prostora za sestajanje oz. zemljišča, kjer naj bi gradili stavbo za prostore družbenih organizacij. Na sestanek je prišel tudi sekretar občinske konference ZMS iz Trebnja, vendar so ga pred obravnavo te točke odslovili, češ da ni „kompetentna oseba“! Res je, da rešitve ni, vendar tudi taki postopki s predstavniki družbenih organizacij, ki imajo voljo pomagati, ne peljejo nikamor.

MIRNA: BEG PRED ŠRANGARJI - „Slovenski fantje morjo jo pit“, tako pravi že pesem, še posebno, kadar jim kdo odpelje nevesto, ki so jo „varovali“. Fantje so zato v soboto, 8. decembra, postavili šrangve v obdobju Mirne, kot veleva šega. Zena, avtoprevoznica Jožeta Goloba z Mirne, pa od nikoder niti neveste ne. Zenin ne bi bil prevoznik, če ne bi vedel še druge poti. Držala je čez Gabrovko, ki je že v litijski občini! Tudi nevesta se je izkazala kot dobra poznavalka nenavadnih poti. Ko so fantje uvideli, da iz vsega ne bo nič, so pred Zeninovo hišo napisali na cesto: „Gospodarska kriza je povzročila ženinovo sramoto!“ Fantje bi morali že prej paziti! Če bi Zenin moral večkrat delati take ovinke, bi morda odnehal!

TREBNJE: GASILCI SE PRAVLJAJO - Trebanjsko prostovoljno gasilsko društvo bo slavilo prihodnje leto častiljivo obletnico: 90-letnico obstoja. Ta visoki jubilej bo treba dostojno proslaviti, kako, pa razmišlja upravni odbor društva že sedaj. Pravočasno se bodo obrnili na vse za pomoč.

Delo poteka nemoteno sedaj tudi v največjem mrazu, ko imajo dober stroj. Pri polaganju salonitnih cevi, ki so za 500 tisočakov cenejše od plastičnih, smo srečali skupino pod vodstvom Lojzeta Pirca. „Sami upokojenci smo, nekdanji rudarji, kovinarji,“ so dejali. Strojniku na bagru je godilo tako vreme, ker se mu ne udara tudi na mehkejšem terenu, polaganje cevi v takem mrazu pa ni šala. (Foto: Železnik)

SEVNIŠKI PABERKI

NOVI MOST: ŠE DOVOLJENJA NIMAJO - Čeprav že vsi komaj čakajo, da bi se pričelo delo na gradbišču novega cestnega mostu med Boštanjem in Šmarjem, se doslej še ni zgodilo nič posebnega. Kako se naj bi, saj izvajalci še nimajo gradbenega dovoljenja, takšna stvar pa se tudi ne gradi na črno. Po nekaterih obeh naj bi celjski INGRAD v tem tednu pričel pripravljati gradbišče.

Ni šment: pri mesarjih ne mečejo le na tehtnico, temveč tudi na meter?

MUCENIKI SO TUDI V BOŠTANJU - Lotošnje tekmovanje v kvaliteti salam (in kar je s tem v zvezi še olimpijskega) ne bo izključno v Petrovi gostilni v Sevnici. Tako pravijo Boštanjčani, ki se že vneto pripravljajo na spopad Pod lipo. Morda pa gre le za polinala.

STAVBIŠČA NE GREDO - Sevniško Komunalno stanovanjsko podjetje ima v novem delu Boštanja kar 16 stavbišč za zasebne stanovanjske hiše, kupcev pa ni. Kaj le čakajo, morda čas, ko bodo še dražja? Sedaj bi bila priložnost, da se priključijo na novo kanalizacijo, ko je še poceni. Podjetje namreč noče nič slišati, da bi se za to „opremo“ kaj primaknilo, pravijo, da jim v tem leži že tako in tako preveč denarja.

KMETIJSKI KOMBINAT: SE CREVA KRČIJO? Čeprav cene na sjemih kar plezajo in kaže, da je prašičjih repov kaj malo po hlevih, jih le dosti pade. Zato ni čudno, da marsikdo išče čreva po klavnicah. V mesnici jih imajo zvezane po 10 metrov skupaj, po 2,50 din za tekoči meter. Nekdo jih je kupil in plačal 20 m, doma pa nameril le 16 in pol!

Slabši uspehi od načrtovanih

Po načrtih naj bi gospodarstvo kočevske občine napredovalo hitreje od republiškega, v resnici pa napreduje počasneje - Slabši uspehi v glavnih gospodarskih panogah - industriji in gradbeništvu

Aktiv komunistov neposrednih proizvajalcev občine Kočevje je razpravljal 13. decembra o gospodarstvu v občini v prvih devetih mesecih letos, naslednji dan pa še občinska konferenca ZK. Načelna ugotovitev je bila, da rezultati v odnosu na lani niso posebno razveseljivi.

Celotni dohodek je letos porasel za 20,7 odstotka, vendar je porast za 3,5 odstotka manjši od republiškega povprečja. Akcijski program ZK občine Kočevje pa predvideva, da bo gospodarstvo v občini naraščalo hitreje kot v republiki. Celotni dohodek je nad občinskim povprečjem v gozdarstvu, trgovini, gostinstvu, obrti in stanovanjsko-komunalnem področju. Osnovne panoge gospodarstva pa imajo občutno nižjo rast (industrija, gradbeništvu).

Dohodek je letos večji za 20 odstotkov, porabljena sredstva pa so porasla za 21 odstotkov. Ostanek dohodka je letos 2,2 odstotka nižji. Vzrok za padec je v odpisu terjatev nad 90 din; v močnem porastu pogodbenih in zakonskih obveznosti, porastu osebnih dohodkov ter pospešeni amortizaciji.

V gradbeništvu se je letos ostanek dohodka celo zmanjšal za 39,6 odst. v industriji pa se je zmanjšal za 24,4 odstotka, se pravi za četrtno.

Gospodarnost je letos upadla za 2 odstotka, donosnost se je poslabšala za 10,5 odstotka, storilnost pa se je povečala za 16,3 odstotka, vendar je treba upoštevati, da je to tudi posledica močnega porasta cen.

DVAKRAT STROŠKI

Na zazidalnem okolišču pri strelišču v Kočevju je bilo najprej rečeno, da tam ne bo kanalizacije, in tudi niso pobirali prispevka za njeno ureditev. Zato so si graditelji zasebnih hiš sami urejali greznice, zdaj pa je nenadoma prišlo nadnje kot strela z jasnega, da kanalizacija bo in da je treba zanjo plačati okoli 10.000 din (stari milijon) od hiše. Tako so graditelji imeli za isto stvar dvakrat stroške.

KOČEVJE: PO ČEM BOMO SILVESTROVALI

V Kočevju bo najcenejše silvestrovanje v kavarni „Zvezda“, najdražje pa v hotelu in seveda na Jasnici. V cene rezervacij je povsod vstet Silvestrov menu in plačilo za godbo. Cene so naslednje:

KAVARNA „ZVEZDA“: rezervacija 120 din. Hladna jedila. Igra ansambel „Škorpijoni“.
 RESTAVRACIJA NAMA: rezervacija 170 din. Igra kvintet „Savinčani“, ki ima tudi pevko.
 HOTEL PUGLED: rezervacija 180 din. Igrajo „Roški fantje“.
 MOTEL JASNICA: rezervacija 200 din. Igrajo „Intervali“.

Povsod že sprejemajo rezervacije. V hotelu in kavarni bo ples tudi 1. januarja, restavracija NAMA pa bo 1. januarja zaprta. J. P.

Za osebne dohodke je bilo letos izplačano 20,8 odstotka več. Najvišji porast so zabeležili v industriji (25,2 odstotka), obrti (26 odstotkov) in stanovanjsko-komunalnem področju (25,1 odstotka). Zaposlenost se je povečala za 3 odstotke.

Premalo kadrov in objektov

Objekte, ki so, je treba varovati pred roparji in uničevalci - Kdor gradi, zna tudi ceniti

„Ustanovitev temeljne telesnokulturne skupnosti je prelozna ne zaradi nove organizacije, ampak zaradi novosti in izboljšav na področju samoupravljanja, financiranja in delovanja telesne kulture,“ je poudaril na nedavnem ustanovnem občnem zboru TTKS Kočevje sekretar občinskega komiteja ZK Jože Novak.

Na zboru so ugotovili, da za uspešno delo na področju telesne kulture manjka kadrov in športnih objektov, predvsem pokritih. Kljub temu pa se telesi kulturi le obetajo boljši časi, saj je bila doslej kočevska občina

Cisti povprečni osebni dohodek je porasel od 1.801 din na 2.103 din.

Podjetja oziroma OZD so se letos otepale z vrsto težav. Tako so zelo hitro naraščale cene materialom, manjkalo je raznega reprodukcijskega materiala in obratnih sredstev. Razen tega je ponekod manjkalo tudi kadrov, pa tudi redukcija elektrike in poplava sta vplivali na slabšo gospodarsko rast.

J. PRIMC

na med tistimi, ki so iz proračuna dajale najmanjše dotacije telesni kulturi.

Nekateri so v razpravi zahtevali pojasnila, zakaj je na primer stadion ograjen in zaprt, po drugi strani pa ni dovolj športnih objektov. Odgovor je bil, da je stadion vedno na razpolago za organizirano vadbo, za neredno pa ne. Dokler je bil stadion odprt, so ga namreč „uporabljali“ še drugi (ne le športniki), in sicer tako, da so ga uničevali, kradli opremo z njega in podobno.

Nadalje je bilo poudarjeno, da za rekreacijo premalo izkoriščamo okolje in še posebej gozd. Treba bo še veliko izobraževanja, podučevanja in propagande, da se bodo ljudje zavedeli pomena množične rekreacije. Takrat bodo pripravljene objekte s prostovoljnimi delom tudi urejati. Tisti, ki objekt gradi, pa ga zna tudi bolje ceniti in varovati.

Zapostavljeno

Razprava o združevanju gostinstva v kočevski občini je počasna in naporna. Treba bo pohiteti, da bo kočevsko gostinstvo pripravljeno na goste, ki jih bo pripeljala v občino posredobljena cesta proti Brodu na Kolpi oziroma morju.

Trenutno je prevladal predlog, naj bi bilo nosilec razvoja gostinstva v občini Združeno KGP, ki ima večje možnosti za pridobitev kapitala za investicije. Vprašanje pa je, če je ta odločitev pravilna. Že dosedanja praksa v občini je pokazala, da denar ni odločujoč za uspešno poslovanje, ampak ljudje, strokovni kadri in njihove izkušnje. To pomeni, da bi bilo po tej plati bolje, če bi bil nosilec razvoja HOTEL PUGLED.

Vendar tudi HOTEL PUGLED ni primeren nosilec, ker nima denarja za širši razvoj gostinstva. Z gostinstvom in turizmom so se začela ukvarjati razna druga podjetja in organizacije ne le v kočevski občini, ampak v vsej Jugoslaviji. Le gostinstvo samo ni imelo dovolj denarja za razvoj. To pa pomeni, da je gostinstvo (podobno kot kmetijstvo) zapostavljeno in da mu družba preveč jemlje, drugim pa preveč pušča. Če to ne bi držalo ali bi bilo obratno, potem ne bi drugi vlagali v gostinstvo, ampak bi gostinstvo vlagalo v druge panoge. To kriticiko mora družba popraviti, saj bo to tudi zanjo koristno. J. P.

REKLI SO...

ALOJZ PETEK, namestnik sekretarja občinskega komiteja ZK: Verjetno so nekateri člani ZK razočarani, ker nismo rešili še vseh zadev iz pisma. Razprava o izhodiščih je bila nova možnost za urejanje teh zadev oziroma da komunisti zahtevajo, kaj je treba urediti. Vendar se ni vse zamujeno, saj bomo o teh zadevah lahko spregovorili še na bližnjih volilnih konferencah osnovnih organizacij ZK. Vendar si ne smemo naložiti preveč nalog, dela preširoko zastaviti, saj bomo dosegli uspeh le, če bo vsak jasno vedel, kaj mora delati.

NACI VIDRIH, član občinske konferenca ZK: Pri ustanavljanju organizacij ZK v TOZD moramo paziti, da ne bomo oslomašili terenskih organizacij ZK, ki bi se potem lahko spremenile le v nekakšen debatni klub.

Ena izmed obeh množičnosti telesne vzgoje je vsakoletni „Tek Kočevskega zbor“, v katerem sodelujejo pionirji, pionirke, mladinci, mladinke in člani. (Foto: J. Primc)

RAZSTAVA SLIK O JLA

V avli nove osnovne šole Kočevje te dni razstavljajo svoje fotografije v počastitev dneva JLA pripadniki vojaške enote iz Ribnice. S fotografijami želijo prikazati mladini življenje in delo pripadnikov JLA. V. I.

DROBNE IZ KOČEVJA

VARLJIVA SREČA - Lov za srečo, če temu lahko tako rečemo, se je zadnje čase v Kočevju zelo razplamtel. Zanj zapravijo občani več denarja, kot če bi igrali državno loterijo. Zbiranje raznih vrečk juh, zamokov, slik žvečilnih gumijev in podobnega je na dnevnem redu. Bučne reklame na televiziji in v časopisju podžigajo to strast. Uspeh „tekmovalcev“ je pičel v primerjavi z njihovimi izdatki. Vse nagrade plačujejo tako in tako potrošniki sami ali preprosto rečeno: vsi potrošniki za enega srečnika. Korist imajo samo podjetja in pošta.

POPUSTI - Velike popuste pri nakupu razglašajo v vseh izložbah trgovin. Veljajo predvsem za izvensezonske predmete, kot so oblačila, fotori, vikend oprema in podobno, kar bi prišlo ljudem prav o počitnicah. Takrat pa teh predmetov niso mogli kupiti zaradi visokih cen. Potrošniki menimo, naj bi bile v sezoni cene zmernejše, pa ne bi bilo treba sedaj, pozimi, razprodajati pod ceno blago, ki jim je ostalo.

KONEC IZPITOV - Izpiti za voznike motornih vozil vseh kategorij so za leto 1973 zaključeni. Teoretičnih izpitov v tem letu ne bo več, dokončali bodo samo še vožnje. Točne podatke o izpiti bomo objavili na koncu leta.

PRAZNINA - Kočevska tržnica je vsak dan skoraj popolnoma prazna. Le tu in tam prodaja kak pre-

kupčevalec volnene jope in ostalo pletenino. Neki kmet pa stalno prodaja težke nogavice za v škornje; pletene so iz domače volne.

INVENTURE - Po trgovinah so se že pričele inventure. Dobro bi bilo, da bi bilo v vseh izložbah objavljeno, kdaj bo poslovalnica zaradi inventure zaprta, da bi potrošniki lahko dovolj zgodaj nabavili blago. To velja predvsem za potrošnike, ki kupujejo sproti; tistim, ki so se septembra založili za celo „vojno“, pa pripravimo prašek za odganjanje mravelj iz vreč sladkorja. Je že tako.

- Zakaj tebe, medveda, ni nikoli videti v kočevskih gostilnah?

- Odvadi sem se, ker se mi je vedno prilepil kakšen pijan osel, ki jih v gostiščih kar trpijo, namesto da bi jim pokazali vrata.

SODRAŽICA

Pogled na Sodražico s ceste proti Slemenom. (Foto: J. Primc)

Storilnost gor, donosnost pa dol

Slabi zunanji vplivi na ribniško gospodarstvo - Dobička za četrtno več

V prvih devetih mesecih letos je v primerjavi z istim obdobjem lani gospodarstvo ribniške občine doseglo za 23 odstotkov večji celotni dohodek, za 31,8 odstotka večji dohodek, za 23,3 večji ostanek dohodka in za 32,6 odstotka večji družbeni proizvod. Amortizacija je bila letos za 41,9 odstotka večja, porabljena sredstva pa za 20,7 odstotkov večja. Zaposlenost se je povečala za 7,4 odstotka. Ekonomičnost

(gospodarnost) je porasla za 31,5 odstotka, produktivnost (storilnost) za 22,4 odstotka, rentabilnost (donosnost) pa je upadla kar za 33,6 odstotka.

Na navidez tako ugodne gospodarske in finančne rezultate je res vplivala večja proizvodnja, vendar so tudi posledica stalnega naraščanja cen, saj so podatki izračunani na osnovi veljavnih cen.

Celotni dohodek je porasel v industriji za 20 odstotkov, kmetijstvu za 22,4 odstotka, v prometu za 43,9 odstotka, trgovini in gostinstvu za 18 in stanovanjsko-komunalni dejavnosti za 81,1 odstotka. Pri stanovanjsko-komunalni dejavnosti je tako velik porast zato, ker lani stanovanjsko podjetje še ni delovalo samostojno.

Dohodek je najbolj porasel v prometu, in sicer kar za 100,8 odstotka, nato pa v stanovanjsko komunalni dejavnosti (17,3), trgovini in gostinstvu (17), industriji (14,5) in kmetijstvu (7,5 odstotka).

Ves letošnji družbeni proizvod (100 odstotkov) je bil razdeljen tako (v oklepaju so odstotki za lani): pogodbene obveznosti 6,8 odstotka (5 odstotkov), zakonske obveznosti 5,9 (4,4), za osebne dohodke (OD) 56,3 (59,4), za druge OD prejemke 0,9 (0,1), ostanek za sklade 20,8 (22,5) in amortizacija 9,3 odstotka (8,6 odstotka).

Terjatve ribniškega gospodarstva od kupcev so bile letos za 6,8 odstotka večje, obveznosti do dobaviteljev pa za 2,5 odstotka manjše. SDK je prejela in izvršila 145 sodnih sklepov in vnovčila 341 akcijiptnih nalogov.

Gospodarske organizacije so letos poslovale ugodno, saj je ostanek dohodka oziroma dobiček porasel za 23,3 odstotka. Žal so slabo vplivali na ribniško gospodarstvo zunanji činitelji. Inflacija se nadaljuje, cene materialu rastejo, proizvodom so pa zamrznjene. Težave so tudi z nakupom materiala oziroma surovin. J. PRIMC

Na prihodnji seji občinske skupščine Ribnica bo predvidoma padla odločilna beseda o tem, ali bo uslišana ali zavrnjena vloga prebivalcev Gorenjske ceste v Ribnici (bivše Gorenje vasi), da bi bili oproščeni plačevanja prispevka za odvoz smeti. Tele smeti v Gorenji vasi pa seveda niso navozili sem „Gorenjci“, ampak posamezniki in podjetja iz Ribnice. (Foto: J. Primc)

JELKA pred združitvijo

Bo TOZD v okviru podjetja MERCATOR Ljubljana

Na nedavni razširjeni seji sveta za gospodarstvo v Ribnici je bila najpomembnejša tema razgovora - načrti trgovskega podjetja JELKA za združitvev in razvoj trgovine v bližnji prihodnosti. Predstavniki delovne skupnosti JELKE so svet za gospodarstvo seznanili, da se želi njihov kolektiv združiti z veletrgovskim podjetjem MERCATOR Ljubljana, ker so prepričani, da bo le v okviru tega podjetja zajamčen najhitrejši razvoj trgovine v občini. Združiti se nameravajo v začetku prihodnjega leta, ko se bodo združila z MERCATORJEM še nekatera druga slovenska trgovska podjetja.

Razpravljali so tudi o ureditvi prodaje gradbenega materiala in o drugih zadevah s področja trgovine v občini. J. PRIMC

Potoške iveri

DOBRA CESTA - Medtem ko so druge ceste na Dolenjskem v glavnem kopne, je cesta Sodražica-Loški potok zamrznjena. To pa je za to cesto sreča, saj je luknje zapolnil led in cesta je gladka, kot da je asfaltirana. Cestarijo jo tudi pridno posipavajo s peskom, da ni preveč nevarna.

SLABA POT - Pot od pošte v hrib za njo je zelo slaba. Včasih so jo vzdrževali občani sami, zdaj pa so nanjo pozabili.

STREHA SE PUŠČA - Streha na osnovni šoli še ni popravljena. Opeka na komaj novi šoli je popokala, čeprav je bila uvožena. Tudi vse uvoženo torej ni dobro!

PLAČE NA KNJIŽICE - Osebnih dohodke na hranilne knjižice dobivajo zaposleni v obratu „Sivalnica“ BPT in Loškem potoku že drugo leto in pol, v drugih potoških obratih pa se še vedno niso odločili za tak način izplačevanja osebnih dohodkov. Zaposleni v BPT dobivajo zdaj na mesec 1.000 din osebnega dohodka na roko, ostalo pa na hranilno knjižico. Tako posamezniki privarčujejo marsikateri dinar, ki bi ga sicer zapravili, če bi dobivali vse osebne dohodke na roko. Računajo, da se bodo zdaj tudi delavci v drugih obratih v Loškem potoku odločili

za tak način izplačevanja osebnih dohodkov.

ZASTOJ - V TOZD INLES je stala proizvodnja dva dni zaradi poplava, potem pa še ob ponedeljkih in četrkih zaradi redukcije. Te izplače nadoknadijo tako, da delajo ob sobotah in nedeljah.

LEPE BESEDE - Veliko lepih besed o novem obratu za zaposlovanje moških je bilo izrečenih že pred leti, žal pa niso bile uresničene. Ženske pa zaposlujejo predvsem v „Sivalnici“.

- Zakaj so jedli Ribničani v soboto, 8. decembra, star kruh?

- Zato, ker jih je Miklavž 6. decembra obdaril z raznimi dobrotami, da jim takrat pekovski kruh sploh ni šel v slast.

REŠETO

KOČEVJSKE NOVICE

Pridelovalci vina se jeze

Doslej je v metliški občini prijavilo pridelek vina 167 zasebnih vinogradnikov - Zakon vzbuja jezo - Vprašanja o njegovi zakonitosti

Čeprav je rok za prijavo količine letos pridelanega vina pri zasebnih vinogradnikih potekel že konec novembra, kmetje davčnim organom pri občinskih skupščinah letošnje pridelke še prijavljajo. Ker je začel ta zakon veljati šele letos, so davčni uslužbenci do „zamušnikov“ tolerantni in prijave še sprejemajo. V metliški občini je do 12. decembra prijavilo letošnje pridelke 167 vinogradnikov, pričakujejo pa, da bodo prejeli skupaj okrog 250 prijav.

Zakon o prijavi vina je vzbudil med zasebnimi vinogradniki precej nejevolje in tudi hude krivi. Kmetje menijo, da je naperjen proti njim, čeprav zakonodajalci trdijo, da ni tako in da je bil zakon potreben zaradi drugih, predvsem gostilničarjev, na pa zaradi kmetov. Prometni da-

vek, ki ga določa zakon, naj bi namreč plačevali gostilničarji in drugi, ki od kmetov kupujejo vino.

Zakon določa, da mora vsak vinogradnik prijaviti, koliko vina je letos pridelal. Določa tudi, da lahko vsak odrasel družinski član vse leto popije 300 litrov vina. To vino je oproščeno prometnega davka. Če pa je vinogradnik pridelal več vina, kot ga „smejo“ spiti po črki zakona člani njegove družine, je treba za vsak liter presežka plačati po 1,30 din prometnega davka.

Nasprotniki tega zakona navajajo sbo v prid več argumentov. Vino, še posebno, če je slabše kvalitete, je težko prodati, saj takega vinska klet ne odkupuje, gostilničarji pa tudi ne in bo najbrž ostalo kar v sodih. Mogoče ga bo treba celo prekuhati v žganje. Vinogradniki pravijo, da so ga morali pred letošnjo jesenjo kar precej prekuhati, ker so potrebovali sode za nov pridelek. Zatrjujejo pa, da bi soglašali s plačilom prometnega davka od resnično prodanega vina. Menijo tudi, da je dovoljena premajhna količina vina, ki ga smejo spiti odrasli družinski člani. Neugodno vpliva nova obveznost, naložena vinogradnikom tudi zato, ker v sednjih pokrajinah Hrvatske take

obveznosti ni. In ne nazadnje, kmetje tudi ugotavljajo, da plačujejo že davek od katastrskega dohodka, v katerem pa je dohodek od vinogradništva najvažnejša postavka. Sprašujejo se, če je odmerjeni prometni davek od vina sploh zakonit.

Tudi uslužbencem davčne uprave novi zakon sivi lase. Menijo namreč, da bo nadzorstvo nad poštenostjo prijavljanja pridelka vina zelo težko, če že ne nemogoče. Če bi morali iti v vsako zidnico, odpirati sode in meriti, koliko vina je v njih, bi bilo zelo drago, taka akcija pa bi bila verjetno tudi politično povsem nesprejemljiva.

B. PODOBNIK

VSEM ENAKO

Družbenopolitične organizacije metliške občine in občinske Zveze prijateljev mladine so priporočile vsem metliškim delovnim organizacijam, naj ne priredijo posebnih proslav z obdaritvami dedka Mraza za otroke pri njih zaposlenih staršev. Te prireditve in obdaritve bodo organizirale šole tudi za predšolske otroke, delovne organizacije pa naj bi raje prispevale po 20 din od vsakega zaposlenega v skupen sklad, iz katerega bo kupoval dedek Mraz. Tako bi se izognili temu, da so nekateri otroci večkrat obdarjeni, drugi pa nikoli.

V zadnjem času prevladujejo na črnomaljski tržnici prodajalci suhe robe in toplih nogavic. Izbira sadja in zelenjave pa je bolj skromna. (Foto: B. P.)

Kritika še ni obračunavanje

Idejno-politična enotnost med črnomaljskim komunisti se je okrepila Zasluge v preteklosti niso opravičilo za nedelavnost - Prilagajanje

Uresničitev nalog, ki jih je vsem komunistom zadalo pismo predsednika Tita, ni enkratno dejanje, to je proces, ki med komunisti v črnomaljski občini že traja in ga je treba nadaljevati. Tako so poudarili člani občinske konference ZKS na zadnji seji, ko so ocenili dosežanje delo konference in si začrtali delovanje za naslednje obdobje.

Ugotovili so, da so dosegli v zadnjem obdobju veliko idejno-politično enotnost, ki je večja kot kdaj prej. Večina komunistov je tudi upoštevala sklepe občinske konference, da morajo imeti do vseh problemov aktiven odnos, čeprav nekateri temu še vedno nasprotujejo. Zato je konferenca še enkrat zahtevala, da se morajo komunisti do vseh problemov jasno opredeliti in pomagati pri njihovem reševanju. V preteklosti, so menili, so nastajale težave pri utrjevanju samoupravljanja predvsem zato, ker so se tehnokratni „skrivali“ za samoupravljanjem.

V razpravi so člani konference med drugim obsodili posameznike, ki sedanjo nedelavnost „opravičujejo“ s svojimi zaslugami v preteklosti. Za delo v preteklosti jim je treba izreči priznanje, so menili, vendar pa to vseeno ne odtehta sedanje neaktivnosti. Prav tako so obsodili vedenje komunistov v nekaterih delovnih organizacijah, ko se nekritično prilagajajo ravnanju vodilnih struktur. Menili so, da je tak odnos komunistov in skrivanje tehokratov za samoupravljanjem pripeljal do tako hude krize v Beltu.

Ko so govorili o kadrovanju, so poudarili, da mora le-to izhajati iz

baze, kajti šele tedaj bo uspešno tudi drugod. Zato je skrb za kadre, ki naj bi zasedali vodilna mesta tako v TOZD kot v občinski upravi in vodstvih družbenopolitičnih organizacij, skrb vseh. Poudarili pa so, da je treba pri izbiri za vodstvena delovna mesta dosledno upoštevati moralno-politične lastnosti kandida-

torov. Več pozornosti kot doslej bodo posvetili tudi usklajevanju posameznih akcij. Pri tem morajo sodelovati vse družbenopolitične organizacije, komunisti v njih pa morajo imeti vodilno vlogo.

B. PODOBNIK

Le še 35 dni

Daniilo Zerjav bo še 35 dni nosil vojaško sukunjo v črnomaljski vojašnici. Potem se bo poslovil od tovarišev in prijateljev v mestu ter vojašnici in se po 15 mesecih služenja vojaškega roka vrnil domov v Središče ob Dravi blizu Ormoža. Sedaj šteje dneve in se veseli, ker jih je ostalo še malo, globoko v njegovi notranjosti pa čedalje bolj raste nekaj, kar občutijo samo „stari“ vojak: teža slovesa. Ni se tako lahko posloviti od svojih tovarišev, s katerimi si 15 dolgih mesecev delil dobro in slabo, veselje in žalost.

„Slovesa se kar bojim. Saj vem, obljubili si bomo, da si bomo pisali, se obiskovali. Pa vem tudi, da se to potem malokdaj zgodi. Čas prinese svoje, vsi se bomo spopadli z življenjem in spomini na čas, ki smo ga preživljali skupaj, bodo bledeli. Povsem pa, vsaj pri meni, ne bodo nikoli zbledeli.“

Bela krajina se razlikuje od Stajerske. Skupno pa imata obe pokrajini to, da je v obeh doma trta. S čigavih trt je vino slajše?

„Bela krajina je zares čudovita sončna deželica z dobrimi in poštenimi ljudmi. Moram pa biti pošten in povedati, čeprav Belokranjci z menoj mogoče ne bodo soglašali, da je vino iz grozdja, ki ga gojimo na Stajerskem, slajše. Vsaj zame.“

„Pa dekleta?“
„Ni jih čez lepe Belokranjke. In moram se pohvaliti, da sem, ko sem bil še doma, hodil s Črnomaljško...“

In kaj boste počeli po vrnitvi domov?

„Spet bom pričel igrati rokomet v Stajerski ligi in trobentno v ansamblu, tako kot pred odhodom k vojakom. Seveda pa se bom-takoj zaposlil v nekem trgovskem podjetju, saj sem trgovec. Povem naj še, da se zahvaljujem mladincem v Črnomlju za odlično sodelovanje z vojniki.“

B. P.

Zemlja je zanje vse

Razvijati sosedsko pomoč - Raje životarijo, kot da bi dali košček zemlje - Precej potepuhov

Na zadnji seji črnomaljske občinske skupščine so spregovorili tudi o socialni politiki občine, o pomoči socialno šibkim in ostarelim občanom. Odborniki so menili, naj socialna služba pri občinski upravi še naprej deluje tako kot doslej, okrepljena pa naj bi se predvsem soseska pomoč, ki bi lahko prispevala k bolj humanemu odnosu predvsem do starejših in onemoglih.

V črnomaljski občini je še mnogo družin, predvsem kmečkih, kjer živijo še v veliki revščini. Stari, obnemoglo kmetje ne morejo več sami obdelovati zemlje, drugih dohodkov pa nimajo. Zato so dodelili družbeno denarno pomoč od 50 do 750 din osmeseštem prosilec. Letos so stalno denarno pomoč povečali za 43 odstotkov, ker pa je še vedno premalo, da bi te pomoči „dosegle“ družbeni dogovor, ki ureja to področje. Ta namreč predvideva, naj bi bila socialna pomoč enaka vsaj polovici minimalne pokojnine. Med prejemniki pomoči je 29 takih, ki jim je občinska denarna pomoč edini vir preživljanja. Ti živijo povprečno z

270 dinarji na mesec?!

Razen tega pa bi bilo še mnogo občanov, predvsem ostarelih kmetov, potrebnih družbene denarne pomoči, vendar zakon ne dovoljuje delitve take pomoči tistim, ki imajo zemljo. Kmetje, ki zemlje ne morejo več obdelovati, jim je pa edini vir preživljanja, pa vseeno raje zavračajo več pomoči, kot da bi dovolili vknjižbo zemlje in si tako pridobili denarno pomoč. To pa je delno razumljivo, če vemo, da so vse življenje preživeli na določeni zemlji. Raje živijo v pomanjkanju, kot da bi odstopili zemljo.

Socialna služba v Črnomlju opozarja tudi na težave duševno bolnih občanov. Tem sicer pomagajo, vendar bi bilo najbolje, če bi take sprejeli v za to namenjene zavode. Zal pa v njih ni prostora. Tako se ti duševno prizadeti ljudje ne morejo usposobiti za primeren poklic in sedaj životarijo. Okrog 20 je takih v občini. V občini pa je tudi kakih 15 „klatežev“, ki so brez svojcev, premoženja in dohodkov za preživljanje. Največ med njimi je še duševno prizadetih in niso sposobni za resneje delo. Le občasno pomagajo kmetom, najraje pa se zadržujejo v vinorodnih predelih občine.

ČRNMALJSKI DROBIR

ZIVAHEN TRG - Prejšnji teden je bilo na črnomaljski tržnici živahno. Najbolj so lahko izbirali kupci suhe robe, toplih copat in nogavic, zelenjave pa je bilo na tržnih policah manj.

VOJAKI SO SLAVILI - V torek, 11. decembra, so enoto v Črnomlju obiskali predstavniki delovnih organizacij, družbenopolitičnih organizacij, občinskih skupščin in mladinci ter pionirji iz vse Bele krajine. Tako so počastili 30. obletnico obstoja vojaške enote v Črnomlju, ki nadaljuje tradicijo slavne partizanske brigade Matije Gubca.

PRETESNI DOMOVI POČITKA - Iz črnomaljske občine je v domovih za onemogle 30 občanov, ki jim plačuje bivanje v domovih občina. Mnogo ostarelih občanov bi si želelo v take domove, predvsem v Metliko, vendar niti tam niti v drugih podobnih domovih ni prostora.

ALKOHOLIZEM - V črnomaljski občini so ugotovili, da je alkohol še vedno hud sovražnik družin. Večini nesoglasij v družinah botruje „močna kapljica“. Okrog 15 parov zakoncev pa se vsako leto loči zato, ker eden od zakoncev preveč pije.

Črnomaljski poročevalec

Zadrugi zaupajo

Videti je, da bo metliški Kmetijski zadrugi uspelo tisto, kar doslej v naši republiki ni še nikomur. Brez jeze, negodovanja in celo tožb, predvsem pa občutka ogojfanosti bo izvedla komasacijo 30 hektarjev vinogradev na Plešivci. Kmetje-vinogradniki, ki so imeli doslej svoje vinograde raztresene na različnih parcelah, bodo imeli po novem ves vinograd skupaj, izvršena bo torej „premestitev“, oziroma združitve vinogradov posameznih lastnikov. Stroji, last Kmetijske zadruge, v teh dneh že rigolajo zemljišče, kjer bodo zasadili nove trte, med katerimi bo največ frankinje in zametne črnine, ki dajeta znano „metliško črnino“. Predvidevajo, da se bo rigolanje, če vreme le ne bo preveč nagajalo, končalo v januarju.

Kmetje bodo s komasacijo nedvomno le pridobili. Razen tega, da je večje, strnjene vinograde lažje obdelovati in v njih tudi več pridelati, bodo lahko pri obdelovanju uporabljali tudi stroje. Obnovljeni vinogradi pa bodo hkrati jamstvo kvaliteten sort grozdja, za katerega bodo v vinski kleti vedno našli „dober“ denar za odkup.

Potrebno je le zaupanje med zadrugo in kmeti. To pa je v metliški občini že doseženo. Zadruga pa si ugleda med kmeti, ki se sedaj čedalje bolj zanimajo za njeno delo, ni pridobila preko noči, potrebno je bilo dolgotrajno načrtno, pošteno in solidno delo. Šele ko so kmetje spoznali, da je zadruga pravzaprav „njihova“, da jim pomaga in da lahko v povezavi z njo trdno začrtajo razvoj svoje kmetije, so pomisleki odpadli.

B. PODOBNIK

Le sposobne

Sekretarji osnovnih organizacij ZKS so skupno s sekretariati že izdelali oceno političnih razmer na svojih območjih ter oceno dela posameznih organizacij. O oceni bodo člani osnovnih organizacij spregovorili v prvi polovici decembra na svojih volilnih konferencah, ko bodo volili svoje delegate za občinsko konferenco ZKS. Hkrati bodo na volilnih konferencah obravnavali tudi delo občinske konference ZKS in njenih organov v dosedanjem mandlatnem obdobju.

V novi občinski konferenci naj bi bilo med delegati vsaj 30 odstotkov neposrednih proizvajalcev ter zadostno število žensk in mladih. Predvsem pa si bodo v osnovnih organizacijah ZK v občini, ko bodo iskali bodoče člane občinske konference ZKS, prizadevali, da bodo izvolili take delegate, ki bodo imeli dovolj volje do dela in bodo sposobni seznanjati članstvo osnovnih organizacij z delom občinske konference ZKS in obratno.

MARJANCA VODI MLADINCE

Marianca Bele je postala poklicna sekretarka metliške občinske konference ZKS. Čeprav je prevzela to delo šele pred kratkim, je že čutila aktivnejše delo mladincev. V teli dneh ustanavljajo mladinske aktivne in podjetne, so lahki in krajinski skupnosti. Vseh mladinskih aktivov v občini bo 22, od teh pa bo 13 vaskih, 7 šolskih in 6 v delovnih organizacijah.

Buldozerji orjejo brazde na Plešivci, spomladi pa bodo v brazde posadili trte, na katerih bo raslo grozdje, ki bo dajalo metliško črnino. (Foto: B. P.)

Preozke vodovodne cevi

Pisali smo že o težavah prebivalcev Gradca, ki kljub temu da imajo leto dni star vodovod, največkrat nimajo vode. Ker se je za nad suhim vodovodnim pipami še ni poglela, čeprav so predstavniki komunalnega podjetja „TGP“ iz Metlike in Črnomlja krajevni skupnosti že pojasnili, zakaj v Gradcu ni vode, naj ta problem še enkrat pojasnimo, saj so prebivalci Gradca zares prizadeti. V nevednosti pa nekateri za pomanjkanje vode krivijo celo predstavnike črnomaljske Komunele, češ da nalašč zapirajo vodo Gradcu.

Ker so vodovod Doblice - Črnomelj gradili pred leti, ko projektanti še niso računali na tolikšno porabo vode, so položili v zemljo preozke vodovodne cevi. Te so krive pomanjkanja vode v Gradcu. Gradaški vodovod je namreč povezan z zgoraj omenjenim vodovodom, voda pa teče po ceveh v Gradac le, kadar jo v Črnomlju matj porabijo. To pa je običajno pozimi, ko v „Belsadu“ ne perejo sadja, ko avtomobilisti redkeje perejo svoje jeklene konjičke itd. Poleti, ko je poraba vode v Črnomlju večja, pa priteče po preozkih vodovodnih ceveh Doblice - Črnomelj premalo vode, da bi jo bilo dovolj še za Gradac. Zapišimo še, da so cevi od Črnomlja do Gradca širše in da bo v Gradcu takrat, ko bodo položili širše cevi od Doblice do Črnomlja (za to investicijo je črnomaljska občina že zaprosila za posojilo pri republiku), dovolj vode. Torej ni posredi „nagajanje“ ali kaj podobnega.

Ker pa bodo morali prebivalci Gradca poleti spet piti Lahinjo, bodo morale pristojne službe urediti vse potrebno, da bo ta kar najbolj čista. Potrebne bodo čistilne naprave v Črnomlju. Čeprav so drage, veljajo še vedno mnogo manj, kot pa zdrave ljudi.

B. P.

SPREHOD PO METLIKI

DOBRI FILMI - Od 8. do 16. decembra so prišli na svoj račun ljubitelji filmov. Temeljna kulturna skupnost in uprava kina sta pripravili teden slovenskega filma. Na sporedu so bili: „Cvetje v jeseni“, „Ko pride lev“, „Ljubzen na odru“, „Begunec“, „Samorastniki“, „Trenutki odločitve“ in „Kekčeve ukane“.

SEVILJSKI BRIVEC - Prejšnjo sredo so bili učenci strokovne šole iz „Beti“ v Ljubljani. Ogleali so si nekaj tekstilnih tovarn, muzejev in galerij. Posebno zadovoljni so bili s predstavo ansambla ljubljanske Opere, ki je uprizoril „Seviljskega brivca“.

NOVO LETO SE BLIŽA - Mladi bodo pričakali novo leto v klubskih prostorih, ki sicer še niso dokončno opremljeni, ker Slovenjalec še ni poslal vsega naročenega pohištva. Do konca leta pa bo klub vseno opremljen. Prijave zbiraata Djuka Pavič in Drago Prevalšak.

JEZNI STARŠI - Starši, ki imajo svoje otroke v varstvu v vrtnu in v jaslih, se še vedno pritožujejo nad neurejeno okolico. Vode in blata v slabem vremenu ne manjka. Vse pa bi se dalo urediti z malo dobre volje, ki bi odpravila nepotrebno jezo.

metliški tednik

Tudi otrok mora veliko vedeti

Mala šola ne daje bodočemu šolarju dovolj, zato je potrebna večletna načrtna predšolska vzgoja otrok, ki je mogoča le v vrtcih, in ne doma

V vrtcu pri osnovni šoli Sodražica je trenutno v oskrbi 12 otrok. Starši plačajo za oskrbo za otroka na mesec 130 do 250 din, z ozirom na svoje denarne zmožnosti. Ostalo, do 600 din, kolikor so stroški za otroka na mesec, pa plača TIS.

Se lani je bila oskrba za otroka le 90 din na mesec. Letos so oskrbino večali v povprečju le za polovico, ker sicer starši zaradi visoke

oskrbine sploh ne bi več dajali otrok v vrtec.

Z ravnateljico osnovne šole, v katero je vključen tudi vzgojno-izobraževalni oddelek (vrtec), Zinka Benulič, smo se pogovorili o pripombah nekaterih staršev na vrtec odprt tako, da bi bil njegov delovni čas bolj prilagojen potrebam vseh zaposlenih mamic, in ne le tistih, ki imajo službo od 8. do 14. ure, med šolskimi počitnicami pa je sploh zaprt. Tovarišica Benuličeva je povedala: „Za marca letos smo poslali vsem staršem na območju krajevne skupnosti Sodražica, ki imajo otroke, stare od dveh do sedmih let, anketni list, s katerim smo jih vprašali, če želijo dati otroka v vrtec, kakšen delovni čas naj bi bil v vrtcu, itd.“

Od več kot 30 poslanih anketnih listov smo dobili vrnjenih 26. Od teh je le 14 staršev izjavilo, da bodo pošiljali v vrtec skupno 17 otrok (od tega dva otroka šele v letu 1974), in to pod pogojem, da oskrba enega otroka ne bo dražja od 200 din na mesec.

pršla v poštev za varstvo šole v letu 1974.

V septembru smo o varstvu otrok in njihovi načrtni predšolski vzgoji obvestili vse delovne kolektive. Otroci se od 3. do 7. leta duševno najhitreje razvijajo. Prezaposleni starši mu ne morejo dati vsega znanja, ki ga potrebuje v osnovni šoli, in mu ne morejo privzgojiti vseh delovnih navad, ki so šolarju potrebne. Staršem ne bi smelo biti žal denarja za otrokovo načrtno predšolsko vzgojo, saj se bo ta denar bogato obrestoval.

Na našo ponudeno roko pa spet ni bilo pravega odgovora, saj so se rodiljskega sestanka, sklicanega po tej naši pobudi, udeležili le štiri starši predšolskih otrok in še med temi sta bila dva iz iniciativnega odbora za načrtno predšolsko vzgojo in varstvo in dva, ki imata otroka že dolgo v vrtcu. Ni pa bilo na sestanku zaposlenih delavcev in delavk, ki so jim bila naša prizadevanja namenjena.“

J. PRIMC

Kot lani tako je tudi letos že zaledenela struga Bistrice v Ribnici inprivabila sankarje, smučarje in drsalce. Drsalcev je bilo letos precej več kot prejšnja leta. Nekateri že predlagajo, naj bi v Ribnici (in tudi v Kočevju) uvedli na Bistrici (oziroma Rinži) stalno službo za merjenje debeline ledu. Otroci je na ledu precej, da včasih kar poka, in bi lahko prišlo do hude nesreče. (Foto: D. Mohar)

NI MALIC ZA ZAPOSELENE

Člani delovnih kolektivov v Ribnici, ki nimajo v svojih delovnih organizacijah obrata družbene prehrane, imajo vse manj možnosti za topli obrok hrane. Včasih je bilo v Ribnici sedem gostišč, kjer si lahko dobil malico, sedaj pa jo dobiš le še v dveh gostiščih. Bolje bo šele, ko bo preurejena ribniška restavracija, oziroma po novem, hotel. Vprašanje pa je, kdaj bo to, saj je bila otvoritev napovedana že za 1. julij. Do takrat si delovni ljudje pomagajo, kakor kdo ve in zna. Upamo, da bo hotel do spomladi le urejen in bo takrat tudi vprašanje toplih obrokov hrane za delavce rešeno.

RIBE IN RIBNICA

Misel o gradnji ribogojnice in gojitvi rib nekje v okolici Ribnice je bila sprožena na seji sveta za gospodarstvo. Zamisel ni bila slaba. V ribniških potokih imajo domovanje postvi. To so žlahtne ribe, ki imajo tudi primerno ceno. Vsekakor je predlog o ribogojstvu vreden razprave, v kateri morajo seveda sodelovati tudi ribiška družina in vsi, ki imajo izkušnje z gojenjem in prodajo rib.

KROŽKI ZAŽIVELI

Decembra so zaživel na osnovni šoli v Loškem potoku tudi krožki, in sicer krožek OZN, šahovski krožek in dramski krožek. Na šoli manjka učiteljev, zato so morali najprej zagotoviti nemoten redni pouk, nato pa so organizirali še ostale dejavnosti. Šolarji so pri tehničnem pouku izdelali tudi krmilnice za ptice in tri postavili pred šolo, ostale pa so učenci razmestili okoli svojih domov. Seme za krmiljenje ptic bo priskrbela krajevna skupnost.

Zinka Benulič: „Starši se še premalo zavedajo pomena predšolske vzgoje otrok.“ (Foto: J. Primc)

10 staršev, ki imajo skupno 13 otrok, je odgovorilo, da je sedanji delovni čas primeren. Starši štirih otrok so napisali, naj bi bil odprt od 5.30 do 14.40; eden od teh štirih je predlagal, naj bi bil odprt ob sobotah in med počitnicami, drugi pa, da bi bil odprt tudi popoldne.

Anketa je pokazala, da je sedanji delovni čas primeren. Za 4 otroke ne bi mogli dodatno zaposliti šega, posebno še, ker bi dva otroka

Za začetek le OZD, kasneje pa TOZD

V BPT menijo, da še ni možnosti za TOZD, prizadevali pa se bodo da jih bodo, čimprej ustanovili

V Bombažni predilnici in tkalnici (BPT) Tržič, ki šteje okoli 1.300 članov kolektiva – od tega jih ima obrat v Loškem potoku 54 – ne bodo imeli TOZD, ampak bo vse podjetje le organizacija združenega dela (OZD). To smo zvedeli v razgovoru z obratovodjem „Šivalnice“ BPT v Loškem potoku Tonetom Markovičem.

Med razpravo v BPT, ki je bila 10. decembra, so ugotovili, da govori v prid OZD več dejstev, in sicer:

– Nekatero delovno enoto (DE) BPT, ki so bile po eni izmed inaic predvidene za TOZD, so donosne, druge pa poslujejo celo z izgubo. Vendar so za nemoten potek proizvodnje od surovine do končnih izdelkov potrebne vse oziroma so celo med seboj življenjsko povezane.

– Posamezne DE oziroma TOZD ne bi bile sposobne večjih vlaganj. Z združenimi sredstvi DE se da več narediti.

– Tudi delavci v nekaterih manjših DE še niso usposobljeni za opravljanje vseh odgovornih dolžnosti.

„Mislim, da je zgrešeno, ker smo delavce premalo usposabljali za samoupravljalce,“ ugotavlja Tone Markovič. „Izobraževalni center BPT bo skušal zdaj to izpopolniti. Delavci so sami povedali, da predloga o OZD oziroma TOZD niti ne razumejo, in so poudarili, da niso usposobljeni za plodno razpravo. Doslej so bili delavci tudi še vse premalo seznanjeni, kako se deli celotni dohodek in dohodek znotraj kpodjetja oziroma obratov. Nekaj članov o tem je bilo le v našem časopisu „Tekstilac“. Tudi obveščanje bomo zdaj izboljšali.“

DL: – Kaj pa se bo torej v vašem obratu v Loškem potoku z novim letom spremenilo? Kakšne pravice bodo dobili delavci?

ODG: – Dobili bomo svojo komisijo za kadre in komisijo za delitev osebnih dohodkov. Tako bomo poslej sami odločali o zaposlovanju novih delavcev in premestitvah na

Tone Markovič: „Delavce smo doslej premalo usposabljali za samoupravljalce.“ (Foto: J. Primc)

druga delovna mesta, o čemer so zdaj odločali v centrali. Komisija za delitev osebnih dohodkov pa bo dokončno sklepala o doplačilu za posameznega delavca, če je premeščen iz enega delovnega mesta na drugo ali če je začel izdelovati drugi arti-

kel na istem delovnem mestu. To pravico je imel doslej obratovodja. Razen tega bo dejala ta komisija tudi predlog za spremembo ocene delovnega mesta, dokončno pa bo o tej spremembi odločal skupni delavski svet. Zavržen pa je bil predlog, naj bi v DE odločali tudi v primeru kršitve delovnih dolžnosti, češ da bi bili ljudje lahko pristranski. Vsi ti predlogi, ki so del sporazuma o medsebojnih odnosih in delovnem razmerju, bodo sprejeti predvidoma 26. decembra, če bo takrat podpisalo dve tretjini delavcev, da se z njimi strinjajo. Takrat bodo tudi volitve v DS DE konfekcija, kamor sodi tudi naš obrat, v skupni DS in komisije DE.

DL: – To pomeni, da bodo imeli delavci razmeroma skromne pravice. Gotovo pa bodo v skladu z ustavo morali dobiti postopno še večje. Kdaj bo to?

ODG: – Pravice bo že zdaj še več. Tako bodo pred sejo delavskega sveta sestanki oziroma posveti DE, na katerih bodo delavci precej podrobneje kot doslej seznanjeni z različnimi predlogi in inaicami, da bodo tako lahko kar najbolj odločali o vsem. Seveda pa bodo prizadevanja usmerjena predvsem v tej smeri, da bi vsaka DE samostojno razpolagala z ustvarjenim dohodkom in se čimprej preoblikovala v TOZD.

J. PRIMC

Sodražica: stara partija

Premalo mladih v ZK - Ni pravega zanimanja za sprejem - Najboljši gredo po svetu

Ivan Petrič je sekretar osnovne organizacije ZK v Sodražici in aktiva ZK v TOZD DONIT Sodražica.

DL: – Predvsem me zanima delo aktiva ZK v TOZD DONIT v Sodražici. Koliko članov imate in koliko je med njimi delavcev iz proizvodnje?

ODG: – Smo le štiri člani, od tega sta dva delavca.

DL: – Izhodišča za X. kongres ZKJ pravijo med drugim, naj imajo v ZK večino delavci. Kaj ste pri vas storili za uresničevanje tega?

ODG: – Nove člane sprejema osnovna organizacija. Povedati pa moram, da žal nisem preveč uspešen sekre-

tar OO ZK. Organizacija res dobro dela, a je žal prestara. Še pravi, da ima preveč po letih starih članov; dotoka novih ni. Že maja smo predvideli, da bomo sprejeli 8 novih članov, od tega 5 delavcev – v glavnem iz DONIT – a jih še vedno nismo sprejeli. Pogovarjali smo se že z vsemi, en delavec je sprejem v članstvo odklonil; druge bomo predvidoma sprejeli, vendar za sprejem med kandidati ni pravega navdušenja.

DL: – Kje so vzroki, da ni večjega zanimanja za sprejem v ZK?

ODG: – Priznati moramo, da smo največ krivi sami komunisti. Kritiziramo tisto, kar bi morali urediti

sami. Veliko naredimo, a naše kritiziranje v gostilni vse te uspehe zamegli. Na naših sestankih smo enotni, v gostilni pa nas vsak po svoje prehitro prepriča. Če bi nas videli ljudje na sestankih naše organizacije, bi imeli boljše mnenje o nas. Tako pa nas sodijo po tem,

Ivan Petrič: „Dokler sami ne bomo boljši, ne bomo imeli večjih uspehov pri sprejemanju mlajših članov in delavcev v ZK.“ (Foto: J. Primc)

kakor nas vidijo v vsakdanjem življenju. Dokler sami ne bomo boljši, ne bomo imeli večjih uspehov.

Drugi vzrok je, da nekateri vidijo, da morajo komunisti le več delati, oni pa so raje bolj prosti. Nekateri pa raje delajo za svojo korist.

Značilno za Sodražico je, da je to manjši in napreden kraj. Žal ogromno ljudi odhaja drugam v šole, službe ali celo na delo v tujino. Odhajajo najboljši. Ostane le malo prizadevanih, ki bi bili lahko dobri komunisti in vzor ostalim občanom.

DL: – Kaj ste naredili, da bi ljudje imeli delo v domačem kraju, da bi ustvarjali zase, za svoje območje?

ODG: – Ni pravega smisla, da bi odhajanje zavirali. Vendar kljub temu odpiramo doma vedno več delovnih mest. Tako smo v zadnjih mesecih spet odprli več novih delovnih mest v obratih KRIM in DONIT.

»Za kraje bi zahteval glavno«

Delovni ljudje, ki ustvarjajo, zahtevajo strožje kazni za tatove družbenega premoženja

Ivan Car iz Loškega potoka je predsednik delavskega sveta delovne enote oziroma po novem TOZD INLES v Loškem potoku. Z njim sva se pogovarjala predvsem o sedanjih novostih na področju samoupravljanja.

DL: – Nova ustava, ustanavljanje TOZD in druge novosti imajo za cilj, da bi delavci odločali o vsem, da bi gospodarili z vsem, kar ustvarijo. Kaj pravijo o vsem tem delavci vaše TOZD?

ODG: – Ljudje o vsem tem še malo vedo. Jaz že vsa leta delam v

samoupravnih organih, pa si še nisem o vsem na jasnem. Raztolmačeno je bilo vse to lepo in prebrano, a delavci se bolj malo razumemo na paragrafe. Zato tudi bolj malo posegamo v pravice. Uprava daje vse možnosti in pravice neposrednim proizvajalcem, vendar kljub temu ne bo vse, kar je predvideno, naenkrat zaživel, bo pa postopno. Ljudje je treba na večje pra-

vice in dolžnosti pripraviti. Zdjaj je še precej takih, ki pravijo, da je glavno, da dobro zaslužijo, ki mislijo, da vse to o delavskih pravicah ni res.

DL: – Kaj mislite vi o tem, da bodo delavci odločali ne le o delitvi dohodka znotraj podjetja, ampak tudi o prispevkih delovnega kolektiva za različne skupne potrebe znotraj občine, kot za izobraževanje, telesno vzgojo, kulturo itd.?

ODG: – Bolj prav je, da se odloča spodaj, kjer se ustvarja. Delavci so bili doslej bolj malo obveščeni, kako se troši denar znotraj občine in republike. Najprej moramo doseči, da bomo vedeli, kako se troši denar v občini. Zdjaj gredo ljudje že na Luno, mi pa še vedno nimamo asfaltirane ceste do Sodražice. Kam gredo soldi? Mislim,

da bodo zdaj ljudje bolj zainteresirani za samoupravljanje. Sedanji zbori volilcev in občanov so se namreč že precej izrodili in niso bili več zanimivi, zato jih v zadnjem času tudi jaz nisem več obiskoval.

DL: – Vendar tudi v novem sistemu samoupravljanja ne bo šlo vse po maslu. Lahko se zgodi, da bodo več denarja dobile tiste službe in porabniki, katerih govorniki bodo znali bolje prikazati potrebe. Zato lahko dobi kakšna panoga, ki je nujno potrebna, premalo. Kako bi se temu izognili?

ODG: – Potrebnega bo več znanja. Vsak član kolektiva bo moral več vedeti. Vsaj na začetku bi bilo potrebnih več seminarjev, na katerih bi se delavci usposobili za samouprav-

ljalce. Ti seminarji ne bi smeli biti med delovnim časom, ampak ob sobotah in nedeljah. Organiziral bi jih lahko naš sindikat, in to z domačimi. INLESOVIMI strokovnjaki, saj imamo precej sposobnih. Pri tem menim, da verjetno ni prav, ker so pri nas strokovne službe svoj TOZD, saj so one službe nas vseh.

DL: – Kako naj bi delavci vplivali, da bi podjetje dobro gospodarilo, da ne bi propadlo, kot se ponekod dogaja? Kakšna naj bi bila vloga delavske kontrole in drugih pri tem?

ODG: – Tudi jaz sem v delavski kontroli, a kaj, ko se na finančne zadeve ne razumem, na ostale gospodarske pa se bolj. Menim, da delavski svet lahko vedno dobro ukrepa, če so mu vse stvari pošteno, po resnici in pravici prikazane. Če bi bili zavajani,

pa ne bi mogli ukrepati. Zato je treba zahtevati največjo odgovornost od vseh, ki so v podjetju ali kjer koli na odgovornih položajih. Tudi naše sodstvo je premalo. Sodbe bi morale biti strožje. Vsi delovni ljudje smo za to, da so vsi, ki počenjajo lumparije, strogo kaznovani. Ni prava kazen, če kdo poveri sto milijonov, pa dobi le deset let zapora. V desetih letih ne bi dobil nikoli tolikšnih osebnih dohodkov, če bi bil zaposlen. Jaz sem bil tri leta porotnik na ljubljanskem sodišču in sem nekoč dejal sodniku: „Jaz bi dal vsakega ustreliti, ki poveri več kot milijon dinarjev, starih seveda, da manjše poverbe pa zelo strog in dolgotrajen zapor.“ Sodnik mi je odvrnil: „Vi ste pa zelo strogi. Veliko glav bi padlo.“ Jaz pa: „Ne bi jih veliko, saj bi se vsi poboljšali, ko bi videli, da gre zares. Kmalu bi bilo več poštenosti.“ Vendar naj takoj dodam, da sem prepričan, da pri nas v INLESU takih primerov ni.

J. PRIMC

VIŠJA ŠOLA ZA ORGANIZACIJO DELA
V KRANJU

RAZPISUJE

vpis izrednih študentov v oddelek v Novem mestu

Višja šola za organizacijo dela ima 3 usmeritve študija:

- PROIZVODNO-ORGANIZACIJSKO
- RAČUNALNIŠKO-ORGANIZACIJSKO
- KADROVSKO-ORGANIZACIJSKO

V Novem mestu bodo predavanja skupnega programa in predavanja tiste usmeritve, v katero se bo vpisala večina študentov (predvidoma proizvodno-organizacijska usmeritev). Vpis bo v sredo, dne 26. decembra, od 11. - 15. ure na Zavodu za izobraževanje in produktivnost dela v Novem mestu. Predavanja v Novem mestu se bodo pričela v januarju.

Informacije v zvezi z vpisom dobite v tajništvu Višje šole za organizacijo dela v Kranju, telefon 22-834, ali na Zavodu za izobraževanje in produktivnost dela v Novem mestu.

Zadružni svet Obrtne zadruga Krško razpisuje na podlagi 49. člena statuta delovne organizacije delovno mesto

DIREKTORJA
OBRTNE ZADRUGE KRŠKO

Pogoji:

- visoka ali višja strokovna izobrazba s 5 leti prakse ali
- srednja strokovna izobrazba z 10 leti prakse

Prednost imajo kandidati komercialne ali gradbeno-obrtniške smeri in kandidati z več leti prakse na vodilnem delovnem mestu.

OD po pravilniku. Stanovanje ni zajamčeno.

Prijave pošljite v 14 dneh po objavi na naslov: OBRтна ZADRUGA KRŠKO

OBVESTILO

Nosilce stanovanjske pravice v družbenih ali zasebnih stanovanjih v občini Novo mesto opozarjamo na odlok o delni nadomestitvi stanarine, ki je bil dne 15. novembra 1973 objavljen v Skupščinskem Dolenjskem listu št. 26/73.

Z odlokom se ureja delna nadomestitev stanarine za socialno lažje občane.

Natančnejša navodila za uveljavljanje pravice do delne nadomestitve stanarine so razmnožena in jih interesi dobijo pri predsednikih hišnih svetov, pri socialno - kadrovskih službah delovnih organizacij, na krajevnih uradih, pri krajevnih skupnostih in pri strokovni službi solidarnostnega stanovanjskega sklada občine Novo mesto, (Dominvest, soba št. 18).

SOLIDARNOSTNI STANOVANJSKI SKLAD
OBČINE NOVO MESTO

PROSTO DELOVNO MESTO!

KOMUNALNO STANOVANJSKO PODJETJE
KRŠKO

razpisuje na podlagi sklepa delovnega kolektiva z dne 28. 11. 1973 in 112. člena statuta prosto delovno mesto

VODJE TEHNIČNE SLUŽBE

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:
- da ima visoko ali višjo šolo gradbene ali komunalne smeri z najmanj 2 letoma delovnih izkušenj,
- srednjo šolo gradbene ali komunalne smeri s tremi leti delovnih izkušenj na delovnem mestu v gradbeništvu ali komunalni. Zahteva se strokovni izpit iz gradbene stroke.

- Stanovanje ni zagotovljeno
- Osebnih dohodki po pravilniku o OD podjetja
Ponudbe je treba dostaviti do 25. 12. 1973 oz. 10 dni po objavi razpisa razpisni komisiji.

AVTO-MOTO DRUŠTVO KRŠKO

razpisuje delovni mesti:

1. instruktora praktičnega pouka za voznike A in B kategorije. Pogoj je opravljen instruktorski izpit. Osebnih dohodki po pravilniku.
2. pisarniškega delavca s srednjo ali nepopolno srednjo šolo, za določen čas. Zaželeno znanje strojepisja.

PRIJAVE VLOŽITE V 15 DNEH PO OBJAVI NA NASLOV AMD KRŠKO.

PROSTA DELOVNA MESTA!

Komisija za medsebojna razmerja uprave občinske skupščine
Novo mesto

RAZPISUJE

prosta delovna mesta:

1. GRADBENEGA INŠPEKTORJA
2. URBANISTIČNEGA INŠPEKTORJA
3. CESTNEGA IN VODNOGOSPODARSKEGA INŠPEKTORJA
4. DIPL. ING. GEODEZIJE
5. ANALITIKA IN SVETOVALCA ZA DAVŠČINE
6. VODJE DAVČNE INŠPEKCIJE
7. REFERENTA ZA CENE
8. REFERENTA ZA PRIPRAVO CIVILNEGA SEKTORJA
9. 2 DAVČNIH INŠPEKTORJEV
10. VODJE REFERATA ZA ODMERO DAVKA OD OD OD KMETIJSTVA
11. REFERENTA ZA ODMERO OD OBRTI
12. REFERENTA ZA JAVNI RED IN MIR
13. ANALITIKA ZA GOSPODARSKE ZADEVE
14. KOMUNALNEGA INŠPEKTORJA
15. INŠPEKTORJA CESTNEGA PROMETA
16. 2 RAČUNOVODIJ
17. 2 STROJNIH KNJIGOVODIJ
18. MATERIALNEGA KNJIGOVODJE
19. KATASTRSKEGA KNJIGOVODJE
20. 1 GEOMETRA
21. REFERENTA ZA IZPITE MOTORNIM VOZNIKOV
22. REFERENTA ZA MESTNA ZEMLJIŠČA
23. ŠEFA IN MATIČARJA KU TEŽKA VODA,
24. ŠEFA IN MATIČARJA KU OTOČEC
25. REFERENTA ZA MATIČNO IN PRIJAVNO-ODJAVNO SLUŽBO
26. VODJE PISARNE ODDELKA ZA NOTRANJE ZADEVE
27. 2 STROJEPISK.

Za razpisana delovna mesta se zahteva:

- pod 1. fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo in 5 let delovnih izkušenj,
- pod 2. fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo, 3 leta delovnih izkušenj, ali višja tehniška šola gradbene smeri in 5 let delovnih izkušenj, ali srednja tehniška šola gradbene smeri in 7 let delovnih izkušenj,
- pod 3. fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo in 5 let delovnih izkušenj, višja tehniška šola gradbene, arhitektonske ali geodetske smeri ter 7 let delovnih izkušenj, ali srednja tehniška šola gradbene, arhitektonske ali geodetske smeri in 10 let delovnih izkušenj,
- pod 4. fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo - oddelek za geodezijo in 3 leta delovnih izkušenj,
- pod 5. ekonomska ali pravna fakulteta ali fakulteta za politične vede, novinarstvo in sociologijo in 5 let delovnih izkušenj pri podobnih delih,
- pod 6. ekonomska ali pravna fakulteta ali visoka upravna šola in 5 let delovnih izkušenj pri podobnih delih,
- pod 7. pravna ali ekonomska fakulteta, 3 leta delovnih izkušenj, ali višja upravna, pravna ali ekonomsko-komercialna šola in 6 let delovnih izkušenj
- pod 8. pravna, ekonomska ali tehnična fakulteta z ustrezno vojaško izobrazbo, 3 leta delovnih izkušenj ter ustrezne moralno-politične in osebne lastnosti za opravljanje dela na tem področju,
- pod 9. in 11. višja ekonomsko-komercialna ali upravna šola in 6 oz. 5 let delovnih izkušenj na podobnih delih,
- pod 10. višja kmetijska, ekonomsko-komercialna ali upravna šola in 5 let delovnih izkušenj,
- pod 12. višja izobrazba upravne ali pravne smeri in 3 leta delovnih izkušenj,
- pod 13. višja ekonomsko komercialna šola ali višja šola statične smeri in 3 leta delovnih izkušenj,
- pod 14. višja upravna ali pravna šola, ali višja šola zdravstvene smeri ali 1. stopnja fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo in 2 leti delovnih izkušenj, ali srednja gradbena šola in 3 leta delovnih izkušenj,
- pod 15. visoka izobrazba ustrezne smeri in 2 leti delovnih izkušenj ali višja izobrazba ustrezne smeri in 2 leti delovnih izkušenj,
- pod 16. srednja ekonomska šola in 2 oz. 3. leta delovnih izkušenj,
- pod 17. srednja šola, 2 leti delovnih izkušenj in tečaj za strojno knjiženje,
- pod 18. ekonomska ali druga ustrezna srednja šola in 1 leto delovnih izkušenj,
- pod 19. in 22. srednja ekonomska, kmetijska ali upravno-administrativna ali splošno izobraževalna šola, 2 leti delovnih izkušenj pri podobnih delih,
- pod 20. geodetski odsek srednje tehnične šole in 2 leti delovnih izkušenj,
- pod 21. 4-letna srednja šola ustrezne smeri in 3 leta delovnih izkušenj,
- pod 23. 24. in 25. srednja šola, 3 leta delovnih izkušenj pri podobnih delih in matični tečaj,
- pod 26. upravno-administrativna ali dveletna administrativna šola, 1 leto delovnih izkušenj in strokovna preizkušnja,
- pod 27. dveletna administrativna šola, 1 leto delovnih izkušenj in strokovna preizkušnja.

Za vsa razpisana delovna mesta, razen pod 26. in 27., se zahteva strokovni izpit.

Za delovna mesta z visoko strokovno izobrazbo je predpisano 3-mesečno poskusno delo, za delovna mesta z višjo in srednjo strokovno izobrazbo 2-mesečno poskusno delo, za ostala delovna mesta 1-mesečno poskusno delo.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom sprejema komisija za medsebojna razmerja uprave občinske skupščine Novo mesto 15 dni po dnevu objave.

KOMISIJA ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA

POSEBNA OSNOVNA ŠOLA
SEVNICA

razpisuje prosto delovno mesto

SNAŽILKE
za nedoločen čas.

Nastop službe po dogovoru.
Prošnje pošljite na naslov: Posebna osnovna šola Sevnica

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE
V LJUBLJANI RAZPISUJE

SPREJEM 150 UČENCEV v šolo za miličnike kadete

Razpisa se lahko udeležijo mladinci, državljani SFRJ, ki izpolnjujejo pogoje:

- da so uspešno končali osnovno šolo,
- da niso starejši kot 17 let,
- da so telesno in duševno zdravi,
- da zoper nje ni bil izrečen vzgojni ukrep in da niso v kazenskem postopku,
- da obvladajo slovenski jezik,
- da imajo pismeno privoljenje staršev ali skrbnikov.

ZAČETEK IN TRAJANJE ŠOLANJA

Šolanje se začne 3. septembra 1974 in bo trajalo štiri leta.

Pravice in dolžnosti učencev:

Kandidati, ki bodo sprejeti v šolo, bodo imeli brezplačno stanovanje in hrano, uniformo, obutev, perilo, učne pripomočke, zdravstveno in invalidsko zavarovanje ter pravico do denarnega zneska za osebne potrebe.

Kdor uspešno konča šolo, je oproščen služenja vojaškega roka in mora po končanem šolanju delati v organih za notranje zadeve najmanj osem let.

O pravicah in dolžnostih učencev se ob sprejemu v šolo sklene pogodba.

Tistemu, ki je uspešno končal šolanje, je priznan srednja strokovna izobrazba.

KAKO NAJ SE KANDIDATI UDELEŽIJO RAZPISA

Kandidati, ki se želijo udeležiti razpisa, naj pošljejo najbližji postaji milice najpozneje do 5. junija naslednje dokumente:

1. prijavo za vpis v šolo na obrazcu 1,20, kolkovano z 2,00 din, ki jo morajo obvezno podpisati starši ali skrbniki, kar je hkrati dokaz o njihovem privoljenju za vpis,
2. spričevalo o uspešno končani osnovni šoli; tisti, ki še obiskujejo 8. razred, naj prilože spričevalo za prvo polletje 8. razreda, spričevalo o končani osnovni šoli pa naj predloži takoj, ko ga dobijo,
3. potrdilo, da zoper kandidata ni bil izrečen vzgojni ukrep,
4. potrdilo, da kandidat ni v kazenskem postopku,
5. pismeno priporočilo in mnenje šole, v kateri se je zadnje leto šolal.

Kandidati, ki bodo izpolnjevali vse pogoje v razpisu, bodo poklicani na zdravniški pregled in sprejemni izpit. Sprejemni izpit obsega preizkus znanja iz slovenščine, psihološko testiranje in preizkus telesnih zmogljivosti. Sprejemni izpiti bodo v šolskem centru za strokovno izobraževanje delavcev pri organih za notranje zadeve v Ljubljani maja in junija. O datumu bodo kandidati pismeno obveščeni.

Pri sprejemu imajo prednost kandidati z boljšim učnim uspehom in tisti, ki bodo pri sprejemnih izpiti dosegli boljši uspeh. O tem, ali je bil kandidat sprejet ali zavržen, bo obveščen do 20. junija 1974.

VSA POJASNILA DAJEJO:

1. Republiški sekretariat za notranje zadeve SR Slovenije, telefon št. 23-801, int. št. 254 ali 427,
2. Šola za miličnike kadete, Ljubljana, Tacen 48, telefon št. 51-737 ali 312-227 in
3. vse postaje milice.

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA
NOTRANJE ZADEVE SR SLOVENIJE

PROSTA DELOVNA MESTA!

TRANSPORTNO PODJETJE
„TRANSPORT“,
KRŠKO,

objavlja naslednja delovna mesta z nepolnim delovnim časom:

1. HTV REFERENT za opravljanje vseh operativnih del na tem področju. Delovne naloge se izvajajo na sedežu podjetja.
2. LANSER KAPACITET tovornih cestnih vozil na območju SRH

Pogoji:

pod 1. strokovna usposobljenost in priznan status HTV tehnika, Pripravljenost OZD, pri kateri je kandidat pridobil lastnost delavca v združenem delu, da pismeno regulira pogoje o medsebojnem sodelovanju.

pod 2. srednje strokovni uslužbenec z bivališčem v Zagrebu, dobro poznavanje trga cestnega tovornega prometa in telefon.

Če kandidat izpolnjuje navedene pogoje in že ima lastnost delavca v združenem delu, si mora dobiti od svoje OZD soglasje, da lahko na podlagi te objave prevzame delo z nepolnim delovnim časom in da ima ta OZD interes skleniti z nami pogodbo ali sporazum o medsebojnem sodelovanju.

Nadomestilo OD se regulira v okviru sporazuma o delitvi osebnih dohodkov. Objava velja 15 dni po dnevu priobčitve v javnem informacijskem sredstvu.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 21. decembra - Tomaž Sobota, 22. decembra - Dan JLA Nedelja, 23. decembra - Viktorija Ponedeljek, 24. decembra - Eva Torek, 25. decembra - Božidar Sreda, 26. decembra - Stefan Četrtek, 27. decembra - Janez

KINIO

BREZICE: 21. in 22. 12. angleški barvni film „Zelja po vampirju“. 23. in 24. 12. ameriški barvni film „Dolarji“. 25. in 26. 12. francoski barvni film „Privid“.
CRNOMELJ: 21. 12. nemški barvni film „Madam Bovary“. 23. 12. danski barvni film „Rektor v postelji“. 26. 12. italijanski barvni film „Voik Siera Blanke“.

maliglas

SLUŽBO DOBI

SPREJMEMO MLADO DEKLE za pomoč v kuhinji in gostilni. Plača dobra. Hrana in stanovanje v hiši. Gostilna „Rekar“, Kranj, Zasavska 13.

STANOVANJA

ODDAM dve opremljeni sobi samskim moškim. Naslov in upravi lista (3060/73)
IŠČEM SOBO ter žensko za varstvo otroka za dobo 15 mesecev. Plačam dobro. Naslov in upravi lista (3075/73)
V NOVEM MESTU ali okolici iščem opremljeno ogrevano sobo. Ponudbe na ing. Mišič, telefon 21 630, interna 70, samo dopoldne.
FANT mirne narave išče sobo v Novem mestu ali okolici. Plačam za nekaj mesecev vnaprej. Rajko Marcola, H. Maroka 10, Sevnica.

Motorna vozila

PRODAM FIAT 750, letnik 1964, v brezhibnem stanju, prevoženih 20.000 km po generalni. Cena 550.000 Sdin. Jože Pavlin, Gotna vas 39 c, Novo mesto
PRODAM avto TAM 2000, letnik 1964, v vzornem stanju in generalno popravljeno. Cena 29.000,00 din. Ivan Štublar, Gor. Lokvica 52, 68330 Metlika.
SKODO 1000 MB, letnik 1967, v vzornem stanju, prevoženih 62000 km, ugodno prodam. Plačilo po dogovoru. Informacije na telefon 84-530, interna 93, vsak delovni dan od 6 do 14 ure.
PRODAM ali zamenjam skoraj nov avto Zaporozec (ZAZ) za zastavo 750, starejši letnik. Naslov in upravi lista (3080/73).
PRODAM FIAT 1300, kombi kasonar in dva tovornjaka Magirus (eden registriran). Miro Kovačič, Gm 12, Trebnje.
PO UGODNI CENI prodam zastavo 750, letnik 1971. Lavrič, M. Kozine 35, Novo mesto.

PRODAM

PRODAM več prašičev, težkih približno od 160 do 180 kg. Alojz Povše, Dol. Podboršt 3, Mirna peč.
PRODAM kombiniran otroški voziček. Marija Bučar, Ul. talcev 11, Kostanjevica
MIZO v slogu biedermaier ter stensko dvokrilno omarico (novejšo) ugodno prodam. Evgenija Bratko-ovič, 68270 Krško, Aškerčeva 6.
PRODAM tesano ostriže za vikend. Angela Jakše, Češča vas 9, Novo mesto.
UGODNO PRODAM malo rabljen štedilnik Zoppas (plin, elektrika) in televizor Minivox 220 in 12 V. Stane Pustavrh, Leskovec 181, Krško, telefon 71-463.
KOMPRESOR 250 l/min, malo rabljen, ugodno prodam. Telefon (068) 71-463.
UGODNO PRODAM plinsko peč Eira Škofja Loka, pečico na trda goriva Plamen in 16 tek, metrov tapisona. Naslov in upravi lista (3085/73)
PO NIZKI CENI prodam lepo in dobro ohranjeno spalnico. Naslov in upravi lista (3098/73)
PRODAM NOVO trivrstno dvotonično harmoniko. Jože Smole, Melj vrti 3, Novo mesto.
UGODNO PRODAM dnevno sobo (mahagon) primerno za samce. Ogled vsak dan od 16. do 18. ure. Džepar, Kristanova 24/25.

KOSTANJEVICA: 23. 12. angleški barvni film „Eskadrila smrti“.
METLIKA: Od 21. do 23. 12. ameriški barvni film „Nevarno dekle“. Od 21. do 23. 12. francosko-italijanski barvni film „Arizona Kolt“. Od 26. do 28. 12. francoski barvni film „Diabolik“.
NOVO MESTO: Od 21. do 23. 12. ameriški barvni film „V vrtincu“. 23. in 24. 12. ameriški barvni film „Ah ta čudoviti avto“. Od 25. do 27. 12. francoski barvni film „Vdova Coudere“. Od 23. do 30. 12. ameriški risani barvni filmi „Pink Panther - festival humorja“. Od 24. do 31. 12. domači film „Vesna“.
RIBNICA: 22. in 23. 12. italijansko-španski barvni film „Kanjon Siti“.
SENTJERNEJ: 22. in 23. 12. „Naši sorodniki“.
TREBNJE: 22. in 23. 12. italijanski avanturistični barvni film „Rdeči gusar“.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

ANE JAKŠA
iz Koštalove 23,
Novo mesto

se iskreno zahvaljujemo dr. Vodniku za dolgoletno zdravljenje, dr. Baragi ter zdravnikom in strelčnemu osebju kirurškega oddelka novomeške bolnice za lajšanje in ponovno v bolni. Hvala župniku za pogrebni obred in poslovilni govor, sorodnikom in sedem za podarjeno cvetje in vence ter vsem, ki ste jo spremlili na njeni zadnji poti.

Zaljujoci: družine Kranjc, Vrščaj, Jakša, Stukelj, Švajgar in drugo sorodstvo

Ob smrti našega dragega očeta in starega očeta

FRANCETA BAŠLJA
iz Gor. Kamenja

se vsem znancem in sorodnikom zahvaljujemo za podarjene vence in cvetje. Najlejša hvala dr. Jožetu Kramarju za njegov dolgotrajni trud med zdravljenjem, kakor tudi župniku za poslovilni govor ter opravljeni pogrebni obred. Najlejša hvala vaščanom za lepo pomoč v hudih trenutkih.

Zaljujoci: sin Rudolf z ženo, sin Karol z ženo, sin Anton z družino, hčerka Štefka z možem in hčerka Zalka z družino

Ob nenadni smrti naše predrage mame, stare mame, sestre, tete in tašče

ANE LAMOVŠEK,
roj. ZABUKOVEC
iz Hrastnega 12,
Sentrupert

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem ter sosedom, društvu upokojencev, tov. Maksu Kurentu za izrečni govor, župniku za opravljeni obred ter vsem, ki ste pomagali ter sočustvovali z nami in jo spremlili na zadnji poti.

Zaljujoci: hčerki Anica ter Jožefa z družinama, sinovi Martin, Jože, Franci z družinami, Henrik ter Anton, Zabukovec in drugo sorodstvo.

Kranj, Ljubljana, Sentrupert Šmarjeta, Cringila-Avstralijska, Šentjanž, 4. decembra 1973

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage žene, mame in tete

ANE SAJE
Malenska vas št. 8

se iskreno zahvaljujemo organizaciji ZVB Mirna peč za spremstvo na zadnji poti ter podarjeni venci, novomeški tovarni Novoteks za podarjeni vence, vaščanom za pomoč in po darjeni venci ter vsem, ki so nam kakorkoli pomagali in darovali pokojnici cvetje in vence.

Neutolajljivi: mož Ignac, sinovi Jože, Stane z družino, Slavko z družino in drugo sorodstvo

Ob smrti naše drage sestre, tete in pratete

FANIKE AGNIČ
iz Tuševga dola 4
pri Črnolju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za spremstvo na pogrebu in za podarjeno cvetje. Srčna hvala zdravnikom in sestram internega oddelka novomeške bolnice za lajšanje bolečin in nego v času boleznij pokojne. Enako prisrčno zahvala kaplanu za opravljeni cerkveni obred in hišnim prijateljcem v bloku upokojencev v Črnolju za vse, kar so ji storili dobrega. Toplo se zahvaljujemo tudi vsem sosedom in Tuševem dolu, ki so nam priskočili na pomoč v težkih trenutkih. Vsem, prav vsem iskrena hvala.

AGNIČEVI

Tušev dol, Boginja vas, Beograd, Pančevo

Ob žalostni izgubi naše drage sestre

HELENE MAKŠE

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem iz Mirne peči, ki so jo v tako velikem številu spremlili na njeno zadnjo pot. Zahvaljujemo se vsem Mirnopečanom, posebno pa g. Vidi Kosirjevi za vso skrb in organizacijo prevoza ljudi ter g. Kozoglavu za opis njegovega plodnega življenja ob odprtem grobu. Najtopleje se zahvaljujemo sestram za nego in skrb med težko boleznijo ter vsej duhovščini, ki jo je spremlila na zadnjo pot. Vsem iskrena hvala.

Malka, Lojzka, Tone in France

Ob težki izgubi naše drage žene, mame, stare mame, sestre in tete

MARIJE RAKOŠE
iz Potočne vasi 9

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, ki so darovali cvetje in vence ter nam izrekli sožalje, prav tako vaščanom za nesebično pomoč. Hvala župniku za opravljeni obred. Vsem se enkrat hvala.

Zaljujoci: mož Avguštin, sin Janez z družino, hčerki Mimi in Justa z družinama ter drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi naše drage mame, tašče, stare mame, sestre, tete

MARIJE PREBILIČ
Dol ob Kolpi

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo v takem velikem številu spremlili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam ustno ali pisмено izrazili sožalje, darovali vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo tov. Mirku Raulju za poslovilne besede pred domačo hišo v imenu org. ZVB NOV Predgrad, občinskima odboroma ZVB NOV in SZDL Kočevje, tov. Nacetu Karničniku za govor na grobu, kolektivnu podjetja Snežnik Kočevska reka, podjetjem Cosmos, Avtomontaža, Slovenija avto iz Ljubljane, stanovalecem ceste Pohorskega bataljona 10. Vsem se enkrat iskrena hvala.

Zaljujoci: sin Juri z družino, sin Vlado z ženo, hčerke Mimica z možem, Katica, Anica, Angelca, brat Pavel in drugo sorodstvo
Ljubljana, Kočevje, Predgrad

Ob smrti naše drage mame

FRANČIŠKE ČERNELČ
iz Župelevca

se za vso pomoč iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, ki so nam stali ob strani v najtežjih trenutkih. Hvala godbi iz Kapel, vsem za podarjene vence in cvetje, župniku za opravljeni obred in vsem, ki so našo drago mamo spremlili na njeni zadnji poti. Vsem se enkrat iskrena hvala.

Zaljujoci: mož Ivan, sin Ivan z družino in hčerka Francka z družino

V 50. letu starosti nas je po kratki in hudi boleznij za vedno zapustila naša predraga žena in mama

JOŽEFA MOJSTROVIČ, roj. Novak
iz Mokronoga

Prisrčno se zahvaljujemo predstojnici pljučnega oddelka novomeške bolnice dr. Veleni Zakrajškovi in drugemu strelčnemu osebju za neizmerno skrb in požrtvovalnost ter nego, ki ste jo nudili naši ženi in mami v njenih težkih trenutkih. Iskreno se zahvaljujemo podjetju Rog Novo mesto obrat Mokronog ter delovnemu kolektivju za darovane vence. Nadalje se lepo zahvaljujemo cerkvenim pevcem za žalostinke in župniku za tople poslovilne besede ter opravljeni obred. Najlejša hvala tudi vsem sorodnikom in znancem za darovane vence in cvetje ter vsem sosedom, ki so nam nesebično pomagali in stali ob strani v teh težkih trenutkih, kakor tudi tistim, ki ste jo v tako velikem številu spremlili na njeni zadnji poti. Vsem se enkrat iskrena hvala.

Zaljujoci: mož Jože, hčerka Jožica, sestra Marija z sinom Marjanom, brata Lojze in Jože z družino ter drugo sorodstvo

PREKLIC

ALBIN MLAKAR, Telče 14, Tržišče, opozarjam Franca, Jožeta in Matija Mrgole s Telče naj prenehajo z žaljivimi neresničnimi govoricami. Če tega ne bodo upoštevali, jih bom sodno preganjal.

SORODSTVO POKOJNE Ane Lamovšek iz Hrastnega 12, Sentrupert, preklicuje vse kupčije oz. prodaje z zemljišča od Antona Lamovška, Hrastno 12, Sentrupert, ker on ni lastnik. Kdor tega preklica ne bo upošteval, ga homo sodno preganjali.

EDVARD GRABNAR, Brezovica 17, Mirna, prepovedujem vsako-

mur hjo po mojem vinogradu v Jerengi. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

ČESTITKE

IVANU STRLETU iz Krškega želimo za 60. rojstni dan vse najlepše in še mnogo let zdravja in zadovoljstva. Družini Jurkovič in Rodič.

ISKRENA čestitka nadvse dobri in skrbni mami NEŽKI JERMAN iz Otočca 88 za njen 50. rojstni dan, njenim otrokom, bratom in sestri pa želi vse lepo v novem letu 1974 nekdo, ki se jih rad spominja.

ZAHVALA

Ob smrti naše drage

MARIJE NOVINEC
iz Bušince pri Dol. Toplicah

se najlepše zahvaljujem vsem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence ter cvetje in jo spremlili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujem družini Gril iz Bušince za pomoč v težkih trenutkih, duhovščini ter župniku Romanu Kavčiču za poslovilne besede.

Zaljujoci: brat France v imenu vsega sorodstva

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame in stare mame

ANE LEKŠE
iz Leskovca pri Krškem

izrekamo prisrčno zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so nam stali ob strani in nam pomagali ter nam izrekli sočustvovanje. Najlejša hvala darovalcem cvetja in vencev, kakor tudi vsem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti. Posebna hvala zdravniškemu osebju nevrološkega oddelka novomeške bolnice za vso nego in trud.

Zaljujoci: mož France, sinova Franci in Lojze, hčerki Fanika in Anica z družinami

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Anica Modic, Stefka Kulovec, Martin Sekula, Tomaž Potočar, Anton Ravbar, Cvetka Golob, Marija Koračin, Peter Mali, Zlatko Božič, Milan Močnik, Ladislava Kostrevec, Dragica Nedeljkó, Slavka Tramte, Anica Smole, Dušan Vašič, Marija Klobučar, Jože Smajdek, Alojz Hočevar, člani Novoteksa Novo mesto; Mihael Ferlindež, Martin Simc, Miha Jerman in Alojz Jamšek, člani Krke - tovarne zdravil Novo mesto; Franc Čečelič, Anton Mlakar, Alojz Derčar, Stanko Vrančar, Ivan Staniša, Jože Jenkole, Albin Luzar, Milan Teropič, Stefanija Pavlin, Franc Vene, Rudi Piskole Franc Rangus, Damjan Kos, Alojz Lindič, Pavla Zalokar, Antonija Hočevar, Alojz Bevc in Rezka Lindič, člani IMV Novo mesto; Andrej Senica, član Janvih skladišč Novo mesto; Milan Petan, Marjan Medved in Janez Turk, člani Novolesa Straža; Jože Dežman, član Fle Novo mesto; Franc Glavan, član Osnovne šole Novo mesto; Marija Rifelj, članica Laboda Novo mesto; Franc Bobič, Alojz Muhič in Milena Novak, člani Zdravilišča Šmarješke Toplice; Ivanka Gorenc, gospodinja iz Zbur; Franciška Turk, gospodinja iz Dolže; Nežka Božič, upokojenka iz Dolže; Ema Zagar, Marija Gorenc in Antanija Udovc, gospodinja iz Vinice; Avgust Škubic, član Vodne skupnosti Novo mesto; Vida Krnc in Viktor Matko, člana Industrije obtutve Novo mesto; Anton Fink, član G. G. Novo mesto; Franc Pevel, obrtnik iz Brezovice; Marija Frantar, gospodinja iz Brezovice; Ciril Novak, kmet iz Čelevca; Vinko Suštaršič, član KZ Šmarjeta; Ivan Illovar, kmet iz Šmarjete; Franc Bevc, kmet iz Gorenje vasi; Jože Hrastar, kmet iz Šmarjeških Toplic; Stanko Gorenc in Alojz Cvelbar, kmetijska tehnika iz Gorenje vasi; Jožica Lindič in Jožica Blažič, članici Krke - tovarne zdravil Novo mesto.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brezice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnik, Jože Jekc, Tone Klenovšek, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Zivič

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, Mila Markelj, Branko Podobnik, Jože Primc, Jože Splichal (urednik priloge P), Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Fotoreporter Sandi Mikulan, oblikovalec priloge Peter Simič.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 2 din - Letna naročnina 79 dinarjev, polletna naročnina 39,50 din, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 160 dinarjev ali 10 ameriških dolarjev oz. 30 DM (oz. ustrezná druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 40 din, 1 cm na določeni strani 55 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 80 din. Vsa mala oglasa do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 5 od 1. 7. 1972 - DOLENJSKI LIST šteje med proizvođe iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ 33-316/72), za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 od 31. 1. 1973)

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 - Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 - Telefon: (068) 21-227 - Nenaročnih rokopolov in fotografij ne vračamo - Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana

Prodaja s popustom od 5 - 15 %

pri Slovenijalesu:

Vizmarje, Plemljeva ulica

telefon: 51-566, 51-881

Domžale, Antona Skoka 20 a

telefon: 72-397

od 10. 12. 1973 do 10. 1. 1974

vsak dan v Vizmarjih od 7. do 18. ure

ob sobotah od 7. do 13. ure

v Domžalah od 8. do 17. ure

ob sobotah od 8. do 12. ure

Nedelja

9

VALERIJA

Ponedeljek

10

SMILJAN

Torek

11

DANIEL

Sreda

Pravilna izbira

MESEC KERAMIKE IN SANTARNE KERAMIKE

SLOVENIJALEŠ

NOVOLETNI POPUST

Do novega leta prodajamo vse:

MOŠKE, ŽENSKE in OTROŠKE PLAŠČE z
10-ODST. NOVOLETNIM POPUSTOM

Izkoristite priložnost!

„Veletekstil“

ČRNOMELJ

BREZ PRATKE PAVLIHOVE
PRAZEN JE DOM,
NIKOLI JE KUPIT
POZABIL NE BOM!

17.05 (B) - 17.30 Pisani svet - mladinska oddaja (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Risanka (Lj) - 18.40 Rekreacija: Masaža (Lj) - 18.50 Pet minut za boljši jezik (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Mladinski pevski festival v Celju (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.35 Edini izhod - jugoslovanski film (Lj) - 22.00 Poročila (Lj) - 22.05 Ob dnevu JLA - posnetek prireditve (Lj)

SOBOTA, 22. DECEMBRA: 9.35 TV v šoli (Zg) - 11.00 TV v šoli (do 12.00) (Sa) - 16.25 Košarka Rabotnički-Crvena zvezda - prenos (Sk) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Dakteri - serijski barvni film (Lj) - 19.05 Moda za vas - barvna oddaja (Lj) - 19.15 Gledališče v hiši (B) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.35 3 x 7, kviz (Lj) - 21.25 Barvna propagandna oddaja (Lj) - 21.30 Pravni - barvni film (Lj) - 21.55 Poročila (Lj) - 22.00 Colditz - serijski film (Lj) - 22.50 TV kašpot (do 23.10) (Lj)

NEDELJA, 23. DECEMBRA: 8.25 J. Hašek: Prigode dobrega vojaka Švejka - barvna oddaja (Lj) - 9.35 Po domače z ansambлом P. Kosca in oktetom Pirnat (Lj) - 10.10 Kmetijska oddaja (Lj) - 11.10 Mozaik (Lj) - 11.15 Otroška matineja: Otroci naše šole (Lj) - 11.35 Poročila (Lj) - 11.40 TV kašpot (Lj) - nedeljsko popoldne (Pisani svet, Prvi aplavz, Sport, Za konec tedna) (Lj) - 18.00 Moda za vas - barvna oddaja (Lj) - 18.10 Poročila (Lj) - 18.15 Šest medvedov in cibulka - češki barvni film (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.40 Filip na konju - serijska oddaja (B) - 21.25 Jazz na ekranu (Lj) - 21.40 Sportni pregled (JRT) - 22.10 Poročila (Lj)

PONEDELJEK, 24. DECEMBRA: 9.10 Odprta univerza (B) - 9.35 TV v šoli (do 11.30) 17.40 Kako sta Špik in Dolgin lovila Gregca (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 Enciklopedija živali: barvni film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Mladi za mlade (Sa) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.35 R. Savin: Matija Gubec - opera (Lj) - 22.15 Kulturne diagonale (Lj) - 22.55 Poročila (Lj)

TOREK, 25. DECEMBRA: 9.35 TV v šoli (do 11.30) (Zg) - 17.45 Mala čaravnica I. del barvne oddaje (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.10 Obzornik (Lj) - 18.25 To je bila pesem svetlega in vročega jedra II. del (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Šolska TV: Nova matematika (Lj) - 19.15 Vietnam - III. del barvne reportaže TV Beograd (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.35 Mi med seboj: Univerza danes in jutri (Lj) - 21.35 H. Fallada: Sam med volkovi - TV nadaljevanka 7. del

POPRAVEK I. NATEČAJA
- Posojila delavcem za nakup stanovanj v etažni lastnini

poprečni družinski dohodek na člana družine	mesečni obrok za odplačilo posojila
do 1.200 din	najmanj 15 % od skupnega mesečnega dohodka na člana družine
od 1.201 do 1.500 din	najmanj 20 % od skupnega mesečnega dohodka na člana družine
od 1.501 do 2.000 din	najmanj 25 % od skupnega mesečnega dohodka na člana družine
nad 2.000 din	najmanj 30 % od skupnega mesečnega dohodka na člana družine

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

CETRTEK, 20. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Iz glasbenih šol: Tolmin - Piran. 10.15 Po Talijinih poteh. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti inž. Sonja Horvat: Katere drevesne vrste gojimo s podtaknjenci in kako. 12.40 Igrajo pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Popoldne za mladi svet - Smiljan Rozman: Trije muzikanti. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10. Popoldanski simfonični koncert. 18.15 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Mojmir Sepeta. 20.00 Cetrtek večer domačih pesmi in napevov. 22.15 Orgelska glasba Cesarja Francka

PETEK, dne 21. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja 9.35 Jugoslovanka narodna glasba. 10.15 Teden dni na radiu. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Marija Orešnik: Prsilno skubljenje kokoši. 12.40 Po domače... 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Iz mladih grl. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 16.00 „Vrtljak“ 17.50 Clovek in zdravje. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Tonea Kmetca. 20.00 Topsy-pops 15. 22.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, dne 22. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja 9.05 (Lj) - 22.25 Poročila (Lj) - 21.45 Poročila (Zg) - 22.25 Resna glasba (Zg.)

SREDA, 26. DECEMBRA: 8.20 TV v šoli (do 11.30) (Zg) - 17.40 Risanka (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Na sedmi stazi (Lj) - 18.35 Turizem (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Kaj hočemo: Ob ustavnih in kongresnih razpravah (Lj) - 19.30 Pri dedku Mrazu - S. Makarovič: Pismo sive miške-pesterne (Lj) - 19.45 Kozmetično ogledalo (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Propagandna reportaža (Lj) - 20.30 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.40 Klovni - italijanski film (Lj)

CETRTEK, 27. DECEMBRA: 9.35 TV v šoli (Zg) - 17.15 Šolska TV: Nova matematika (Lj) - 17.25 Pi slovenske književnosti: F. Celestin: Roza (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Mozaik (Lj) - 18.20 Shane - serijski barvni film (Lj) - 19.10 Delavska TV tribuna (Lj) - 19.40 Pri dedku Mrazu: S. Makarovič: Pikin kužek (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Kam in kako na oddih (Lj) - 20.40 Cetrtekovi razgledi: Tisoč let Skofje Loke (Lj) - 21.30 Turgenjev: Očetje in sinovi - barvna TV nadaljevanka (Lj) - 22.20 Poročila (Lj)

Plonirski tednik. 10.15 Glasbeni drobiž od tu in tam. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti inž. Lojze Briški: Usmerjanje pridelave kmetijskih rastlin na podlagi analize zemlje. 12.40 Čez

travnike in polja. 13.30 Priporočajo vam... 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.20 Gremo v kino 18.15 Dobimo se ob isti uri 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Francija Puharja. 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 23. DECEMBRA: 6.00 - 8.00 Dobro jutro! 8.07 Radijska igra za otroke - Jiri Kafka: O vodi, ki je nehala peti 9.05 Se pomnite, tovariši 10.05 Prvi aplavz. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine 11.15 - 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob 11.50 Pogovor s poslušalci 14.05 Humoreska tega tedna - Milo Dar: Konj na balkonu 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 18.00 Radijska igra - Jacques Audibert: Stražnica 19.00 Lahko noč, otroci! - 20.00 V nedeljo zvečer 22.20 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 24. DECEMBRA: 8. - 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet svet pravljic in zgodb. 10.15 Za vsakogar nekaj 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Resnik: Kako lahko pridelamo več voska 12.40 S tujimi pihalnimi godbami. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo 16.00 „Vrtljak“ 16.45 „Moda za vas“. 18.45 Interna 469. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Mihe Dovžana 20.00 Richard Strauss: „Žena brez sence“ 22.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 25. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja 9.35 Zbor RTB poje skladbe jugoslovanskih avtorjev 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jože Spanring: Delo komisije na potrjevanje sort pri Republiškem sekretariatu za kmetijstvo - 12.40 Z domačimi ansambli 13.30 Priporočajo vam... 14.40 „Na poti s kitaro“ - 15.30 Glasbeni intermezzo 16.00 „Vrtljak“ 17.10 Koncertni oder za domačina in gosta - 17.45 Narava in clovek - Prof. inž. Stane Krašovec: Cloveštvo in kruh - 18.30 V torek na svidenje! - 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ljubljanskim jazz ansambлом 20.00 Od premiere do premiere 22.15 Od popevke do popevke.

SREDA, 26. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja 9.25 Otroške igre - 10.15 Urednikov dnevnik - 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Jože Urbas: Kakšne plemenske prašiče naj bi kupovali in kje - 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Loto vrtljak“ - 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana v stereo studio. 22.15 S Festivalov jazza.

CETRTEK, 27. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Iz glasbenih šol - 10.15 Po Talijinih poteh - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Miljeva Kač: Priprave za zimsko škropljenje nasadov - 12.40 Igrajo pihalne godbe - 13.30 Priporočajo vam... 14.40 „Mehurčki“ - 16.00 „Vrtljak“ - 17.00

„December 73“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Kampača - 20.00 Cetrtek večer domačih pesmi in napevov - 22.15 Popevke in plesni ritmi.

RADIO SEVNICA

Nedelja, 23. decembra: 10.30 Reklame, oglasi in obvestila - 10.45 Po domače - 11.00 Dan JLA - 11.15 Pesmi borbe in dela - 11.40 Nedeljski intervju - 11.55 Za vsakogar nekaj - 12.30 Poročila - 12.45 Čestitke in pozdravi naših poslušalcev - 14.30 Zaključek programa

Sreda, 26. decembra: 16.00 Poročila - 16.10 Reklame, oglasi in obvestila - 16.30 Po domače - 16.45 Drobne misli za lepši vsakdan: Obliž za surovost današnjega dne - 16.55 Disko klub brez imena - 17.30 Martin Cesenj - Kotiček za šoferje: Cesta pod snegom - 17.40 George Gershwin - American v Parizu - 18.00 Zaključek programa

Sobota, 29. decembra: 16.00 SOBOTNI VRTILJAK - 16.15 Pet minut za... - 16.20 EPP I. del - 16.30 Poročila - 16.35 EPP II. del - 16.45 Mini anketa (kako bodo občani iz sevnjske občine praznovali novo leto) - 17.00 Zaključek sobotnega vrtiljaka in napoved sporeda za nedeljo.

RADIO BREŽICE

CETRTEK - 20. december: 16.00 - 16.15 - Napoved programa, poročila, sport in turistični napotki - 16.15 - 17.00 Nove plošče RTB, Aktualnost tedna, Mala šola avtomobilizma, obvestila in reklame 17.00 - 18.00 glasbena oddaja Izbrali ste sami

SOBOTA - 22. december: 16.00 - 16.30 Pol ure za pop glasbo - 16.30 - 17.30 Radijska univerza: Vlado Čurin-Varstvo narave, Jugoton vam predstavlja, Drobne misli za lepši vsakdan, Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam, Za naše najmlajše - 17.30 - 18.00 Narodnozabavne na valu 192 m

NEDELJA - 23. december: 10.30 Domače zanimivosti - Javna razprava o Konceptu razvoja Posavja - Za naše kmetovalce: Joško Verstovšek - Pregled kooperacijske dejavnosti pri Agrarni Brežice v letu 1973 - Nedeljski zapis s seje splošnega zbora in skupščine občine Brežice ter seje skupščine občine Krško - obvestila, reklame in spored kinematografov - 12.00 - 15.00 Občani čestitajo in pozdravljajo

TOREK - 25. december: 16.00 - 16.10 Napoved programa in srečanje z Meto Malus - 16.10 - 16.30 Poročila, Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista, Novo v knjižnici - 16.30 - 17.00 Tedenski športni komentar, obvestila, reklame in filmski pregled 17.00 - 17.20 Iz življenja v JLA Cenjene naročnike voščil obveščamo, da je cena čestitki z eno solo ploščo 50 in vsaka nadaljnja plošča 30 dinarjev. Nova cena velja od 1. januarja 1974.

PROSTA DELOVNA MESTA

Podjetje „MONTER“, Ljubljana, Celovška 180/b,

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

1. MATERIALNEGA KNJIGOVODJA
2. BLAGAJNIKA-LIKVIDATORJA
3. VEČ KLEPARJEV
4. STAVBNIH KLJUČAVNIČARJEV

Pogoji:
Pod 1 in 2: končana srednja ekonomska šola z dvoletno prakso
Pod 3: KV ali priučen klepar
Pod 4: končana poklicna šola kovinske stroke
Poskusno delo 3 mesece.
Osebnih dohodki po pravilniku podjetja.
S stanovanji podjetje ne razpolaga.
Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe na gornji naslov do 31. 12. 1973.

ŠTIPENDIJE!

Komisija za medsebojna razmerja uprave občinske skupščine Novo mesto

RAZPISUJE

naslednje štipendije:

- 1 ŠTIPENDIJO ZA ŠTUDIJ NA EKONOMSKI FAKULTETI,
- 2 ŠTIPENDIJO ZA ŠTUDIJ NA VIŠJI UPRAVNI ŠOLI - DAVČNA SMER,
- 3 ŠTIPENDIJO ZA ŠTUDIJ NA VIŠJI EKONOMSKO-KOMERCIALNI ŠOLI.

Prošnje s prepisom zadnjega šolskega spričevala oziroma potrdilom o opravljenih izpitih, kratkim življenjepisom ter potrdilom o premoženjskem stanju oziroma osebnih dohodkih staršev naj pošljejo kandidati Komisiji za medsebojna razmerja uprave občinske skupščine Novo mesto v 15 dneh po dnevu objave razpisa.

TELEVIZIJSKI SPORED

CETRTEK, 20. DECEMBRA: 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Angleščina (Zg) - 10.45 Nemščina (Zg) - 11.00 Francoščina (do 11.30) (B) - 16.00 Šolska TV: Nova matematika (do 16.20) (Lj) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (B) - 17.40 Iz slovenske književnosti: S. Jenko: Jepriški učitelj - II. del (Lj) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.20 Mozaik (Lj) - 18.25 Shane - serijski film (Lj) - 19.15 Delavska TV tribuna (Lj) - 19.45 Barvna risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Kam in kako na oddih (Lj) - 20.40 Monitor: Prvi dan v pokoju (Lj) - 21.30 Turgenjev: Očetje in sinovi - I. del barvne TV nadaljevanke (Lj) - 22.30 Poročila (Lj)

PETEK, 21. DECEMBRA: 9.30 TV v šoli (Zg) - 11.00 Angleščina (do 11.30) (B) - 16.10 Angleščina - ponovitev (B) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do

Bogastvo ni le denar

Hitre noge so jo med vojno kot otroka rešile smrti. „Tam, kjer sem bila še pred tenutkom, je padla bomba. Na srečo sem tekla in tako ušla gotovi smrti.“ Tako se spominja 36-letna Marica Mravinec iz Vinice, delavka v obratu Novoteksa na Vinici dogodka med vojno v svoji rojstni vasi Učakovcih.

Njena dosedanja življenjska pot je podobna potem mnogih njenih vrstnic. Saj revščina, odrekanje in skromnost v teh krajih in pri ljudeh, ki živijo v njih, niso nič posebnega. Tudi Marici se zdijo vse te stvari čisto običajne. Tako navadne, kot je njena vsakodnevna pot v službo in nazaj. Pravzaprav je ta pot za zdaj še nekaj posebnega, saj je še ni prehodila mnogokrat. V prvi viniški tovarni so začeli delati pred nedavnim, Marici pa je zaposlitev v njej prva zaposlitev v življenju, če odštejemo 6-mesečno delo pri nekem gostilničarju pred leti.

Marica je predstavnica generacije, ki je upala in tudi dočakala tovarno v svojem kraju. Mnogi pred njo so obupali in si potskali delo in kosček kruha v tujini. Marica pa je vztrajala. Tudi pomudbam strica, ki jo je vabil v Kanado, in vabilom, naj odide v Francijo, se je odrekla, pa čeprav v času, ko ni bila zaposlena in ko tudi sama ni bila prepričana, da bo na Vinici nekoč zares tovarna. „Ne, v tujino pa ne bi šla. Preveč sem navezana na kraje, kjer živim že od mladosti. Niti življenja v

Črnomlju si na morem zamišljati.“

Kljub temu da Marica sedaj sele spozna podjetje, prav tako življenje v njem, je na „svojo“ tovarno ponosna. „Počutim se bolj koristno kot prej, mislim pa tudi, da je človek nekako zaostal in odrezan od sveta, če je kar doma“

Očeta se Marica ne spominja natanko. Komaj štiri pomladi je doživela, ko je umrl. Ve pa, da je bil priden, enako kot njena mama. Živeli so skromno življenje, takšno, kot so ga dopuščali zaslužki, ki sta jih prinašala oče in mati in kasneje samo mati z dnine pri bogatih kmetih. Šest otrok je bilo pri hiši. Eden je umrl mlad, njen brat Slavko pa je padel pod streli sovražnikov kot partizanski kurir.

Leto 1958. je bilo prelomnica v njenem življenju. Takrat se je poročila. Čeprav mož ni bil „bogat“, če s to besedo označujemo le to, kolikor ima kdo denarja. Oba sta bila bogata, saj sta prinesla s seboj pridnost, skromnost in poštenost. In zgradila sta si domek, v katerem živi sreča, zadovoljstvo, poštenost in skromnost. Hčerka, gimnazijka Marjanca, in sin Jožek, ki se guli osnovnošolske klopi, pa sta obogatila srečo Mravincev. In njuna mati Marica je srečna, ker njenima otrokoma ni treba čakati tako, kot je čakala ona, kdaj se bo vrnila mati z dnine pri kmetih in prinesla kosček kruha. Lepo je pri njih.

BRANKO PODOBNIK

Vreča z milijoni je ležala na tleh

Poštno vrečo, polno denarja, ki je med ovinkasto vožnjo padla iz avtobusa, so pošteni najditelji vrnili neodprto - Malo takih!

Na vsakih 50 let se morda zgodi kaj takega, kot se je 12. decembra letos na cesti med Sentjernejem in Novim mestom. Jože Volčjak iz Brezja pri Ratežu, ki je šel s konjsko vprego po cesti, je opazil, da je iz mimoidočega avtobusa nekaj padlo. Videl je vrečo, stopil do bližnje pralnice peska in tamkajšnje delavce nanjo opozoril. Potem sta šla Jože Zamida iz Polhovice in Franc Kovačič iz Dol. Mokrega polja, delavca iz pralnice, na cesto in vrečo dvignila.

Takoj sta si mislila, da je to „državna pošiljka“ in niti nista pogledala, kaj je v njej. Bila pa je polna denarja, in sicer je bilo v vreči nad 100.000 dinarjev! Ker telefon ni delal, da bi o najdbi sporočila milici, sta v Novo mesto poslala obvestilo po nekem vozniku.

Miličniki in kriminalisti so si pri priči oddahnili, kajti o izgubljeni poštni vreči z denarjem so bili že obveščeni. Ugotovili so, da je poštni uslužbenec iz Sentjerneja vrečo z denarjem oddal soferju avtobusa; ta je prejem potrdil s podpisom, vrečo

pa namestil v poseben prostor v avtobusu. Ker je bilo tisti dan zelo mrzlo, je najbrž ključavnica odpovedala.

Poština najditelja občuduje vsa bližnja in daljna okolica, kjer se je o njunem dejanju že razvedelo. Dobila sta tudi že nekaj čestitk. Vsi ugiba-

jo, ali bo tokrat poštenost nagrajena z najdenino.

R. BACER

SPET EN MRTEV

Nova žrtev cestnega prometa na Dolenjskem je postal 13. decembra malo pred polnočjo 32-letni Ljubljčan Albert Cretnik. Z avtom je vozil iz Zagreba proti domu, ko je pri Ponikvah na poledeneli cesti avto zaneslo v skalni vsek od tam pa ga je odbilo nazaj na cesto. Pri trčenju je voznika vrglo iz avta in obležal je na cesti mrtev.

Na zimo ob vso krmo

Potovec pri Boštanjju: samovžig ali požig kozolca? Posestvo je zavarovano le za 10.000 din

Daleč po hribih okrog Veterinika ni bilo takega kozolca, kot je bil Slapšakov na Potovcu. V noči na minuli četrtek so ga požrli plameni, goreti pa je pričelo v brani.

IVAN SLAPŠAK: „To je ostalo od moje lucerne!“

Gospodar je pred zimo, ki se letos resno napoveduje, ob 10 ton krme,

ob tri voze, od katerih je bil eden skoraj nov, ob puhalnik, 8 metrov hrastovih, češnjevih in smrekovih desk, kar so hranili že leta in leta, da bi to in ono izboljšali v hiši. Uničene so bile tudi brane in vse drugo, kar se pač hrani pod kozolcem. Lepa navada, da mora biti vse spravljeno na enem mestu, je tu „pokazala zobe“; za šest glav živine je ostalo le nekaj košev krme, ki so jih zanesli v hlev za zjutraj.

Udarec je hud; oče je priklenjen na posteljo že petnajsto leto. Kolikor je na taki kmetiji mogoče dobro začeti, je steklo: samj so zgradili zbiralnik za kapnico, uredili z opeko krite strehe, da so lahko stregli deževnico, kulili puhalnik, ker ni rok za premetavanje sena s poda na pod. Prizadevnosti gasilcev in sosedov se je treba zahvaliti, da se ni vnela še hiša, ki stoji poleg kozolca. Se je vžgala otava ali je zagorelo zaradi česa drugega?

SMRT ZARADI HITROSTI

V soboto zjutraj ob 7.20 uri se je zgodila prometna nesreča v Libnem pri Krškem. Voznik osebnega avtomobila, 22-letni Franc Toplišek iz Starega grada 32 pri Krškem je peljal z neprimerno hitrostjo proti Krškemu. V blagem preglednem desnem ovinku ga je zaneslo (cesta je bila poledenela) čez desni rob v betonsko greznico. Pri trčenju je voznik padel iz avtomobila in obležal s hudimi poškodbami. Avto je odbilo na levo, takrat pa je vanj trčil nasproti vozeči avtomobil, ki ga je vozil Alojz Kranjc iz Krškega. Hudo poškodovanega Franca Topliška so odpeljali v brežiško bolnišnico, vendar je že ob 8. uri zjutraj hudim poškodbam podlegel.

POŽAR ZARADI SAMOVŽIGA

12. decembra popoldne je začel goreti kozolec kmetu Janezu Pavloviču iz Brega pri Leskovcu. V kozolcu je bilo več ton sena, detelje in drugih predmetov. Škodo so ocenili na 3 milijone starih dinarjev. Požar so gasili gasilci PGD Brege in Leskovca. V bližini kozolca je bilo 5 metrov visoko naložena stelja. Ker je bila spravljena vlažna, je prišlo do samovžiga.

Trenutna slabost ali zaspanost? Kakorkoli, M. Senica se je takole znašel z zastavo 101 v Savi minuli petek na Radni pri Sevnici. Vozilo je pred padcem v reko udarilo še ob drevo in se večkrat prevrnilo, na srečo brez sopotnikov ali naproti vozečega vozila. Skoraj novi avto je hudo iznakažen, voznika pa so rešili iz vode prisebni očitvidci. (Foto: Železnik)

Zamudniki,

ki ob zadnji izterjavi naročnine po pismonoših niso izpolnili svojih obveznosti do uprave lista in nam dolgujejo naročnino za letošnje drugo polletje, so te dni od nas prejeli opomine in polonice. Vsem, ki dolžne naročnine ne bodo plačali v 8 dnevih, bomo morali Dolenjski list ustaviti, ostanek dolga z opominskimi stroški vred pa sodno izterjati.

Naročnikom ponovno sporočamo: zavlacavanje rednih plačil naročnine povzroča nam in poštam ogromno nepotrebne dodatnega dela, zamudnikom pa prinaša razen tega še izterjevalne stroške. Jamstvo, da boste imeli vsak teden v hiši zvestega obiskovalca in prijatelja, ki vas seznanja z vsemi novicami širše Dolenjske, je vnaprej poravnana naročnina.

UPRAVA LISTA

PROSJAČILI, NATO KRADLI - 16. decembra sta dve Ciganki med prosjačenjem na Mestnih njivah ukradli iz stanovanja Nikole Padevskega denarnico z denarjem in dokumenti.

MOPED JE ZANIC - Jožetu Gazvodi iz Sentjošta je nekdo v noči na 16. december vzel iz gospodarskega poslopja moped. Storilec je moped pustil ob cesti pri Črmošnjicah, vendar ni bil več v voznem stanju. Dejanja je osumljen J. B. z Dol. Težke voKRSKO:

POSEBNO OBVESTILO

Vse najemnike grobov na pokopališču Sela pri Semiču, ki niso prejeli obvestila za plačilo najemnine za grob za čas 1971 - 1980 pozivamo, da se v roku 6 mesecev osebno ali pismeno zglasijo pri krajevni skupnosti Semič zaradi podaljšanja najemne pogodbe za grob in plačila najemnine.

Vsi najemniki grobov, ki v določenem roku ne bodo obnovili pogodbe oziroma plačali najemnine za grob, bodo izgubili pravico do uporabe groba, ker se bo smatralo, da so se odpovedali pravici do najema groba.

Posebno opozarjamo vse tiste najemnike, ki se bodo odpovedali ali izgubili pravico do uporabe groba, da so dolžni odstraniti opremo groba v 6 mesecih. Če najemnik v tem roku ne odstrani opreme, bo to prodala ali odstranila krajevna skupnost na račun najemnika groba.

KRAJEVNA SKUPNOST SEMIČ

REKLAMNA PRODAJA do 31. decembra 1973

brandy domači - talis stekl. 1 l 22,50 din
pelinkovec - presad stekl. 1 l 19,30 din
radost rdeče vino - metlika stekl. 1 l 11,50 din
laški rizling - slovenija vino stekl. 1 l 1,10 din
šampanjec - radgona stekl. 0,75 l 21,50 din
češnjev sok - presad stekl. 1 l 5,70 din
grapefruit sok - presad stekl. 1 l 6,45 din
kumarice - petovia koz. 8,00 g 6,40 din
paprika fileti - konzerva - export koz. 8,00 g 6,00 din

NOVO ZA GRADITELJE!

NOVOMEŠKA OPEKARNA • ZALOG - NOVO MESTO

SPOROČAMO cenjenim odjemalcem, da smo ustanovili svojo

TRGOVINO

na drobno z gradbenim materialom, kjer vam

NUDIMO kvalitetne opečne izdelke za nosilne zidove, prežide, stropne, fasadno in dimniško opeko, dimne tuljave, porolit in druge.

PRODAJAMO polmontažne stropne nosilce in polnila sistema MAP. To je nov strop izredne kvalitete, kakršnega ste že dolgo pričakovali.

SPREJEMAMO naročila za leto 1974.

GRADITELJI zagotovite si pravočasno potrebni material za gradnjo!

Kozerija

STRAH PRED KATASTROFO

- Veste, me pa res skrbi tale vojna na Bližnjem vzhodu.

- Mene tudi. Napeto je kot elastika. Kazalo je, da bo vse v redu, a se je spet zapletlo...

- Kaj to! Toda...
- Da. Tudi pri nas se pozna. Svet je majhen, Egipt in Izrael sta tako rekoč pred našim pragom. Nekateri se je že polastila panika. Kupujejo kot neumni: olje, sladkor, premog, kurilno olje, sol, maslo, mast. Velike zaloge si ustvarjajo. Včeraj ni bilo dobiti plina.

- Res je. Toda to so malenkosti...

- Prav imete, v spopadu so zapletene velesile. Lahko pride do svetovnega spopada. Si lahko mislite, kakšne posledice bi to imelo? Ne bi ostal kamen na kamnu. Četrta vojna bi bila, stavim, s kamenjem.

- Lahko do tega pride, verjamem, toda...

- Da. Gotovo bo zavladala pamet in se bodo kako pomirili. Ali izključevati ne gre najhujšega.

- In najhujše bi bilo...
- Da, najhujše bi bilo,

da bi bila v tem primeru uničena civilizacija. Uničen bi bil čudovit napredek, razvoj tisoč in tisoč let. Izginili bi napor tisočeri generacij, uničena bi bila umetnost, stavbarstvo, krasna glasba, vse, prav vse bi bilo uničeno. In nihče ne bi nikoli več vedel, da je bival na tem planetu človek, čudovito bitje, človek ustvarjalec, človek mislec. Mravljinici mi zakorakajo po hrbtenici, ako pomislim na kaj takega.

- Oprostite, toda to še ni najhujše...

- Vem, najhujše je to, da se ljudje vsega zavedamo, a kljub temu ne odnehamo s spopadi, s klanjem, z grožnjami o atomski bombi...

- Je še nekaj hujšega...

- Kaj je lahko hujšega od svetovne katastrofe?

- S trudom in s krediti sem si zgradil hišo.

- In kaj ima vaša hiša z vojno med Egiptom in Izraelom?

- Seveda ima. Ako križa ne bo rešena, lahko pride do vsega tistega, o čemer ste govorili. Tudi moja hiša se bo sesipala v prah in pepel. Moja hiša. To je tisto najhujše.

TONI GASPERIČ